

A Rendszerező magyar nyelvtan felhasználási lehetőségei

Tanári kézikönyv

Görbe Tamás (Humboldt Egyetem, Berlin)
Szita Szilvia (Strasbourggi Egyetem)

2024

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
BEVEZETŐ	5
Felépítés, terjedelem.....	5
Mi a nyelvtan?	6
Formai és funkcionális megközelítés.....	6
Pragmatikus döntések	7
Tematikus szemlélet, szókincs, célcsoportok	8
Nyelvtani alapfogalmak elmagyarázása	8
Hogyan illeszthető be a Rendszerező magyar nyelvtan a nyelvtanítás egészébe?	9
HOGYAN TANÍTSUK A RENDSZEREZŐ MAGYAR NYELVTAN SEGÍTSÉGÉVEL A MAGYAR NYELVTANT?	10
Ismerjük meg a köteteket!.....	10
Nyelvtani jelenségek fogalmi-funkcionális tisztázása	10
A nyelvtanulók kognitív bevonása a nyelvtan felfedezésébe	13
A nyelvtantanítás beillesztése a nyelvtanítás komplex rendszerébe.....	13
A hatékony és motiváló munka szempontjai.....	14
A tanár szerepe a nyelvtantanításban	18
A RENDSZEREZŐ MAGYAR NYELVTAN MEGISMERÉSE	19
A RMNY megismerése tanári szempontból	19
A RMNY megismerése nyelvtanulói szempontból	19
A NYELVTAN BEVEZETÉSE: FELFEDEZÉS, LEÍRÁS ÉS RÖGZÍTÉS	22
A nyelvtani felfedezés fázisai	22
Találkozás a nyelvtani szerkezettel, a funkció tudatosítása.....	23
A szerkezet alaki oldalának elemzése, szabály induktív megfogalmazása	23
Átvezetés a RMNY-hoz, összehasonlítás az ott prezentált szabállyal, az elmélet áttekintése.....	24
Az elmélet érvényességének megvizsgálása, alkalmazása a kiindulási anyagra	24
A szabály rögzítése:.....	26
Példák a szerkezetek bevezetésére és a felfedezettető módszerre	26
Példa a szemléleti aspektusok bevezetésére	26
Példa a névelőhasználat megvilágítására.....	28
Példa a narratív és fókuszos mondatok szórendjének bevezetésére	30
Példa a helyhatározói ragok bevezetésére	33

Példa a felszólító mód bevezetésére	34
Példa a többszörös toldalékolás bevezetésére	36
Példa a jelölt birtokost tartalmazó szerkezetek bevezetésére	37
NYELVTAN ÉS SZÓKINCSTANÍTÁS	40
A RMNY szóanyaga	40
A nyelvtan és a szemantika együtt kezelése	42
Témába ágyazott gyakorlatok	42
A szókincstanítás egy modellje	47
A RMNY gyakorlatainak felhasználása a szókincs tanításában	48
Az új szavak bevezetése, prezentálása és a megértés biztosítása	48
A szóanyag rendszerezése:	58
A szóanyag gyakoroltatása, használatása mind passzív, mint aktív módon:	63
Tudunk-e segíteni a RMNY-nal a magyar szókincs tanulásának speciális problémáiban? ..	63
A szótárban található nyelvtani információk szerepe: "kivételek", "rendhagyóságok"	68
NYELVTAN ÉS BESZÉD	70
A „szóbeliesítés” feladattípusai	71
A nyelvtani gyakorlat verbalizálása	72
A szóbeli felidézés módszerei	75
Átalakítás	81
Adaptálás	87
Nyitott kommunikáció a témáról	97
NYELVTAN ÉS HALLÁS	99
Miért érdemes összekötni a nyelvtantanítást a hallásértéssel?	99
Milyen típusú gyakorlatokkal lehet megvalósítani a nyelvtani gyakorlást auditív síkon? ..	100
Hallás utáni írás, ismétlés, ellenőrzés	100
A nyelvtantudatos hallást fejlesztő gyakorlatok:	103
A szerkezetek felidézése emlékezetből	107
Komplex hallásértésfejlesztő gyakorlatok	109
NYELVTAN ÉS ÍRÁS	112
Hogyan fejleszthető tudatosan az íráskészség a RMNY-nal?	112
Helyesírás fejlesztése	113
Szintagma- és mondatalkotást gyakoroltató feladatok:	115
Gyakorlatok szintagmaalkotásra	115
Gyakorlatok egyszerű mondatok megalkotására:	116
Gyakorlatok mellérendelő összetett mondatok alkotására	117

Gyakorlatok alárendelő összetett mondatok alkotására	117
Gyakorlatok szövegbeli deiktikus szerkezetek használatára	118
Szövegalkotás lehetőségei a RMNY segítségével	119
Az írásbeli és a szóbeli nyelvhasználat különbségének tudatosítása	121
NYELVTAN ÉS OLVASÁS	122
Nyelvtani kompetencia és olvasási műveletek	122
Az olvasási műveletek gyakorlását segítő receptív feladatok	123
Szóalakok szegmentálásának gyakorlása	123
Szintagmák felismerésének gyakorlása.....	124
Mondatszerkezet áttekintésének gyakorlása.....	127
Összetett mondatok szerkezetének felismerése.....	128
Produktív gyakorlatok átalakítása receptív feladattá	128
Szóalakok szegmentálása	128
Igeköötős ige azonosítása elvált igekötő esetében is	129
Ige és vonzatkeretének azonosítása	130
Névmások referenciaviszonyainak azonosítása	130
Szövegbeli deiktikus viszonyok azonosítása	131

BEVEZETŐ

A Rendszerező magyar nyelvtan (RMNY) a magyart idegen nyelvként tanulók számára készült pedagógiai nyelvtan. Használható nyelvkurzusokon akár kiegészítő anyagként, akár önálló kurzusvivő könyvként a tanult anyag nyelvtani elmélyítésére, ismétlő rendszerezésére, de lehetőséget nyújt az önálló tanulásra is. Elsősorban a Közös Európai Referenciakeret A2 és B1 szintjeire ajánljuk, de rendszerező áttekintésként magasabb szintekre is megfelel. Haszonnal forgathatják származásnyelvi nyelvhasználók is nyelvtani ismeretek explicit elsajátítására, saját szóbeli és írásbeli kompetenciáik javítására.

Felépítés, terjedelem

A fejezetek **alfejezet**ekből épülnek fel. Az egyes alfejezetek gyakorlatai egy-egy nyelvtani jelenségre koncentrálnak. Az egyes fejezetek terjedelme az adott nyelvtani jelenség relevanciájának és komplexitásának megfelelően különböző. Az volt a célunk, hogy a bemutató rész szemléletes, a nyelvtanulók számára minél könnyebben befogadhatóbb, nyelvtanári szempontból könnyen elmagyarázható, a gyakorlás pedig minél hatékonyabb és a nyelvtanulási folyamatba minél szervezettebben integrálható legyen.

Az egyes fejezetekben a nyelvtani jelenségek rendszerező bemutatása és a sok feladatot tartalmazó gyakorló részek váltják egymást.

A **bemutató részek**ben az adott nyelvtani jelenség funkcióját rövid, könnyen érthető **magyarázatok** és **példamondatok** ismertetik, a **táblázatok** és szemléletes **példák** pedig az adott alakok, szerkezetek formai jellemzőit mutatják be. A **gyakorló részek** belső progressziójában is átláthatóságra törekedtünk: a gyakorlás általában **receptív feladatokkal** kezdődik, amelyeknek a célja az adott szerkezet funkciójának tudatosítása ill. belső

felépítésének feltárása. Az ezt követő **produktív alaktani és szintaktikai gyakorlatok** célja a helyes alakok megalkotásának és használatának rögzítése. Ezekkel a gyakorlatokkal mind egyénileg, mind párokban vagy kiscsoportokban lehet dolgozni. A produktív gyakorlatok első része **egyszerű alaktani gyakorlásra** ad lehetőséget, ezt követően a kontextusok fokozatosan tárgulnak, a **rövid párbeszédet, szövegeket az összetettebb kontextusban, szituációkban történő gyakorlás** követi. Számos feladtból a nyelvtani munkát követően **további kommunikációs gyakorlatok** vezethetők le, amelyek lehetővé teszik a tanult szerkezetek és a tematikus szókincs rögzítését.

Több alfejezetet gyakran egy **“Vegyes gyakorlás”** elnevezésű egység követ, amelyben átfogóan gyakoroltatunk egy nagyobb jelenségcsoportot ill. egyszerre több jelenséget.

Mi a nyelvtan?

Felfogásunkban a nyelv szerkezeti jellemzői tartoznak a nyelvtan tárgykörébe, vagyis a nyelv azon szintjei, amelyekben többé-kevésbé rendszerszerűen leírható paradigmák figyelhetők meg: ezek mindenekelőtt az alaktan, a mondat, az aspektualitás és a szóképzés. A RMNY mindezeket természetesen csak az A2-B1-es nyelvi szintnek megfelelő mélységben és terjedelemben tárgyalja (a szóképzés területén pl. csak azokat a képzőket mutatjuk be, amelyek ezeken a szinteken is termékenyen felhasználhatók ill. amelyeket még nem megalkotni, hanem inkább csupán megérteni fontos.) Igyekeztünk figyelembe venni **nyelvtan és szemantika szoros kapcsolatát**, ezért mutatjuk be például a fontosabb igék vonzatkeretét ill. ezért csoportosítjuk jelentésük szerint is például a *-nak/-nek* datívuszi esetraggal járó igéket.

Nem tárgyaljuk ugyanakkor külön sem a kötőszókat, sem a partikulák majdnem mindegyikét, abból a megfontolásból, hogy ezek legtöbbje nem von maga után különösebb szerkezeti következményeket, de természetesen a szükséges didaktikai és terjedelmi redukció is szerepet játszott ebben a döntésben. Másrészt természetesen azért is maradtak ki nyelvtani jelenségek, mert az általunk megcélzott szinten még nem relevánsak (ilyen pl. a beálló melléknévi igenév).

Formai és funkcionális megközelítés

A kötetek egyrészt a **hagyományos nyelvtani kategóriák**, másrészt **funkcionális szempontok** alapján kategorizálva mutatják be a magyar nyelvtan jelenségeit.

A funkcionális szemlélet alkalmazásának egyrészt gyakorlati oka van: a nyelv bizonyos szegmenseit (pl. a számok, mennyiségek kifejezése vagy az időhatározók) inkább funkciójuk, mintsem megvalósulásuk formai oldala *“tartja össze”*. Ugyanakkor például mind a szemléleti aspektusok, mind a szintaxis olyan területek, amelyeket formai kiindulásból megmagyarázni nem, legfeljebb csupán leírni lehet, ezeknél megpróbáltuk fogalmi, funkcionális síkra terelni a nyelvtani rendszer bemutatását.

A kötetekben tehát vegyesen találunk inkább formai ill. inkább funkcionális szempont alapján definiált fejezeteket. Formai szempont alapján definiált például az esetragos fejezetek zöme vagy a szófaji meghatározás alapján létrejött fejezetek, míg a pl. az időviszonyokról, az aspektusokról, a szórendről, a "többességről" szóló fejezetekben a nyelvi funkció a kiindulópont.

Ugyanakkor egy-egy fejezeten belül is megpróbáltuk mind a formai, mind a funkcionális szempontot egymással összefonódva érvényesíteni. A **formális alapon definiált egységek**ben is ábrázoljuk **a funkciókat** ill. azokat a kontextusokat, amikben ez az alakzat jellemzően előfordul (explicit módon az elméleti ill. implicit módon a gyakorlati részben), míg egy adott **funkció alapján definiált fejezetekben** a nyelvi funkció bemutatását követi a nyelvi megvalósítás **morfológiai és szintaktikai szintje**.

A funkcionális (ill. a vegyesen funkcionális és morfológiai megközelítés) felfogásunkban számos előnnyel rendelkezik a tisztán alaktani ábrázolással szemben. Az egyik előny, hogy ily módon fogalmilag is tisztázhatók olyan nyelvi jelenségek, amelyek vagy nem ragadhatók meg csupán formai eszközökkel, nem nyelvi univerzálék vagy más nyelvekben más eszközökkel fejeződnek ki. Ezzel függ össze az adott nyelvi jelenség azonosíthatóságának kérdése is nyelvtanulói szempontból: hiszen míg pl. a tranzitivitás sok-sok nyelvben meglévő univerzálé, továbbá szemantikája annyira átfogó és széleskörű, hogy nehezen tudunk a funkcionális oldalról közelíteni, és ezért inkább maga a morfológiai alakzat az, ami keretet ad a fejezetnek, addig a szemléleti aspektusok jelölése olyan nyelvi funkció, amelyet morfológiai jelöltség ill. kompozicionalitás szempontjából nagyon eltérően valósítanak meg a nyelvek, ezért itt fogalmi-funkcionális tisztázásra van szükség elsősorban, majd ezt követheti a megfelelő alak kifejezőeszközök hozzárendelése a funkciókhoz.

Pragmatikus döntések

Nyelvtanári tapasztalataink vezettek bennünket abban, hogy ahol csak lehet, felhasználóbarát, **pragmatikus módszertani döntéseket** hozunk. Így például a leíró **bemutató részletességét** és helyenként hagyományos kategóriáit is több helyen feláldoztuk a felhasználóbarátság érdekében: ezt történt pl. a névszóragozás fejezeteinél, ahol összevontunk többféle "rendhagyóságot" ("Szabályostól eltérő alakok: változás a kötőhangban és/vagy a szótőben" címmel), és nem kezeltük külön osztályként a nyitótöveket és a változó töveket. A **leírás nyelvezetében** is próbáltunk "közérthetőek" maradni, többféle anyanyelvű nyelvtanuló szemszögéből is gondolkodni, továbbá közérthető **angol fordítást** adni minden magyarázat, szemléltető anyag és instrukció mellé. Ahol indokolt volt, a megfelelő angol szerkezeteket **kontrasztív módon** felhasználtuk magyarázatként is. Ezenkívül néhány olyan jelenséget is tárgyalunk, amelyek hagyományosan nem kerülnek bele az összefoglaló nyelvtanokba, mi azonban tapasztalataink alapján "nehéznek" ítélnék meg, és ezért indokoltnak tartjuk, hogy **külön fejezetet** kapjanak, ilyen pl. az "is" partikula használata.

Tematikus szemlélet, szókincs, célcsoportok

Igyekeztünk figyelembe venni, hogy egyrészt bizonyos nyelvtani jelenségek jellemző kontextusokban szoktak előfordulni, másrészt pedig a szöveg- vagy kommunikációs összefüggésekben történő tanulás hatékonyabb rögzülést eredményez, mint a témájukban nem összefüggő példamondatokkal végzett munka. Ehhez járul, hogy tematikusan is rendezett anyag lehetőséget kínál arra is, hogy a nyelvtani gyakorlást könnyen összeköthessük kommunikációs feladatokkal. Ennek érdekében mind a bemutató részek példamondatait, mind a gyakorló részek feladatait nagyrészt **tematikus összefüggésekbe, szituációkba** is ágyazódnak. A feladatok instrukciójában egy szám utal az **ECL-nyelvvizsgarendszer** (ecl.hu) B1-es szintű megfelelő témájára ill. a kötetek honlapján a feladatok téma szerinti jegyzéke is megtalálható ([ezen](#) a linken), így a feladatok között tematikusan is lehet válogatni.

A nyelvtanítás egyik fontos alapelve, hogy új nyelvtani szerkezeteket lehetőség szerint már ismert szóanyagon vezessünk be. Mivel természetesen nem ismerhetjük a RMNY minden felhasználójának nyelvtudását, szókincsét, ezért valószínűleg bizonyos feladatoknál lexikai előkészítésre vagy kiegészítésre is szükség lesz a nyelvről. Törekedtünk azonban arra, hogy a kötetek lexikája ne haladja meg az **A2-es ill. B1-es szinten elvárható szókincset**, vagyis hogy ne tágongjon szakadék a fejleszteni kívánt grammatikai és az ehhez a fejlesztéshez szükséges lexikai kompetencia szintje között.

A feladatok témáinak kijelöléséhez egyrészt általános, A2-B1 szinten releváns nyelvi szituációkat képzeltünk el, ugyanakkor **néhány valószínűsíthető célcsoport** (pl. származásnyelvű tanulók, egyetemisták, munkavállalók) kommunikációs igényeit is figyelembe vettük. Ahol lehetett, a sztenderd nyelvi norma mellett **beszélt nyelvi alakzatokat** is igyekeztünk integrálni az anyagba.

Nyelvtani alapfogalmak elmagyarázása

Annak érdekében, hogy a nélkülözhetetlen nyelvtani fogalmak megértése és használata ne okozzon nehézséget, az első kötet elején található **Nyelvtani alapfogalmak** c. rész két oldalon röviden meghatározza, mit is értünk bizonyos fogalmakon. A bemutatás a szavak alkotóelemeinek (magánhangzók, mássalhangzók, szótagok) valamint a toldalékok mibenlétének tisztázása után a legfontosabb szófajokat definiálja, és használatuk legalapvetőbb jellemzőire ad példákat. Az igék esetében szól az igei személyragokról, az igei jelekről, az igekötőkről, az igenevekről és a segédigékről, a főneveknél az esetragokról, a főnévi jelekről, a névutókról, névelőkről és egyéb determinánsokról. A melléknév esetében rögzíti a melléknév helyét és a melléknévi toldalékok típusait. A kérdőszók, valamint a személyes és egyéb névmások felsorolásszerűen jelennek meg, valamint szó esik a toldalékolhatóságukról is.

Hogyan illeszthető be a Rendszerező magyar nyelvtan a nyelvtanítás egészébe?

Mivel a nyelvtani tréninget a komplex nyelvtanulási folyamat szerves részének tekintjük, a RMNY lehetőséget teremt a nyelvtantanulás összekapcsolására a nyelvi kompetenciák egyéb síkjaival.

A RMNY nem csupán a produktív nyelvi kompetenciák fejlesztését segíti ("Hogyan beszéljünk és írjunk helyesen?"), hanem kifejezetten figyelmet fordít a **receptív kompetenciák** javítására, kialakítására is, vagyis segítségével fejleszteni tudjuk az olvasott vagy hallott szerkezetek "dekódolását" is.

A receptív feladatoknak két nagy csoportját különíthetjük el. Az egyik csoportba azok a gyakorlatok tartoznak, amelyekben **az adott szerkezetet "készén" kapják meg** a nyelvtanulók, és ezt jellemző kommunikációs szituációba kell helyezniük. Ezek a gyakorlatok a szerkezetek funkciójának rögzítésére szolgálnak, és lehetőséget teremtenek **többszavas egységek komplex megtanulására** is. A receptív feladatok másik típusa a **kész szerkezetek azonosítását** fejleszti, ráirányítja a figyelmet a szerkezetek belső morfológiai vagy szintaktikai felépítésére, végső soron tehát a szerkezetek **tudatos szegmentálását** gyakoroltatja. A szisztematikusan végzett receptív tréninggel, megértési, szegmentálási stratégiák tudatosításával tehát fejleszthetjük a nyelvtanuló olvasás- és hallásértését.

A nyelvtanítás központi kérdése, hogyan lesz az explicit módon, "laboratóriumi" körülmények között elsajátított nyelvtani ismeretből a szóbeli és írásbeli kommunikációban is biztosan és jól működő készség. A RMNY gyakorlatainak egy része ezen a nem könnyű úton segít elindítani a nyelvtanulókat azzal, hogy lehetőséget teremt a tanult szerkezetek **valós szituációkban történő gyakorlására**. Így például a párbeszédet el lehet játszani, a narratív szövegeket hangosan össze lehet foglalni, az elkészült párbeszédet, szövegeket át lehet alakítani. A nyelvtanulók saját magukra is vonatkoztathatják a mondatokat, megválaszolhatják saját nevükben a kérdéseket, de az adott témákról csoportokban is beszélgethetnek, és a mondatokat ilyenkor modellként használhatják saját nyelvi produktumaik megalkotásához.

Mivel - mint fentebb említettük -, a RMNY nyelvtan nyelvtani gyakorlatainak nagy része tematikus összefüggésekbe ágyazódik, a kötetek a nyelvtani tréningen kívül **szisztematikus szókincsbővítésre és lexikai gyakorlásra** is lehetőséget adnak.

Kiegészítő anyagok az interneten

A kötetekhez tartozó honlapon (mnyi.eu) kiegészítő anyagok találhatók. Itt kapott helyet a megoldókulcs, számos feladat hangfelvétele, az ECL-nyelvvizsgatémák listája és a gyakorlatok tematikusan rendezett jegyzéke.

HOGYAN TANÍTSUK A RENDSZEREZŐ MAGYAR NYELVTAN SEGÍTSÉGÉVEL A MAGYAR NYELVTANT?

Mielőtt rátérnénk a nyelvtanítás dimenziói szerinti részletes ismertetésre, néhány általános tanácsot adunk, amelyeket véleményünk szerint érdemes figyelembe venni mind általában a magyar nyelvtan tanítása, mind konkrétan a RMNY használata során.

Ismerjük meg a köteteket!

Ha hosszabb távon szeretnénk használni a RMNyelvtanulót a tanítványainkkal, érdemes velük együtt felfedezni és megismerni a kötetek szerkezetét és tartalmát, valamint a honlap felépítését és anyagait is, hogy a nyelvtani munka során gyakorlottan és hatékonyan tudjuk használni a köteteket. Konkrét javaslatok: ld. A RMNY magyar nyelvtan megismerésec. fejezetet.

Nyelvtani jelenségek fogalmi-funkcionális tisztázása

Ha figyelembe szeretnénk venni a nyelvtanulók anyanyelve vagy az általuk ismert idegen nyelvek illetve a magyar közötti különbségeket, el kell tudunk magyarázni, hogy a magyar nyelv a más nyelvekben is meglévő, viszont más nyelvi eszközökkel realizálódó (vagy éppen más nyelvekben többé-kevésbé hiányzó) nyelvi funkciókat jellemzően milyen eszközökkel fejezi ki. A RMNY segítségével világossá tehetők, fogalmilag és funkcionálisan is tisztázhatóak a magyar nyelvtan olyan jelenségei, amelyekre egy dominánsan alaktani megközelítés kevésbé tud adekvát magyarázatot adni. Az alábbiakban erre adunk három példát.

Aspektusok: az események ábrázolásának szemléleti különbségei

A szemléleti aspektusok fejezete (ld. 1. kötet, 90-90. oldal) arra irányítja rá a figyelmet, hogy az igével kifejezett események egy részét a magyarban mind folyamatorientált (imperpektív), mind eredményorientált (perfektív) ábrázolásmóddal is bemutatathatjuk, tehát hogy nem csupán a kijelentés denotátuma, hanem szemlélete (aspektusa), vagyis a kommunikatív szándék is befolyásolja az igekötő- és névelőválasztást. Didaktikai következmény:

- A tanításban sem az igekötők funkciójának bemutatásából kell kiindulnunk, hanem először tisztázni kell az aspektuális lehetőségeket (mi lehetséges és milyen igéknél) majd ezekhez kell hozzárendelnünk a nyelvi megvalósítás legfontosabb formai eszközét, a perfektiváló igekötőket.
- Ügyeljünk arra, hogy ne az esemény "befejezettségével", hanem inkább a kétféle (folyamatorientált ill. egészes-eredményorientált) ábrázolásmód lehetőségével magyarázzuk a magyar nyelvnek ezt a jellemzőjét.
- A fogalmi tisztázás során elengedhetetlen, hogy világossá tegyük a különböző események időbeli lefutás szerinti osztályozását - ez már A2-B1 is lehetséges és

szükséges. Legalább az időben elhúzódó, folyamatszerű, célra irányuló (*ír, készül, csinál*) vagy célra irányítható (*fut*) ill. az időben pillanatszerűen ábrázolt eseményeket (*vesz, kap, becsuk*) kell megkülönböztetni. Kezdő szinten az első típusú események kétféle ábrázolásával tudjuk leginkább a szemléleti aspektusokat megértetni a nyelvtanulókkal.

- A fogalmi tisztázás alapján magyarázhatóvá válik az is, hogy miért használunk bizonyos ábrázolási szándék mellett határozatlan, más ábrázolási szándék mellett határozott névelőt. Így lesz világos például sok, időben kiterjedt, célra irányuló eseménynél a szemléleti opposíció: tehát hogy csupán a folyamatot, a tevékenység jellegét profilírozzuk-e vagy inkább a "cél" elérését helyezzük jobban előtérbe: ld. 1. kötet, 90. old.: *Imperfektív (folyamatorientált) ill. perfektív (eredményorientált) szemlélet*.

A szemléleti aspektusokról való tudást magasabb szinteken a következőképpen egészíthetjük ki:

- Ismertessük fel, hogy vannak olyan események is, amelyeknél a kétféle ábrázolás a következő opposícióban valósulhat meg: a) Pillanatnyi, momentán esemény bemutatása (jellemzően igekötő nélküli ige és határozatlan névelős, mert a szituációban újként felmerülő főnév, pl. *vesz egy dolgot, kap egy dolgot*) vs. b) ugyanannak az eseménynek folyamatszerű, befejezett ábrázolása (jellemzően igekötős ige, amellyel egy folyamat lezárulását fejezzük ki, pl. *megveszi a dolgot, megkapja a dolgot*). Figyeljük meg, hogy mindkét verzió perfektív szemléletű. Az ilyen eseménynyelvtanulói pusztán az imperfektív, folyamatorientált szemléletű ábrázoláshoz az szükséges, hogy időben "széthúzzuk" az eseménynyelvtanuló, így folyamatszerűen tudjuk ábrázolni azt. Ez pl. a *vesz - megvesz* esetében vagy lexikai kiegészítővel (*éppen most vesz*) vagy egy másik igével (*vásárol*) történhet.
- Fel lehet hívni a figyelmet arra is, hogy a folyamatorientált szemléletet használjuk a habituálisan ábrázolni kívánt eseményekkel kapcsolatban is: *Sok verset írok mostanában*.
- Meg lehet figyelni, hogy bizonyos, elsősorban olyan igekötős igéknél, amelyeknél az igekötő még megőrzött valamennyit a határozói jelentéséből, az igekötő pozíciójának cseréjével is megvalósíthatjuk a kétféle szemlélet közötti váltást: igekötő az ige előtt: általában perfektív szemlélet - igekötő az ige után: folyamatorientált szemlélet: *felmegyek a titkárságra - megyek fel a titkárságra*. (Ez működik a pillanatnyi eseménynyelvtanuló kifejező igéknél is: *Éppen csuktam be az ablakot, ...*)

Szórend: információs szerkezet, szemantika, alaki jellemzők

A magyar szórend tanításában is fogalmi-funkcionális fordulatra van szükség, hiszen egy formális szempontokból kiinduló nyelvtan nem igazán képes kezelni az olyan paramétereket, mint a kommunikációs szándék, háttértudás és szövegösszefüggés.

Ebből következik a fogalmi-funkcionális megközelítés szükségessége. Ebben a megközelítésben a RMNY sokszor a teljes közléshelyzet szintjén keresi a szabályszerűségeket.

- Vizsgáljuk pl., hogy milyen közlési helyzetben és milyen közlési szándék mellett milyen mondatbeli hangsúlyozási szerkezetek használatosak;
- Megvizsgáljuk, milyen okai lehetnek egy beszélőnek arra, hogy hangsúlyozzon valamit;
- Megvizsgáljuk a (valódi / feltételezett / a szituációból kikövetkeztethető) háttértudás és a profilírozott, fókuszba helyezett információ viszonyát

Ld. 2. kötet, 173. old.: *A nyomatékosítás fontosabb okai.*

Másrészt figyelembe vesszük a mondatrészek szemantikai oldalát is, amennyiben szólunk

- a hangsúlykérő ill. hangsúlykerülő igék szemantikai csoportjairól
- a módot, mértéket, gyakoriságot kifejező szavak jellemző helyéről
- a kiterjesztő ill. szűkítő értelmű szavak szórendre gyakorolt hatásáról

A narratív mondatok leírásához pedig formális szempontok segíthetnek leginkább, ezért operálunk itt a névelők, a vonzatok és az igekötők fogalmaival.

Milyen szempontokkal lehet bővíteni magasabb szinteken a szórend bemutatását?

- a topikalizáció
- a topik-komment viszony
- szórend és aspektus összefüggései

Az igemódok: funkció és forma összefüggése

Az az elv, hogy a nyelvtani szerkezeteket jellemző előfordulási környezetükben - vagyis jellemző funkciójukban - mutassuk be, nagyon világosan megmutatkozik pl. a feltételes és felszólító igemódok bemutatásánál. Itt bemutatjuk azokat a nyelvi funkciókat, amelyekben a szerkezetek a leggyakrabban előfordulnak.

Feltételes mód: 1. kötet 178. old.: *A feltételes mód gyakori funkciói*

Felszólító mód: 1. kötet 195. old.: *A feltételes mód gyakori funkciói*

Felszólító mód mellékmondatokban: 1. kötet, 215-216. old.: *A feltételes mód egyéb funkciói*
(Találjunk közös szemantikai jellemzőt ezekre a mondatípusokra!)

Érdekes - a funkcionális szemléletet következetesen érvényesítve - megismertetni a nyelvtanulókat az adott nyelvi funkció egyéb nyelvi megvalósítási lehetőségeivel, tudatosítva a közöttük lévő pragmatikai különbségeket. Pl.

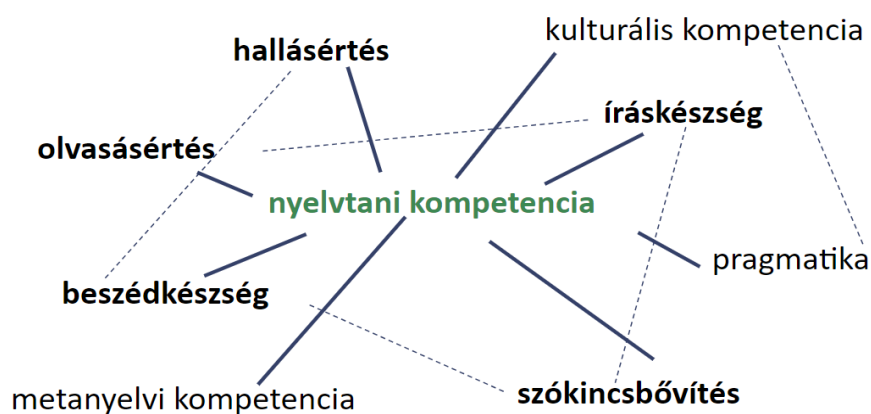
- Miben különbözik a felszólító és feltételes módú kérdés?
- Miben különbözik a kijelentő és feltételes módú engedélykérés?
- Miben különbözik a kijelentő módú kérdő mondat ill. felszólító móddal kifejezett tanács, javaslat?

A nyelvtanulók kognitív bevonása a nyelvtan felfedezésébe

Amennyiben van időnk és lehetőségünk, mindenképpen érdemes a felfedeztető módszerrel rávezetni a nyelvtanulókat az adott nyelvtani jelenség szabályszerűségeire. A RMNY-ban ezt a fázist terjedelmi okokból nem tudtuk megjeleníteni, de ennek a tanári kézikönyvnek A nyelvtan bevezetése: felfedezés, leírás és rögzítés c. fejezetében sok példát adunk rá.

A nyelvtantanítás beillesztése a nyelvitanítás komplex rendszerébe

Ahogy a nyelvi rendszer minden szegmense elválaszthatatlan egységet alkot, úgy a nyelvtantanítást is a többi nyelvi kompetencia fejlesztésével párhuzamosan, azokkal összekapcsolva végezzük.

A nyelvtantanulás a jó és hatékony kommunikációs képességek kialakításának egyik alapja, ezért folyamatosan törekedjünk arra, hogy

- minden egyéb kompetenciaterülettel kapcsoljuk össze a nyelvtani tréninget

- lehetőleg **valós kommunikatív helyzetekbe** integráljuk a nyelvtani szerkezeteket
- tudatosítsuk a nyelvtanulóknak, hogy mire is használható az adott szerkezet

Ld. a tanári kézikönyv következő fejezeteit:

- *Nyelvtan és szókincs*
- *Nyelvtan és hallás*
- *Nyelvtan és beszéd*
- *Nyelvtan és olvasás*
- *Nyelvtan és írás*

A hatékony és motiváló munka szempontjai

Még akkor is, ha nem kötjük össze explicit módon a nyelvtani tréninget egyéb kompetenciafejlesztéssel, át kell gondolnunk, hogyan tudunk hatékonyan és motiválóan dolgozni a RMNY gyakorlataival. Gondoljuk tehát át a következő szempontokat:

Szókincs

A gyakorlat szókincs:

- megfelel-e a csoportom tudásának vagy
- elő kell készíteni
- használható-e szókincsfejlesztésre is?

(Ld. a Nyelvtan és szókincs c. fejezetet)

A gyakorlatok jellege

Milyen jellegű a gyakorlat? Milyen jellegűvé alakítható át, ha többször is el akarjuk végeztetni?

- imitálás (minta utánzása, ismétlése, pl. receptív feladatoknál vagy a klasszikus gyakorlatok átalakításával)
- konstruálás (szerkezet megalkotása a szabály alkalmazásával vagy egy receptív feladat átalakításával)
- rekonstruálás (minta felidézése valamilyen input alapján, pl. egy gyakorlat elvégzése után a szerkezetek felidéztetésére)

Ld. a *Nyelvtan és olvasás / hallás / beszéd / írás* c. fejezeteket

Szervezési formák

Milyen formában dolgozunk:

- egyénileg
- párokban
- kiscsoportokban
- a teljes csoportban
- (online)

Javítás

Hogyan biztosíthatjuk a helyes alakok rögzítését, a javítást úgy, hogy lehetőleg mindenki intenzíven, a tanár folyamatos kontrollja nélkül dolgozik?

Pl.

- A nyelvtanulók magukat javítják (pl. a táblán látható kész anyaggal vagy a megoldókulccsal vagy hallás után)
- A nyelvtanulók párokban javítják egymást (pl. a megoldókulcs segítségével)
- Tanári javítás (ne azonnal, hanem több jellemző, összegyűjtött hibát egyszerre, a hibás szerkezeteket nem megismételve)

Elszakadás a könyvtől

Hogyan segítsük elő, hogy a nyelvtanuló a gyakorlat könyvbeli megoldása után “fejből”, szóban és írásban is meg tudja alkotni a szerkezeteket?

Pl.

- kívülről megtanulás, emlékezetből felidézés
- kulcsszavak alapján történő felidézés szóban és írásban
- párbeszéd eljátszása fejből vagy kulcsszavakkal
- stb.

Ld. a *Nyelvtan és beszéd* ill. *Nyelvtan és írás* c. fejezeteket.

Ismétlés

Hogyan végezhető el később is a feladatok még egyszer vagy többször akkor is, ha már ki vannak töltve a feladatok?

A nyelvtani kompetencia néhány alapvető összetevőjét folyamatosan, lehetőleg minden órán expliciten is gyakoroltatni kell, az adott kurzus szintjének megfelelően.

Ide tartozik

- a hangrendi illeszkedés
- a toldalékok sorrendje,
- az igeragozási sorok,
- a kétféle igeragozás,
- a szórend: szintagmaszinten és mondatszinten

Hogyan tud ebben segítséget nyújtani a RMNY?

- Könnyen megtalálható feladatok
- A feladatokat újra és újra el lehet végeztetni pl. letakarva a már beírt megoldásokat
- A gyakorlatokat más közegbe lehet helyezni, pl. írás helyett szóban, olvasás helyett diktálás vagy hallás, a szövegek helyett párbeszédes feldolgozás (ld. a megfelelő részeket)
- A kurzus anyagához kapcsolódó szókincsterülethez válogatni olyan nyelvtani feladatokat ([a honlapon található tematikus mutató](#) segítségével), amelyek relevánsak a csoport számára
- A már egyszer elvégzett gyakorlatokat más munkakeretek között (pármunka, csoportmunka stb.) még egyszer elvégeztetni
- A kurzus anyagára vagy más szövegekre, hallott anyagokra stb. vonatkozóan újra elkészíttethetjük a nyelvtani táblázatokat
- A feladatokat könnyen át lehet alakítani: új, a kurzus aktuális anyagának megfelelő szóanyaggal helyettesítve fel lehet használni a feladattípusokat saját feladatlapok készítésére
- A nyelvtanulók maguk is készíthetnek hasonló nyelvtani feladatokat az adott kurzusanyag alapján.

Hogyan tegyük lehetővé, hogy a már megoldott feladatok (tehát a RMNY “teleírt” fejezetei) még egyszer felhasználhatóak legyenek?

- Első körben nem a könyvbe írunk.
- Első körben csak szóban dolgozunk a gyakorlattal, majd egy második fázisban (azonnal / az óra egy későbbi szakaszában / házi feladatként) dolgozunk írásban.
- A gyakorlatok egy részénél le lehet takarni a megoldást, és újra dolgozni vele szóban.

Változatosság és motiváció

Törekedjünk a nyelvtantanítás során is a **motiváció felkeltésére és fenntartására**. Ennek eszközei lehetnek pl.

- a “felfedezettő” módszer használata
- annak tudatosítása, hogy a jó nyelvtani kompetencia a jó kommunikáció előfeltétele

Hogyan tehetjük változatosabbá és motiválóbbá a nyelvtani feladatok megoldását?

Pl.

- Kommunikatívan (ld. a tanári kézikönyv megfelelő részeit):
 - Különböző módokon a kommunikáció egészébe ágyazzuk be a gyakorlatokat
 - A gyakorlatokat olyan szituációkba ágyazzuk, hogy lehetőséget adjanak arra, hogy a nyelvtanuló magukról, a saját életükről, környezetükről, érdeklődési körükről tudjanak megnyilatkozni a tanult nyelvtani szerkezetek segítségével
- Játékosan:
 - pl. versenyzés: pl. pontgyűjtés, vagy egy megrajzolt "focipályán" egyik vagy másik kapu felé halad a labda, egymással versenyeznek a pár tagjai
- Kártyákkal:
 - Rendezés
 - pl. hangrend gyakoroltatása kártyák segítségével
 - Konstruálás, rekonstruálás:
 - szórend gyakoroltatása kártyák segítségével
 - szóalakok összeállítása a különböző toldalékokat tartalmazó kártyákkal (amelyek - amennyiben színeket használunk egyébként is az ábrázoló sablonokban - az egyes toldalékok standard színeiben jelenhetnek meg.)
 - a receptív feladatok anyagából kártyákat készítünk: Mi tartozik össze? / Mondatok elejét és végét összepárosítani. / Kérdések és válaszok párosítása stb. (előny: a kártyákon szereplő szerkezeteket többször kell elolvasni.)
 - szerkezetet felidézése kártyák segítségével

Ld. pl. a *Nyelvtan és beszéd* fejezetet

Stresszmentes tanulás

A nyelvtani gyakorlatok nem a nyelvtani ismeretek tesztelésére szolgálnak, hanem azok fokozatos megismerésére és rögzítésére. Ezért tegyük lehetővé a tanórán is a stresszmentes tanulást. Ennek eszközei lehetnek pl.

- Ha a nyelvtani feladat "megoldása" kevésbé egy rejtvényhez hasonlít, hanem egy már hallott/látott/olvasott minta felidézésén alapszik, tehát a tanár nyugodtan prezentálja már valamilyen formában a megalkotandó szerkezeteket, amelyeket az adott nyelvtani gyakorlat során a nyelvtanulók "csupán" felidéznek és (több csatornán) rögzítenek.

- Ha lehetőséget adunk arra, hogy a gyakorlatokat többször ill. több kontextusban is megoldják a nyelvtanulók. Ennek érdekében készítsünk a meglévő feladatok alapján új feladatlapokat, amelyek előkészítik, új kontextusban, új formában gyakoroltatják ill. ismételtetik a szerkezeteket.

Lépések és spirálok

- A szabályokat lépésenként mutassuk be, ne minden részletét egyszerre. Bővítsük spirálisan a nyelvtani készségeket.
- Használjuk rendszeresen a nyelvtankönyvet. Tanítsuk meg a nyelvtanulókat a RMNY használatára, de a nyelvtanulók ne kapják elő minden problémánál a nyelvtant, gondolkozzanak maguk is. A nyelvtanulók már korán kezdjenek dolgozni a RMNY-nal.

(Kéz)írás

- Ösztönözzük a diákokat arra, hogy minél többet írjanak kézzel. Ennek érdekében fontos, hogy minden nyelvtanuló rendelkezzen saját példánnyal a RMNY-ból, hiszen ez egy munkafüzet is.

A tanár szerepe a nyelvtantanításban

Ebben a nyelvtantanítási keretben a tanár szerepe elsősorban az, hogy

- saját nyelvhasználatával, az általa prezentált különféle anyagokkal mintát adjon, amelyet elsajátíthatnak és variálhatnak a nyelvtanulók
- előkészítse, koordinálja és segítse a munkát
- sokféle és sok kommunikációs alkalmat teremtsen
- motiválja a nyelvtanulókat.

A RENDSZEREZŐ MAGYAR NYELVTAN MEGISMERÉSE

Mivel a Rendszerező magyar nyelvtan nem csupán kurzusvivő könyvként használható, hanem olyan kézikönyvként is, amelyhez a nyelvtanulás bármely szakaszában lehet fordulni, hogy felfrissítsünk, rendszerezzünk nyelvtani ismereteket, ezért fontos, hogy mind a tanárok, mind a nyelvtanulók biztosan és gyorsan tudjanak tájékozódni benne, hatékonyan találjanak megoldást nyelvtani problémákra.

A RMNY megismerése tanári szempontból

Miután ennek a tanári kézikönyvnek a Bevezető c. fejezete segítségével megismerkedhetünk a RMNY legfontosabb alapelveivel, a következő kérdések alapján fedezzük fel a köteteket:

- Hogyan jelennek meg a bevezetőben elmagyarázott elvek a RMNY-ban?
- Milyen nagyobb részekre osztható a tartalom?
- Mely részeket kell valószínűleg egymással összekapcsolva tárgyalni? (vannak utalások a fejezetek között, de hasznos, ha annyira ismerjük a könyvet, hogy ezek nélkül is meg tudjuk találni a gyakran összekapcsolandó részeket)
- Hasonlítsuk össze két fejezet tartalomjegyzékét (egy formális és egy funkcionális megközelítésű fejezet)
- Elemezzünk egy fejezetet:
 - Milyen részekből épül fel?
 - Pontosan fogalmazzuk meg, mi a fejezet célja, milyen nyelvtani kérdésre ad választ.
 - Melyek a főszabályok, és melyek a kivételek?
 - Melyek a receptív / az egyszerű alaki / kontextusban gyakoroltató ill. kommunikációra lehetőséget adó gyakorlatok?
 - Milyen számban / arányban vannak ezek a feladattípusok?
 - Mi az egyes feladatok célja?
 - Pontosan mit kell tennie a nyelvtanulóknak az egyes gyakorlatokban?
 - Mi a tanár feladata a könyv szerint?

A RMNY megismerése nyelvtanulói szempontból

Ha hosszabb távon szeretnénk használni a RMNyelvtanulót a tanítványainkkal, érdemes velük együtt felfedezni és megismerni a kötetek szerkezetét és tartalmát, valamint a honlap felépítését és anyagait is, hogy a nyelvtani munka során gyakorlattan és hatékonyan tudjuk használni a köteteket.

A tájékozódás legfontosabb eszköze a tartalomjegyzék, mivel tárgymutatót - egyelőre - nem tartalmaz a RMNY. Az alábbi kérdések segítségével ismertessük meg a nyelvtanulókat a RMNY két kötetével (csoportmunkában végezhető):

- Hol találjuk a kötetek tartalomjegyzékét?
- Milyen nagy fejezeteket tartalmaz az első és a második kötet?
- Hol találjuk az előszót? Mik az előszóban megtalálható fontos információk?
- Hol találjuk meg a fontos nyelvtani fogalmak magyarázatát?
- Hol találjuk a honlapot? Mit tartalmaz?
- Hogyan találjuk meg a megoldókulcsot?

Egy fejezet felépítésének megismerése:

- Milyen alfejezetekből áll valamelyik fejezet?
- Hogy épül fel egy alfejezet?
- Hol találjuk a *Vegyes gyakorlás* c. részt?

Egy jellemző oldal megismerése:

- Milyen részekből áll az oldal: Melyik a magyarázó rész, melyik a gyakorló rész?
- Mi a különbség a *Funkció* és a *Forma* szegmens között?
- Hol vannak a példamondatok?
- A szabályok közül melyik a "főszabály" és melyik a "kivétel"?
- Milyen jelek, szimbólumok, utalások vannak az oldalon? Mire szolgálnak?

A RMNY használatának gyakoroltatása

Az alábbi és ehhez hasonló gyakorlatok segítségével gyakoroltassuk a RMNY használatát (csoportmunkában végezhető):

- Fogalmazza meg, milyen kérdésre ad választ ez az oldal!
- Találja meg azt az (al)fejezetet, amely a következő nyelvtani kérdésekre ad választ. pl.
 - Hol találunk szabályt arra, mikor válik el az igekötő?
 - Hol találunk szabályt arra, mikor melyik ragozást kell használni?
- Javítsák ki az alábbi (házi feladatokból kigyűjtött, jellemző) helytelen mondatokat a RMNY segítségével! Adják meg annak a fejezetnek a címét és oldalszámát, amely segített!
- Oldják meg a következő nyelvtani feladatot a RMNY segítségével! Adják meg annak a fejezetnek a címét és oldalszámát, amely segített!

Nyelvtani terminológia megtanulása

Dolgozzunk tudatosan a RMNY nyelvtani alapfogalmaival:

- készítsünk feladatot a diákjainknak a szófaji fogalmak és szavak egymáshoz rendelésére (közvetítő nyelven is elég)
- a különböző toldaléktípusokat leíró szakszavakat rendeljük a szóalakok szegmentált ábrázolásához
- Egyébként: ne használjuk a "végződés" terminust, mert nem egyértelmű. Inkább a "toldalék" fogalmával dolgozzunk, ezek között pedig különítsük el az esetragot, a jelet és a képzőt.

Fontos bizonyos nyelvtantanulási/-tanítási hagyományok figyelembe vétele ill. megtanítása:

- Fordítsunk figyelmet a személyes névmások jelentésének (pl. önöző megszólítás) és az igeragozási táblázatokban szokásos sorrendjének megtanítására (Ugyanakkor ábrázoljuk és gyakoroltassuk az igeragozási táblázatoktól eltérően is a ragozást: pl. párokba állítva őket: *én - te, én - ő, mi - ti, ezek - azok*)

A NYELVTAN BEVEZETÉSE: FELFEDEZÉS, LEÍRÁS ÉS RÖGZÍTÉS

[A kép forrása](#)

Tanuláspszichológiai és motivációs szempontból egyaránt fontos, hogy a mintakövetés mellett mozgósítsuk a tanulók saját kognitív és kreatív képességeit is. Amennyiben tehát van időnk és lehetőségünk, mindenképpen érdemes a felfedezettő módszerrel rávezetni a nyelvtanulókat az adott nyelvtani jelenség szabályszerűségeire. A RMNY-ban ezt a fázist területi okokból nem tudtuk megjeleníteni, a következőkben viszont számos példát mutatunk erre. A bemutatott példákat a saját kurzusunk feltételeihez is igazíthatjuk, így szervezzük és megkönnyíthetjük a kurzus (tehát a kurzuson használt egyéb tananyag - akár könyv vagy más anyag) és a RMNY közötti átjárást.

A nyelvtani felfedezés fázisai

Hogyan jutunk el a nyelvtani szerkezettel való első találkozástól a szabályszerűség rögzítéséig?

1. Találkozás az új szerkezettel kontextusban, szituációban
2. Az új szerkezet funkciójának megértése valamilyen tevékenység során (az input tartalmi feldolgozása)
3. Az új szerkezet alaki oldalának megfigyelése, az alakok rendszerezése
4. A szabály megfogalmazása
5. A szabály érvényességének megvizsgálása további anyagon
6. A szabály rögzítése

A nyelvtanár feladata:

- a nyelvtanulót szembesíteni az új szerkezettel és
- szervesen egymásba fonódó lépéseken keresztül eljuttatni a RMNY megfelelő feladatáig.

A kiindulópont ill. a végigjárt út természetesen csoport- és kurzusfüggő is, függhet attól, hogy

- használunk-e egyáltalán tankönyvet ill.
- milyen kurzusvivő tankönyvet használunk

- vagy esetleg a kurzus a RMNY anyagára épül.

Találkozás a nyelvtani szerkezettel, a funkció tudatosítása

Nem az a kérdés, hogy hogyan “magyarázzuk” el a nyelvtant, hanem hogy hogyan teremtünk lehetőséget arra, hogy a nyelvtanulók maguk fedezzék fel a szerkezet funkcióját és alaktani jellemzőit. A RMNY (terjedelmi okokból) kevés explicit lehetőséget kínál a felfedezettető tanulásra, ezért ennek a fázisnak a megtervezése a tanár feladata. Viszont: a RMNY anyaga hasznosítható erre a célra!

- A bevezető input legyen jól kontextusba helyezve, legyen világos és releváns a funkciója, legyen konkrét kommunikációs helyzet,
- tartalmilag pedig olyan, ami felkeltheti a nyelvtanulók érdeklődését.
- A nyelvtanulók először tartalmilag / kommunikatíván viszonyuljanak az anyaghoz, ezután egy második fázisban jöhet a formai megközelítés
- A bevezető során a nyelvtanulók maguk jöjjenek rá a szerkezet funkciójára, implicit módon már használják is, majd explicit módon fogalmazzák is meg: mire használjuk a szerkezetet?
- A nyelvtanulók minél hamarabb tudjanak megszólalni a saját nevükben, felhasználva az új szerkezetet.

Gondoljuk át, mi az a bevezető input, amely úgy közvetíti a megtanítandó szerkezetet, hogy

- szemléletesen, egyértelműen, pregnánsan világossá teszi, hogy mire való ez a szerkezet
- kognitív módon és/vagy érzelmileg bevonja a nyelvtanulót a funkció és forma felismerésének folyamatába
- mindeközben nem terheli túl a nyelvtanulót sem lexikailag, sem nyelvtanilag

A szerkezet alaki oldalának elemzése, szabály induktív megfogalmazása

Induktív-felfedezettető módszerek például:

- Szabály megtalálása “receptív” módon: a nyelvtanulók több lehetséges szabály közül kiválasztják a helyeset.
- Szabály megfogalmazása “reproduktív” módon: Egészítse ki a szabályt! (A RMNY-ban található szabályok, táblázatok kiegészítő feladattá való alakítása)
- A szabály megtalálása “kreatív” módon: a nyelvtanulók megfogalmazzák, majd vizuálisan ábrázolják a szabályszerűséget.
- A szabály megtalálása “kontrasztív” módon: közvetítő nyelvet használva

Átvezetés a RMNY-hoz, összehasonlítás az ott prezentált szabállyal, az elmélet áttekintése

A könyvben egységes sémában próbáltuk ábrázolni az agglutinációval létrejött szóalakokat. Hasznos, ha a szabály megfogalmazása során a nyelvtanulókat is már e felé a séma felé irányítjuk, és azt lehetőleg folyamatosan egységesen használjuk és használtatjuk.

szótő	(képző)	jel	rag

Példa: az igék felszólító módja: 1. kötet, 195-196. old.

Példa: a főnevek többszörös toldalékolása: 2. kötet, 95. old.

Megjegyzések az agglutinációs sémákhoz:

- Tudatosítsuk, hogy a "rag" pozíciója főnevek és igék esetén a legtöbb esetben be van töltve, kivéve:
 - igék esetén E/3 sz. (iktelen igéknél)
 - főnevek esetén ha alanyi helyzetben van, ha birtokos szerkezet jelöletlen alaptagja vagy névutós szerkezet alaptagja

Példa: a fókuszos mondatok szerkezete, 2. kötet, 159. old.

Az elmélet érvényességének megvizsgálása, alkalmazása a kiindulási anyagra

- A megfogalmazott szabályszerűségeket, sémákat alkalmazzuk a receptív gyakorlás anyagára vagy a megoldókulcsból kimásolt vagy általunk megalkotott "kész" szerkezetekre.

A főnevek többszörös toldalékolása (helyhatározói esetragokkal):
2. kötet, 96/21 felhasználásával "kész" szerkezeteken ellenőrizzük a szabály érvényességét

Az alábbi mondatok egy Magyarországról szóló reklámanyagban szerepelnek.
A többszörös toldalékolás sémája segítségével elemezze a többszörösen toldalékolt szóalakokat!

A városokban sok szép látnivaló van.
 A magyar egyetemekre sok külföldi diák jár.
 A múzeumokban érdekes kiállítások vannak.
 A gyógyfürdőkbe sok ember jár.
 A budapesti színházakban jó darabokat lehet látni.
 Nyáron sokan járnak a strandokra.
 A hegyekben még síelni is lehet.

szótő	jel	esetrag

18. Magyarország. Alkosson többes számú főneveket, és toldalékolja őket! Hungary. Make the nouns plural and add the appropriate case ending.

17. téma

1. A város..... sok szép látnivaló van.
2. A magyar egyetem..... sok külföldi diák jár.
3. A múzeum..... érdekes kiállítások vannak.
4. A gyógyfürdő..... sok ember jár.
5. A budapesti színház..... jó darabokat lehet látni.
6. Nyáron sokan járnak a strand..... .
7. A hegy..... még síelni is lehet.

A szabály rögzítése:

- A nyelvtanulóknak legyen a saját füzetükben egy elkülönített rész, amelybe még egyszer leírják / letisztázzák / lemásolják a megtalált / ellenőrzött / a nyelvtankönyv elméleti részével összehasonlított szabályokat
- Mindez történhet a nyelvtani gyakorlást követően is.

Példák a szerkezetek bevezetésére és a felfedezettő módszerre

Példa a szemléleti aspektusok bevezetésére

A tanítási cél: A kétféle szemléleti aspektus különbségének megértése: funkció és forma (igekötő nélküli és igekötős igepárok; az igekötő elválásával kifejezett folyamatos vagy progresszív aspektussal ezen a szinten nem foglalkozunk), ld. 1. kötet 90. old.

A bevezető feladatlap (amelynek elkészítésében a RMNY feladatait is fel lehet használni, itt pl. a 91/1. feladatot használtuk fel)

Hétféle tervek:

Miben különböznek Ádám és Éva hétféle tervei?

Ádám	Éva
A hétfélen ..	Szombaton és vasárnap ...
• szeretnék pihenni • szeretnék olvasni • futok az erdőben • zenét hallgatok • ...	• szeretném kipihenni magam • szeretném elolvasni azt a könyvet, amit karácsonyra kaptam • egyben lefutok 10 kilométert • végre meghallgatom azt a podcastet, amit letöltöttem • ...

Mit gondol: kinek a tervei ezek?

- sokat alszom
- kialszom magam
- tévét nézek

- megnézem a magyar-angol focimeccset
- készülök a nyelvvizsgára
- felkészülök egy hétfői prezentációra
- ...

Válogassuk szét a mondatokat típus szerint, fogalmazzuk meg, mi a fő jellemzőjük! Majd írjuk a megfelelő igepárokat a táblázat harmadik oszlopába!

Szeretnék olvasni.	Szeretném elolvasni azt a könyvet, amit karácsonyra kaptam	olvas - elolvas vmit
...		

Nézzük meg, hogy a RMNY hogyan írja le ezt a jelenséget!

A feladat összefoglaló leírása:

A bevezető input	
... témája	Hétféle tervek
... médiuma és formája	• Feladatlap (papíron és kivetítve; online tanulás esetén megosztott dokumentum) • Tanári bemutatás után pármunka • Olvasott mondatok, fényképpel
... így vonja be a nyelvtanulót	Érzelmileg, kognitív módon: • A nyelvtanulók saját terveik leírásához is kapnak mintákat. Tevékenységekben: • Mondatokat kell rendelniük a kétféle fogadalomtípushoz, párokban egyeztetni

A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a jelenség funkcióját:	A feladatlapon kétoszlopos táblázatba rendezik a mondatokat, a két oszlop (üres) fejlécében megfogalmazzák a kétféle ábrázolásmód jellemzőit, esetleg nevet is adnak nekik.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	A táblázat harmadik oszlopába külön kiírják az igekötő nélküli és az igekötős igepárokat.

Példa a névelőhasználat megvilágítására

A tanítási cél: A határozatlan és határozott névelő közötti alapvető használati különbségek megértetése, ld. 2. kötet, 11-15. oldal

A bevezető input	
... témája	Mindennapi tárgyak és alapvető tulajdonságok
... médiuma és formája	Tanári bemutatás, hallott input (Összeköthető a MagyarOK A1-es kötet megfelelő feladataival) 1. fázis - A tanár különböző tárgyakat tesz az asztalra, mindegyiket megnevezve "Ez egy ..." típusú egyszerű mondatokkal. - A diákok közben szólistát készítenek a mindennapos, nálunk vagy a környezetünkben lévő tárgyakról. 2. fázis

	• A tanár csoportosítani kezdi a tárgyakat néhány melléknévvel kifejezett jellemzőjük, pl. méretük, színük, súlyuk alapján, mindig ellentétes tulajdonságúakat párba állítva (<i>kicsi-nagy, könnyű-nehéz, piros-kék</i>), a lényeg, hogy a tulajdonságok könnyen definiálhatók legyenek. Közben magyarázza is, hogy mit tesz, "A/az" típusú mondatokkal: <i>A mobiltelefon kicsi. A mappa nagy.</i> stb. • A diákok közben megpróbálják kitalálni, hogy milyen tulajdonságok alapján csoportosítja a tanár a tárgyakat, és szólistát készítenek a melléknevekkel. 3. fázis: • A diákok saját tárgyakat vesznek elő, kiteszik a tanári asztalra, tanári segítséggel "Ez egy ..." típusú mondatokat alkotnak, majd csoportosítják a tárgyakat, és közben "A/az" típusú mondatokat alkotnak. Közben a tanár segít az a/az alakok közötti helyes választásban. (4. fázis - a csoport szintjétől függően: az asztalon lévő sok-sok tárgyat egyesével visszaveszik a nyelvtanulók, közben "Ez a/az m" típusú mondatokat mondanak, ezt a szabályt is ugyanúgy feldolgozzuk, mint az első fázisban.)
... így vonja be a nyelvtanulót	• Saját tárgyak magyar nevét és tulajdonságainak leírását tanulhatják meg, • bekapcsolódnak a bemutatásba, • látszólag szavakat (főneveket és mellékneveket) tanulnak, de ezen kívül a kétféle névelő használatának különbségét is megfigyelik.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	Saját füzetükben leírnak néhány mondatpárt, és magyarázatot fűznek a kétféle névelős használatra (párokban megbeszélnek, közösen egyeztetnek)
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	a szólista alapján párokba állítják az <i>a</i> és <i>az</i> névelős alakokat, szabályban fogalmazzák meg a használat különbségét, erre táblázatot adunk, ld. 2. kötet 12. oldal

Példa a narratív és fókuszos mondatok szórendjének bevezetésére

A tanítási cél: A fókuszos és a narratív mondatok megkülönböztetésének megértetése kérdésekre adott válaszok segítségével., ld. 2. kötet 157-158. old.

A bevezető input	
... témája	Személyre vonatkozó kérdések és válaszok.
... médiuma és formája	Hallott és olvasott anyag A "Jeopardy" c. vetélkedőhöz hasonlóan a kérdések és válaszok sorrendjét megfordítjuk: A tanár egyszerű, rövid "válaszokat" ad még fel nem tett, a saját személyére vonatkozó kérdésekre, pl. <i>"Berlinben."</i> A nyelvtanulók két csoportban egymással versenyeznek. A soron következő csapat meg kell hogy fogalmazzon egy kérdést, amire a hallott szó egy válasz lehet. Ha nem tudnak elég gyorsan ilyen kérdést mondani vagy nem helyes kérdést mondanak, a tanár megismétli a választ, immár egy egész mondatká kibővítve, pl. <i>"Berlinben lakom."</i> Ha megvan a kérdés (pl. <i>"Hol lakik?"</i>), a tanár mind a kérdést, mind a rövid, mind a hosszú választ felírja (vagy az előre elkészített digitális táblaképen megmutatja): - <i>Hol lakik?</i> - <i>Berlinben. / Berlinben lakom.</i> (ezek a mondatpárok a fókuszos szórendet szemléltetik) Legyenek a játékban olyan válaszok is, amelyek nem egy mondatrészt helyeznek a fókuszba, hanem narratív mondatok: <i>"Boltba megyek."</i> / <i>"Veszek egy új mobiltelefont.."</i> Ehhez ilyen kérdések illenek: <i>"Mit csinál ma délután?"</i> Ezek a válaszok a narratív szórendet szemléltetik. Legyenek a válaszok között tagadó mondatok is, pl. <i>"Sajnos nem tudok. / Sajnos nem tudok finnül."</i> Kérdés: <i>"Tud finnül?"</i> Az ilyen mondatpárok az igefókuszos eldöntendő kérdések és a teljes tagadás szórendjét szemléltetik. Legyen hasonló kérdésre igenlő válasz is, pl. <i>"Természetesen beszélek."</i> Ez a válasz az igefókuszos mondat szórendjét szemlélteti. Minden kérdés-válasz mondatpár felkerül a táblára (ügyeljünk arra, hogy ne össze-vissza, hanem típusonként írjuk fel a mondatokat)

... így vonja be a nyelvtanulót	• Vetélkedő jelleget kölcsönöz a tanulásnak • A tanár személyével kapcsolatos kérdéseket tehetnek fel a nyelvtanulók, ill. beszélhetnek magukról
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	• A táblára került mondatpárokat a tanár még egyszer felolvassa, világosan hangsúlyozva a fókuszos mondatrészeket ill. egyenletes hangsúlyozással a narratív mondatok esetében. • A nyelvtanulók felismerik, hogy az egész mondatban hangsúlyozott mondatrész az a szó, amely a rövid válaszban is szerepel, tehát ez a legfontosabb mondatrész ebben a kontextusban.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	Fókuszos mondatok szabálya: A fókuszos mondatok szabályát pl. receptív módon fogalmaztathatjuk meg: a nyelvtanulók több (a közvetítő nyelven megfogalmazott) szabálylehetőség közül választhatnak: 1. Az adott mondatban legfontosabb információ az ige előtt áll. 2. Az adott mondatban legfontosabb információ a mondat elején áll. 3. Az ige mindig a mondat végén áll, előtte pedig a legfontosabb információ. Ezután megnevezzük a fókuszpozíciót és a mondat magját, majd az ilyen mondatokat táblázatba rendezve rögzítjük. A igefókuszos mondatok szabálya: Az igefókuszos mondatok szabályát pl. reprodukzív módon fogalmaztathatjuk meg: a nyelvtanulók kiegészítik a következő mondatot: Vannak olyan mondatok (Például <i>“Természetesen tudok németül is.”</i>), amelyekben valamilyen okból a kerül a fókuszba, mert ... Hasonló a helyzet a következő mondatokkal is: <i>“Tudsz németül is?”</i> A tagadó mondatok szabálya: A tagadó mondatok szabályát pl. produktív módon fogalmaztathatjuk meg: Fogalmazza meg a teljes tagadás szórendi szabályát!

	Narratív mondatokra vonatkozó szabályok A narratív mondatokra vonatkozó szórendi szabályokat pl. reprodukzív módon fogalmaztathatjuk meg: <i>A mit csinálsz?</i> típusú kérdések azért mások, mint a <i>“Hol, hogyan, ki, mi”</i> típusú kérdések, mert A rájuk adott válaszban ennek megfelelően nem lesz semmi Figyelje meg a mondat magját ezekben a mondatban: <i>Mit csinál ma délután?</i> <i>Boltba megyek.</i> <i>E-maileket írok az irodában.</i> <i>Vacsorát főzök.</i> <i>Veszek egy új mobiltelefont a Media Marktban. / Egy új mobiltelefont veszek a Media Marktban.</i> <i>Olvasok egy jó krimi. / Egy jó krimi olvasok.</i> Egészítse ki a következő szabályt: Az olyan mondatokat, amelyben nincs kiemelés, narratív mondatoknak nevezzük. Ilyenkor a vonzat (pl. <i>boltba, e-maileket, vacsorát, egy új mobiltelefont, egy jó krimi</i>) névelője dönti el, hogy kötelező sorrend van-e vagy több szórend lehetséges. Kötelező a szórend, ha Ilyenkor a szórend: Több szórendi változat lehetséges, ha ... Ilyenkor a kétféle szórend: ...
--	---

Példa a helyhatározói ragok bevezetésére

A tanítási cél: a Honnan? kérdésre felelő esetragok rendszerének megértése, ld. 2. kötet 86. oldaltól

A bevezető input																	
... témája	Honnan jönnek ezek az emberek?																
... médiuma és formája	- Fényképeket és egy-egy mondatpárt tartalmazó prezentáció: a képeken emberek nyilvánvalóan valahonnan jönnek, a két mondat pedig arról szól, honnan jöhetnek, de csak az egyik illik a képhez. - A nyelvtanulók egymás után kiválasztják két lehetőség közül, hogy az adott képen szereplő személy ténylegesen honnan jön.																
... így vonja be a nyelvtanulót	- versenyben vehetnek részt - a képeken ábrázolt helyzetek részben viccesek																
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	A <i>ból/ből, ról/ről, tól/től</i> ragok a <i>Honnan?</i> kérdésre válaszoló mondatokban a mozgás kiinduló helyének megjelölésére szolgálnak.																
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	A 2. kötet 86. oldalán található áttekintő táblázathoz hasonlóan (amely helytípusonként csoportosítja a helyhatározói ragokat) a képeken látható helyekkel a tanár kitölti a <i>“Hova?”</i> és <i>“Hol?”</i> oszlopokat, a nyelvtanulók kiegészítik a <i>“Honnan?”</i> oszlopot, és az egyes csoportokat még egyszer megnevezik. <table><tr><td></td><td>Hova?</td><td>Hol?</td><td>Honnan?</td></tr><tr><td></td><td>a kocsmába ...</td><td>a kocsmában ...</td><td></td></tr><tr><td></td><td>egy szemináriumra ...</td><td>egy szemináriumon ...</td><td></td></tr><tr><td></td><td>a fodráshoz ...</td><td>a fodrásznál ...</td><td></td></tr></table>		Hova?	Hol?	Honnan?		a kocsmába ...	a kocsmában ...			egy szemináriumra ...	egy szemináriumon ...			a fodráshoz ...	a fodrásznál ...	
	Hova?	Hol?	Honnan?														
	a kocsmába ...	a kocsmában ...															
	egy szemináriumra ...	egy szemináriumon ...															
	a fodráshoz ...	a fodrásznál ...															

Példa a felszólító mód bevezetésére

A tanítási cél: a szabályos igék felszólító módjának képzése E/2 alakban, ld. 1. kötet 195-196. oldal

A bevezető input	
... témája	Házirend egy irodában
... médiuma és formája	Vizuális input, olvasás és beszéd A szókincs előkészítése után a 199. oldal 6. feladata alapján házirendet írunk egy iroda dolgozói számára: <i>Mit kell csinálni, ha elhagyod az irodát?</i> A mondatok tegező alakban és felszólító módban, határozatlan ragozásban vannak felsorolva: 1. Minden lámpát kapcsolj le! 2. Zárj be minden ajtót! 3. Ne hagyd értéket az irodában! ... A tanár eljátssza, hogy ő az utolsó dolgozó az irodában, és (némán) tetszőleges sorrendben "elvégzi" a teendőket. A nyelvtanulók közben a házirendben követik, hogy milyen sorrendben végezte a cselekvéseket ill. hogy mit felejtett el. Majd a házirend sorrendjében is elvégzi a tanár a cselekvéseket, ekkor esetleg már fejből is hozzárendelhetik a cselekvésekhez a házirend megfelelő utasítását. Egy következő fázisban egy másik cég házirendjét kapják meg a nyelvtanulók, amelyben a mondatok önöző alakban vannak megfogalmazva.

... így vonja be a nyelvtanulót	• Rejtvényszerűen, érdekesen, esetleg viccesen előadott jelenet kapcsán kell valamit tenniük. • “Figyelmeztetniük” kell a tanárt, hogy valamit elfelejtett. • Ha van lehetőség, ők is eljátszhatják az utolsó dolgozó szerepét.																					
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	A házirendben szereplő mondatok felszólítást, utasítást fejeznek ki.																					
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	Egymás mellé helyezik a tegező és önöző mondatokat, összehasonlítják őket és pl. segítő kérdések alapján lépésenként, párokban megfogalmazzák a szabályt: Milyen hang szerepel minden felszólító módú alakban? - “...” Ez az úgynevezett felszólító jel. Mi követi a felszólító jelet a kétféle megszólításban? -”...” Ez az úgynevezett igei személyrag felszólító módban. Figyelje meg a RMNY 196. oldalán a ragozási sort, és készítsen belőle egy ilyen táblázatot: <table><tr><th>szótő</th><th>felszólító jel</th><th>igei személyrag felszólító módban</th></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table> Mi történik az igekötős igékkel? Hogyan fejezzük ki a nemleges felszólítást?	szótő	felszólító jel	igei személyrag felszólító módban																		
szótő	felszólító jel	igei személyrag felszólító módban																				

Példa a többszörös toldalékolás bevezetésére

A tanítási cél: Többes számú főnevek ragozása (az agglutináció jelensége és a toldalékok sorrendje), ld. 2. kötet 22-23. oldal

A bevezető input	
... témája	Mivel várja Magyarország a turistákat?
... médiuma és formája	Magyarországról szóló rövid imázsfilm ("Magyarország rád vár" https://www.youtube.com/watch?v=1B1vURJz3IE) és egy hozzá kapcsolódó feladatlap, amely Magyarországról tesz állításokat (egy ezek közül nem igaz). A nyelvtanulók elolvassák a feladatlap reklámszövegét, megnézik az imázsfilmet, és megkeresik azt a mondatot a reklámszövegben, amelyik valószínűleg erős túlzás, mert a az imázsfilm képei nem támasztják alá. Majd a nyelvtanulók szegmentálják a szóalakokat, majd ismét összerakják, végül kontextusban is használják a szóalakokat.
... így vonja be a nyelvtanulót	• Élvezetes rövid videót néznek a célkultúráról, közben figyelniük kell egy információra. • Maguk szegmentálják a többszörösen toldalékolt szóalakokat. • A reklámszöveg és/vagy a videó alapján beszélgethetnek arról is, hogy számukra melyik turisztikai lehetőség milyen vonzerőt jelent ill. hogy mi mást is lehet még csinálni Magyarországon, ami számukra fontos, érdekes.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	Pl. kiegészítik az alábbi mondatokat: A többes szám jelére akkor van szükség, ha ... A többes szám jele után következik az esetrag, ha ...
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	a szegmentálással ill. a táblázat oszlopainak megnevezésével

Példa a jelölt birtokost tartalmazó szerkezetek bevezetésére

A tanítási cél: A jelölt birtokost tartalmazó szerkezetek megtanítása: ez elsősorban beszélt nyelvi szerkesztésmód, ld. 2. kötet 53-54. old.

A bevezető input	
... témája	Ismerősök, szívességek
... médiuma és formája	Olvasás és hallott anyag Magából a RMNY feladatából indulunk ki. pl. 2. kötet 55. old. 49. feladat: 49. Hasznos kapcsolatok • Useful relations 2. és 15. téma a) Alkosson mondatokat a minta alapján! Használja a -nak/-nek ragot! Form sentences following the example. Use the case ending -nak/-nek. 1. <i>A feleségemnek a barátnője</i> fogorvos. (a feleségem – barátnő) 2. informatikus. (a férjem – barát) 3. angoltanár. (a lányom – barát) 4. egy bankban dolgozik. (a nagynéném – férj) 5. jogász. (a barátom – anya) 6. Németországban él. (a szomszédunk – lány) 7. autószerelő. (az unokatestvérem – apa) b) Válaszoljon a kérdésekre az a) feladat személyével! Ügyeljen a ragozásra! Answer the questions with the persons in exercise a). Pay attention to the conjugation. 1. Kit hívsz fel, ha fáj a fogad? – <i>A feleségemnek a barátnőjét.</i> 2. Kit hívsz fel, ha elromlik a számítógéped? – 3. Kit kérdezel meg, ha nem értesz valamit angolul? – 4. Kitől kérsz tanácsot, ha nem érted a pénzügyeket? – 5. Kit kérdezel meg, ha valamilyen jogi problémád van? – 6. Ki segít, ha németül kell e-maillt írni? – 7. Kihez viszed el az autódát, ha elromlik? – 1. fázis: A tanár a feladat anyagából rövid e-maileket készít, amelyben valaki segítséget kér valamilyen ügyben. A válaszokat (tehát hogy ki tud segíteni) szintén rövid e-mailekben fogalmazza meg az ismerőse. Feladat: egymáshoz rendelni a kéréseket és a válaszokat.

	Szia, bocs, az a gondom, hogy elromlott a számítógépem. Nem tudsz egy jó szerelőt, aki gyorsan ki tudna jönni? ...? Helló, a férjem legjobb barátja informatikus a MOL-nál. Megkérdezzem? 2. fázis: A tanár a feladat anyagából ugyanígy rövid párbeszédet ír, amelyekben valaki segítséget kér valamilyen ügyben, az ismerőse pedig szóban ad erre választ, megnevezve a "hasznos" ismerőseit, rokonait. - Helló, én vagyok. Az van, hogy már megint bedöglött a laptopom. Pedig nagyon kéne dolgoznom. Nem tudsz valakit, aki sürgősen meg tudná nézni? - Hát, figyelj, a férjemnek az egyik barátja a MOL-nál informatikus. Ha gondolod, odaszólok neki, aztán összekötlek vele. Mit szólsz?
... így vonja be a nyelvtanulót	● A nyelvtanuló először tartalmi feladatot végez,

	• majd maga állapítja meg a különbséget a birtokos szerkezetek írott és szóbeli használata között.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a funkciót:	Pl. Megfogalmazzák, hogy a szóbeli nyelvhasználatban gyakran jelöljük a birtokost is.
A nyelvtanulók így fogalmazzák meg a szerkesztésre vonatkozó szabályt:	Saját készítésű szabályt írnak, amelyet a feladat mondataival szemléltetnek, majd mindezt összehasonlítják a RMNY elméleti részével. Amikor a gyakorlásban a 49. feladathoz érnek, az már ismétlésként, elmélyítésként fog hatni.

NYELVTAN ÉS SZÓKINCST

[A kép forrása](#)

A RMNY szóanyaga

A Rendszerező magyar nyelvtan szóanyaga elsősorban az általános A2-B1-es szókincset foglalja magában (és ily módon kapcsolódik a MagyarOK nyelvkönyvcsalád megfelelő kötetéhez is), másrészt célcsoportspecifikus szókincs is. (Itt jegyezzük meg, hogy kifejezetten beszélt nyelvi alakzatokat is bevettünk a nyelvtanba, ilyen a jelölt birtokos [2. kötet, 53-56. old.] ill. az ikes ragozás -k-s változata is [1. kötet, 51. old.]

Célcsoport-orientált feladatok

A nyelvtan tematikájában az élet azon szegmenseire helyeztünk hangsúlyt, amelyek a nyelvtanulók számára az adott szinten feltehetőleg fontosak és érdekesek lehetnek. Persze nehéz „belőni”, hogy milyen témák fontosak és érdekesek a nyelvtanulók számára, hiszen minden nyelvtanuló más és más, néhány témáról azonban több-kevesebb bizonyossággal kijelenthető, hogy ide tartozik. Törekedtünk arra, hogy a nyelvtanulók valószínűsíthető érdeklődésének megfelelő (országismereti, interkulturális) és motiváló tematikát válasszunk!

Gondoltunk arra, hogy kik és milyen célból tanulják a nyelvet:

- nagy számban vannak olyanok, akik családi kötődésük miatt tanulnak magyarul
- akiknek a barátja/barátnője/férje/felesége magyar
- akik dolgozni mennek Magyarországra
- akik Magyarországon szeretnének letelepedni nyugdíjas korukban
- mások turistaként jönnek.

Ezen célcsoportokat „szolgáljuk ki” azzal, hogy a nyelvtani szerkezetek nagy részét tematikusan csoportosított példamondatokon tanítjuk.

Példák:

Célcsoport-orientált feladat: Egy kétnyelvű család: 1. kötet, 45/9

9. Egy kétnyelvű család. Írja az ige megfelelő alakját a mondatba! A bilingual family. Complete the sentences with the correct form of the verb. 1. téma

A családom kétnyelvű. Angliában élünk (él – mi), én angol vagyok. Minden nyáron két hétig Magyarországon vagyunk. A férjem szülei Tiszafüreden (él). A gyerekek nagyon (szeret) ott lenni. Gyakran (jár – mi) a strandra, (sétál – mi) a folyóparton. (meglátogat – mi) sok ismerőst, barátot és rokont. A gyerekek természetesen (beszél) magyarul, de angolul persze jobban (tud – ők). Én még csak most (tanul) magyarul, a gyerekekkel együtt. Néha azért már magyarul is (beszélget – én) a rokonokkal és a barátokkal. Sok magyar fiatal (beszél) angolul, így tudunk kommunikálni.

Célcsoport-orientált feladat: Német-magyar párkapcsolat: 1. kötet, 45/10

10. Max német egyetemista, a barátnője magyar. Írja az igék megfelelő alakját a mondatba! Max is a German university student. His girlfriend is Hungarian. Complete the sentences with the correct form of the verb. 15. téma

Azért tanulok (tanul – én) magyarul, mert a barátnőm magyar. Mindketten Berlinben (él – mi), és a Humboldt Egyetemre (jár – mi). Általában németül (beszél – mi), de most (jár – én) magyarórára az egyetemen, és egy kicsit már én is (beszél – én) magyarul. A magyar ismerőseim nagyon jól (beszél) németül, de azért (próbál – én) magyarul beszélgetni velük. Az egyetemi magyarórán körülbelül tizenöt (van – mi). Jó tanárral, jó könyvből (tanul – mi). Otthon magyar rádiót (hallgat – én) az interneten, és a barátnőmmel is (beszélget – én) néha magyarul.

Célcsoport-orientált feladat: A nagyszüleim Magyarországon élnek: 1. kötet, 46/11

11. A nagyszüleim Magyarországon élnek. Írja az igék megfelelő alakját a mondatba! My grandparents live in Hungary. Complete each sentence with the correct form of the verb. 3. téma

A nagyszüleim magyarok. Magyarországon, egy kis faluban élnek (él). Nyugdíjasok. Mindenkit (ismer – ők) a faluban. Gyakran (beszélget – ők) a szomszédokkal és a postással. Gyakran (vásárol – ők) a boltban és a piacon. Néha (kirándul – ők) a hegyekbe: sokat (gyalogol – ők). Nagyon (örül – ők), ha ott vagyunk náluk.

Mi, az unokák Londonban élünk (él). (szeret – mi) Magyarországon lenni a nagymamánál és a nagypapánál. Minden nyáron náluk vagyunk három hétig. Későn (kel – mi), és sokat (pihen – mi). Gyakran (ül – mi) a kertben nagypapával és nagymamával, (beszélget – mi), vagy fényképeket (mutat – mi) nekik. A piacon (vásárol – mi). Néha (kirándul – mi) a nagyszüleinkkel.

A nyelvtan és a szemantika együtt kezelése

A RMNY-ban az egyes nyelvtani jelenségeket olyan kontextusban, olyan kifejezésekben, olyan témákon keresztül mutatjuk be, amelyekben azok jellemzően előfordulnak, és ez gyakran megszabja a gyakorlatok szókincsét is. Ld. pl.: a feltételes mód jellemző funkcióinak bemutatása: 1. kötet, 178. old.

Ugyanakkor a szemantikai csoportosítást is próbáljuk felhasználni a nyelvtani jelenségek tudatosításában, pl. szemantikai csoportok szerint ismertetjük pl. a részesesetet vonzó igéket (így könnyebben érthető és megjegyezhető a szerkezet): Ahol lehet, a strukturális jellemzőket a szemantikai jegyekkel összefüggésben mutatjuk be.. Ld. pl.: a részesesettel járó igék szemantikai csoportosítása_ 2. kötet, 77. old.

Témába ágyazott gyakorlatok

A RMNY feladatainak legnagyobb többsége tematikusan csoportosított példamondatokon, összefüggő kontextust kínáló szituációkon, párbeszédeken, szövegeken keresztül gyakoroltat. A feladatok egy részénél nem jelöljük külön, hogy mely tematikus kontextusba tartoznak, a legtöbb feladat instrukciójában viszont egy szám utal az ECL-nyelvvizsgarendszer (ecl.hu) B1-es szintű megfelelő témájára ill. a kötetek honlapján a feladatok téma szerinti jegyzéke is megtalálható, így a feladatok között tematikusan is lehet válogatni.

Az ECL-nyelvvizsgatémák jegyzéke:

1. Az egyén	10. Időjárás
2. Társas kapcsolatok	11. Egészség, betegségek
3. Család	12. Sport
4. Lakás, lakóhely	13. Média
5. Utazás, közlekedés	14. Hobbi
6. Vásárlás, üzletek	15. Tanulás, munka
7. Kommunikáció, kapcsolattartás	16. Az Európai Unió
8. Szolgáltatások	17. Országismeret
9. Kultúra, szórakozás	

A tematikus alapú gyakorlás előnyei:

- szókincsét bővít
- további, a témához kapcsolódó feladatokat tesz lehetővé (órai munka keretében)
- segítheti a rögzítést, a későbbi előidézést
- jellemző szituációkra kész, előregyártott mondatokat ad, ezzel növelve a nyelvtanuló memóriájában eltárolt kész nyelvi minták számát.

Példák az ECL-témáktól független tematikus feladatokra:

Tematikus feladat: Melyik magánhangzó hiányzik? 2. kötet, 43/25

25. Melyik magánhangzó hiányzik: *a* vagy *e*? Which vowel is missing: *a* or *e*?

1. a testvér....im, a lány....im, a gyerek....im, a rokon....im, az ismerős....im, a barát....im
2. a pulóver....id, a zoknij....id, a nadrágj....id, a papucs....id
3. a nagymama receptj....i, a feleségem szakácskönyv....i, a férjem kedvenc étel....i, a lányom kedvenc gasztroblogj....i
4. a fénykép....ink, a könyv....ink, a filmj....ink, az újságj....ink, a festmény....ink
5. a bútor....itok, a szék....itek, a szekrény....itek, az asztal....itok, a szőnyeg....itek
6. a gyerekek rajz....i, a szülők papírj....i, a gyerekek játék....i, a szülők level....i

Tematikus feladat: Udvarias visszautasítás: 2. kötet, 200/9

9. Udvarias visszautasítás. Melyik válasz illik a párbeszédbe? Polite refusal. Which answer matches the question?

~~Köszönöm, nem kérek.~~ – Bocs, ma este nem érek rá. – Nem. Nem szeretem a dzsesszt. – Kedvem lenne, de időm sajnos nincs. – Kösz, sajnos nem ihatok, autóval vagyok. – Kösz, nagyon finom, de már nem bírok többet enni. – Ne haragudj, de egyáltalán nem tudok táncolni. – Ne haragudj, de most nincs időm bulizni.

1. Még egy kis bort? – Köszönöm, nem kérek.
2. Jössz a kocsmába? –
3. Szedjél még egy kis levest! –
4. Jössz este a buliba? –
5. Jössz táncolni? –
6. Jössz a dzsesszkoncertre? –
7. Kérsz egy sört? –
8. Szüret lesz nálunk hétvégén. Gyere el, ha van kedved! –

Példák az ECL-témákhoz kapcsolható tematikus feladatokra:

Tematikus feladat: az egyén: 1. kötet, 154/11

11. Kérdezzen és válaszoljon kétféleképpen! Kövesse a példa (fókuszos) szórendjét! Questions and answers.

Follow the word order of the example (sentences with focus).

1. téma

1. hol – dolgozik? Magyarországon
Hol akarsz dolgozni? – Magyarországon. / Magyarországon akarok dolgozni.
2. mivel – foglalkozik? kultúrával
.....
3. mennyi pénzt – keres? sokat
.....

Tematikus feladat: az egyén: 1. kötet, 155/13

13. Mit akartam? Mi történt? Alkosson mondatokat a minta alapján! What did I want? What happened?

Form sentences following the example.

1. téma

1. (Stewardess lesz) *Stewardess akartam lenni*....., de a szüleim nem engedték.
2. (Vidékre költözik) , most mégis Budapesten lakom.
3. (Gyerekekkel foglalkozik) , ezért lettem óvónő.
4. (Érettségi után elkezdi dolgozni) , végül mégis jelentkeztem az egyetemre.
5. (Külföldi egyetemre jár) , így kerültem Franciaországba.
6. (Pénzt keres) , ezért jelentkeztem erre az állásra.
7. (A jogi egyetemen tanulni) , de nem sikerült a felvételi vizsgám.
8. (Megtanul kínaiul) , ezért ösztöndíjjal kimentem Pekingbe.

Tematikus feladat: lakás, lakóhely: 2. kötet, 25/17

17. Ez a lakásunk, ahol mindenből több van. Egyes vagy többes számot kell használni? Egészítse ki a szavakat, ahol szükséges! This is our apartment, where there is more than one of everything. Do we use the singular or the plural? Complete the words where necessary.

4. téma

Ez itt az előszoba. Itt van..... a kabát....., a cipő..... és az esernyő....., és itt van..... két könyvespolc..... is. Ez itt a nappali. Nem túl nagy, de nekünk elég. Van..... itt két kanapé..... és egy csomó szobanövény..... . Mindenütt újság....., magazin....., játék..... van..... . Ez itt a terasz. Itt négy szék..... van....., de itt van..... a bicikli..... is. Ez itt a hálószobánk. Elég puritán a berendezése, az ágy mellett van..... az éjjeli-szekrény....., a falon pedig van..... egy-két családi fénykép. Az ablak..... a kertre néz....., úgyhogy elég nyugodt hely. Ez a konyha. Természetesen itt is van..... szék..... és egy asztal. A konyhaszekrényben van..... az edény....., a tányér....., az evőeszköz..... . A kamrában van..... az élelmiszer..... . Ez itt a fürdőszoba. A fürdőszobaszekrényben van..... a parfüm....., a törölköző..... és a fogkefe..... . Ez pedig itt a gyerekszoba. Itt alszanak a gyerek....., és mindenütt játék....., plüssállat..... van..... . Itt van..... két íróasztal..... is, itt ír..... a gyerek..... házi feladatot.

Tematikus feladat: utazás, közlekedés: 1. kötet, 77/21

21. Turistatípusok - Tourist types

5. téma

a) Írja az Igét ő alakban a mondatba! Complete the sentences with the ő form of the verbs.

1. A pihenő típus

Egy hetet tölt (tölt) egy gyógyfürdőben. Ott masszázusra (jár), és termálvízben (fürdik). Wellness-szállodában (lakik), ott (kipihen) magát. (elmege) fodráshoz és kozmetikushoz. Egy-két kirándulást (tesz) a környéken, de a legtöbb időt a wellness-szállodában és a fürdőben (tölt). Este (sétál) a városban, könyveket (olvas), és természetesen (kikapcsol) a mobiltelefonját.

2. A társasutazó

Egy utazási iroda (szervez) az utat. Csoporttal (utazik). Az idegenvezető (megmutat) a látnivalókat. Budapesten (megnéz) az Országházat, a Várat és a belvárost. Villányban (megkóstol) a borokat. A Hortobágyon (rész vesz) egy lovas programon. (hajózik) a Dunán. Sok szuvenírt (vásárol).

Tematikus feladat: tanulás, munka: 2. kötet, 80/7

7. Ki mit dolgozik a Molnár lányok közül? Alkosson mondatokat a megadott szavak többes számú alakjával!

What do the Molnár girls do for a living? Form sentences by using the plural of the given words.

15. téma

1. Molnár Szilvia magyart tanít (angol, német, olasz)

Molnár Szilvia magyart tanít angoloknak, németeknek és olaszoknak.

2. Molnár Marietta megmutatja a nevezetességeket (a külföldi, a turista, a vendég)

.....

3. Molnár Gabriella reklámkampányokat tervez (cég, szervezet, vállalat)

.....

4. Molnár Zsuzsa programokat szervez (gyerek, nyugdíjas, iskola)

.....

5. Molnár Anikó jogi tanácsokat ad (külföldi cég, magánszemély, befektető)

.....

6. Molnár Helga lakásokat ad bérbe (egyetemista, üzletember, család)

.....

Tematikus feladat: országismeret: 2. kötet, 92/9

9. Magyarország-kvíz. Melyik a helyes válasz? Quiz about Hungary. Which is the correct answer?

17. téma

1. Magyarország	4. Sopron
a) Dél-Európában van.	a) a Tiszántúlon, Kelet-Magyarországon van.
b) Nyugat-Ázsiában található.	b) az osztrák határnál fekszik.
c) <u>Közép-Európában van.</u>	c) Szlovákiában található.
2. A Tisza	5. Siófok
a) Ukrajnából érkezik Magyarországra.	a) Budapest környékén van.
b) Ausztriából érkezik az országba.	b) a Balatonnál van.
c) Szerbiából jön Magyarországra.	c) Szeged mellett van.
3. A Kékestető (a legmagasabb magyar hegycsúcs)	6. Az Országház (a parlament épülete)
a) az Alföldön van.	a) Pesten, a Kossuth téren áll.
b) a Mátra hegységben van.	b) Budán, a Budai Várban van.
c) Dél-Magyarországon található.	c) a Tisza-parton van.

Tematikus feladat: Európai Unió: 2. kötet, 209/8

8. Külföldiek mesélnek az országukról, és kérdeznek Magyarországról. Melyik kérdés hova illik? Foreigners talk about their countries and ask questions about Hungary. Which question fits which situation?

16. téma

Nálatok milyen hosszú? – A magyarok hova járnak? – A magyarok melyik sportban jók? – Magyarországon hány ember él? – Magyarországon hány fok van? – Nálatok melyik a legjobb jegy? – Nálatok mikor van nemzeti ünnep? – Nálatok mikor van vége? – Nálatok milyenek az egyetemek? – Nálatok mivel fizetnek?

1. Németországban hat hétig tart a nyári szünet. Nálatok milyen hosszú?
2. Ausztriában júliusban van vége az iskolának.
3. Németországban az egyes a legjobb jegy az iskolában.
4. Angliában jók az egyetemek.
5. Finnországban nyáron körülbelül 25 fok van.
6. A spanyolok a fociban jók.
7. Franciaországban euróval fizetnek.
8. Németországban október harmadikán van nemzeti ünnep.
9. Olaszországban 60 millió ember él.
10. Sok német Mallorcára jár nyaralni.

A szókincstanítás egy modellje

Mielőtt azt vizsgáljuk meg, hogyan lehet felhasználni a RMNY gyakorlatait tematikus szókincsbővítésre is, tekintsük át a szókincstanítás egy gyakran használt modelljét. E szerint a szókincstanítás alapvetően három nagy fázisra osztható:

1. prezentálás és szemantizálás
2. rendszerezés
3. rögzítés

Az új szavak bevezetése, prezentálása és a megértés biztosítása során fontos:

- a prezentálás lehetőleg több csatornán keresztül történjen (vizuális, auditív, olvasás, írás, beszédhelyzet, kontextus)
- a szemantizálás történhet közvetítő nyelvvel (fordítás, kontrasztív összehasonlítás) vagy közvetítő nyelv nélkül (kép, videó, eljátszás, rámutatás, magyarázat magyar nyelven, értelmezés kontextus alapján)

A szóanyag rendszerezése:

A szókincs tanításában felhasználjuk az agyunknak azt a jellemzőjét, hogy a különböző tartalmakat egymással összefüggésben, hálózatokban tárolja el a leghatékonyabban. Ennek érdekében a szavakat különféle módokon rendszerezve prezentáljuk, a nyelvtanulókkal is rendszereztetjük, ill. többféle kontextusban is megjelenítjük.

Milyen szempontok alapján lehet rendszerezni a szóanyagot?

- ellentétpárokba rendezés
- rokon értelmű szavak gyűjtése (szemantikai és/vagy konnotációs különbségek tudatosításával)
- szavak tematikus csoportokba gyűjtése
- gyűjtőfogalmakhoz rendelés
- cselekvések jellemző időrendbe rendezése
- kollokációkba rendezés
- azonos tövű szavak szócsaládokba rendezése
- asszociációs hálózatok készítése
- a szavak szófajok szerinti rendezése

A szóanyag gyakoroltatása, használtatása mind passzív, mind aktív módon különböző szövegekben, helyzetekben, szövegtípusokban, különböző csatornákon keresztül történhet:

Passzív módon pl.:

- a szavak ill. a szótövek felismerése hallott vagy olvasott anyagban
- a szótő elkülönítése

- az összetett szavak felismerése
- az egyéb képzett szavak dekódolása

Aktív módon pl.:

- a szavak használata kontextusban
- zárt (pl. szövegkiegészítő) vagy nyitott (pl. szövegalkotó) feladatokban
- kommunikációs feladatokban

A RMNY gyakorlatainak felhasználása a szókincs tanításában

Nézzük meg tehát, hogyan lehet felhasználni a RMNY gyakorlatait a tematikus szókincsbővítő munka egyes fázisaiban.

Az új szavak bevezetése, prezentálása és a megértés biztosítása

Cél: a nyelvtani munka ELŐTT biztosítani a nyelvtani gyakorlatok szóanyagának ismeretét (alapelv: nyelvtani munkát ismert szóanyagon végzünk) (előkészítés)

- a prezentálás lehetőleg több csatornán keresztül történjen (vizuális, auditív, olvasás, írás, beszédhelyzet, kontextus)
- a szemantizálás történhet közvetítő nyelvvel (fordítás, kontrasztív összehasonlítás) vagy közvetítő nyelv nélkül (kép, videó, eljátszás, rámutatás, magyarázat magyar nyelven, értelmezés kontextus alapján)
- A szóanyag prezentálásánál fontos, hogy a nyelvtanulók ne csak passzívan fogadják be a szavakat, hanem valamit tenniük is kelljen közben!

Szóanyag gyűjtése és rendszerezése a gyakorlat előtt

- közösen, pár-vagy csoportmunkában
- a tanár természetesen ügyel arra, hogy a nyelvtani gyakorlathoz szükséges szavak is bekerüljenek a gyűjtésbe
- rendezetlen szóanyagot is rendeztethetünk a nyelvtani gyakorlat előtt, pl. Mik ezek közül a ... témához tartozó szavak?

Példák:

Szóanyag rendszerezése a gyakorlat előtt: 1. kötet, 55/25. feladat előkészítése
Mit gondol: mi egészséges szokás és mi kevésbé egészséges? <i>esténként is internetezik</i> <i>biciklivel jár dolgozni</i> <i>autóval jár munkába</i> <i>mindennap jógázik</i> <i>naponta csak négy-öt órát alszik</i> <i>nem dohányzik</i> <i>gyakran iszik alkoholt</i> <i>...</i>
25. Én próbálok egészségesen élni. Te egészségtelenül élsz. I try to live healthy. You live unhealthy. 11. téma 1. Vigyázok az egészségemre. Te nem <u>vigyzol</u> (vigyz) az egészségedre. 2. Esténként nem tévézem, nem internetezem. Inkább olvasok és pihenek. Te esténként nem (olvas) és nem (pihen). Inkább (tévézik) és (internetezik). 3. Gyalog vagy biciklivel járok dolgozni. Te busszal (jár) dolgozni. 4. Mindennap jógázom vagy tornázom. Te nem (tornázik) és nem (jógázik). 5. Naponta minimum hét órát alszom. Te naponta maximum hat órát (alszik). 6. Nem dohányzom. Te sokat (dohányzik). 7. Soha nem iszom alkoholt. Te gyakran (iszik) alkoholt.

Prezentálás fényképekkel

- Fényképes prezentációt mutatunk a diákoknak: egyértelműen azonosíthatóaknak kell lenniük a hozzárendelt szavaknak - ezeket a nyelvtanulók leírják és ki is mondják.
- A fényképek esetleg már valamilyen szempont szerint rendezve vannak (pl. ellentétpárok), a nyelvtanulók leírják a szavakat maguknak
- A nyelvtanulók a rendezetlenül bemutatott fényképeket/szavakat rendezve írják le maguknak (pl. téma szerint csoportosítva), ld. ugyanehhez a feladathoz:
- A szavak "egyszerű" leírása helyett még az írásmód tudatosításához is hozzájárulhatunk, pl.:
 - a fényképek alá úgy írjuk a szavakat, hogy egy-egy betűt kihagyunk, a nyelvtanulók pedig hallás után írják le helyesen a szót;
 - a fényképek alatt két - egy helyes és egy helytelen - változatban is megadhatjuk az írott alakot, a nyelvtanulók hallás alapján kiválasztják a helyes írásképet.
- Kontextusban, tehát mondatban, toldalékolva is bemutatathatjuk a szavakat, ilyenkor nyelvtanulók a toldalékokat "lehántva" írják le maguknak a szótári alakokat.
- Kulturális tartalom bevezetése prezentációval

Példák:

Szókincs előkészítése fényképekkel: 1. kötet, 19/4

Mondja utánam, majd írja is le a szavakat!

kert

terasz

papír

toll

pulóver

kabát

stb.

4. A két szó közül az egyik vegyes hangrendű. Melyik? Húzza alá! One of the two words has mixed vowels.

Which one is it? Underline it.

1. Kanada – Ausztrália
2. Izrael – Kuba
3. Japán – Kína
4. ország – kontinens
5. szaxofon – gitár
6. fiú – lány
7. internet – telefon
8. kert – terasz
9. papír – toll

10. tenisz – pingpong
11. film – mozi
12. taxi – autó
13. busz – metró
14. víz – kávé
15. pulóver – kabát
16. piac – üzlet
17. strand – múzeum
18. szalámi – joghurt

Egy másik lehetőség, hogy a nyelvtanulók a rendezetlenül bemutatott fényképeket/szavakat rendezve írják le maguknak (pl. téma szerint csoportosítva), ld. ugyanehhez a feladathoz:

Szavak párokba rendezése fényképek segítségével: 1. kötet, 19/4 előkészítése:	
Rendezze jelentés szerinti párokba az alábbi szavakat:	
terasz	
pulóver	
papír	
kabát	
toll	
kert	
stb.	

A szavak "egyszerű" leírása helyett még az írásmód tudatosításához is hozzájárulhatunk, pl.:

- a fényképek alá úgy írjuk a szavakat, hogy egy-egy betűt kihagyunk, a nyelvtanulók pedig hallás után írják le helyesen a szót;
- vagy: a fényképek alatt két - egy helyes és egy helytelen - változatban is megadhatjuk az írott alakot, a nyelvtanulók hallás alapján kiválasztják a helyes írásképet.

Szavak és írásmódjuk tanulása: 1. kötet, 19/4 előkészítése

Hallgassa meg és írja le a szavakat! Milyen betű hiányzik? (esetleg az s, sz, z hangok írásására koncentrálni)

or__ág

kontinen__

__trand

mú__eum

...

Kontextusban, tehát mondatban, toldalékolva is bemutatathatjuk a szavakat, ilyenkor nyelvtanulók a toldalékokat "lehántva" írják le maguknak a szótári alakokat.

Szavak prezentálása kontextusban: 1. kötet, 140/1 előkészítése

Különböző emberek elmondják, mi a tervük holnapra. Írjon szójegyzéket (a szavak szótári alakját írja le!)

*megcsinál vmit
házi feladat*

Megcsinálom a házi feladatot.	
 Elmegyek egy kávézóba egy-két barátommal.	...
 Kitakarítom a lakást.	

stb.

1. Mit csinálsz holnap? Alkosson mondatokat a minta alapján! What are you going to do tomorrow?

Form sentences following the example.

1. téma

1. Mit csinálsz holnap? – én: tanul, megcsinálja a házi feladatokat, felkészül a vizsgára

Tanulok, megcsinálom a házi feladatokat, ...

2. Mit csinálsz holnap? – én: pihen, letölt egy filmet, elmegyek egy kávézóba egy-két barátommal

.....

3. Mit csináltok holnap? – mi: otthon dolgozik, kitakarítja a lakást, kifesti a gyerekszobát

.....

Szavak prezentálása fényképekkel: A fényképen több dolog látható (pl. egy jelenet vagy egy szobaberendezés), amelyeket külön-külön meg kell nevezni, egy listából kiválasztva a szavakat, pl. 1. kötet, 143/6 előkészítéséhez:

Keresse meg a fényképeken ezeket a dolgokat/személyeket:

templomi esküvő, menyasszony, vőlegény, finom ételek

...

6. Egy magyar barátom lagzija. Alkosson mondatokat a *lesz/lesznek* igével! A Hungarian friend's wedding.

Complete the sentences with the verb *lesz/lesznek*.

2. téma

1. az esküvő augusztusban: *Az esküvő augusztusban lesz.*
2. az esküvő egy magyar kisvárosban: *Az esküvő*
3. templomi esküvő is:
4. a lagzi egy étteremben:
5. sok finom étel:
6. a menyasszonynak fehér ruhája:
7. a vőlegénynek elegáns öltönye:

A gyakorlatban megjelenő kulturális tartalom bevezetése prezentációval: 2. kötet, 20-21/6 előkészítése:

Nézzen meg egy Egerről szóló prezentációt (fényképekkel)!

b) Julie Eggerben van. Mit ír? -k vagy —? Julie is in Eger. What is she writing? -k or —?

Szia, Anett!

Nem rossz hely ez az Eger! ☺ Kicsi a város, de nagyon szép: sok régi épület..... van, szépek az utca..... és az épület....., rengeteg látnivaló..... van: a vár, a sok templom....., a török emlék....., rengeteg múzeum..... . Finomak a bor....., és a belvárosban van egy-két nagyon jó cukrászda..... . Nyáron rengeteg turista..... van a városban. A hegy..... is közel vannak, lehet túrázni. Jövő héten Pesten leszek. Találkozunk?

Julie

Prezentálás szöveggel

- A nyelvtani gyakorlatok szóanyaga alapján a tanár szöveget ír, amellyel a nyelvtanulók lexikai gyakorlatot végeznek (pl. szójegyzéket készítenek vagy a közvetítő nyelven megadott megfelelőkhöz kell párosítani a magyar szavakat), majd ezt követheti a nyelvtani munka.
- Ugyanígy: az adott fejezet valamelyik mondatsorát, párbeszédét, szövegét készen bemutatni (akár a megoldókulcsot is felhasználva), ezzel lexikai feladatot végeznek a nyelvtanulók, és csak ezután következik a nyelvtani munka.

Szavak bevezetése szöveggel: 2. kötet, 171/17 előkészítése

Sarah Budapestre megy egy pár napra. Olvassa el, mit tervez, és gyűjtse ki a szövegből a helyeket és eseményeket. Nézzon utána az interneten, hol találhatók ezek a helyek!

A jövő hetet Budapesten töltöm, már nagyon várom. Először is meglátogatom a barátaimat, és persze sörözni megyek velük valahova a Kazinczy utcába. Mindenképpen megnézek egy új kiállítást a Nemzeti Múzeumban, az Örkény Színházban pedig egy jó színdarabot. A híres Zserbó cukrászdában iszom egy kávé, és végre megkóstolom a gesztenyepürét! [...]

17. Mit csinálsz Budapesten? Alkosson mondatokat! What do you do in Budapest? Form sentences.

5. és 17. téma

1. veszek – könyveket – magyar: Magyar könyveket veszek.
2. a barátaimat – meglátogatom:
3. a barátaimmal – megyek – sörözni:
4. megyek – múzeumba:
5. a Várba – felmegyek:
6. iszom – eszem – kávé – süteményt – és – egy cukrászdában:

Szavak bevezetése szöveggel: lexikai feladat a “kész” megoldással

2. kötet, 166/8 előkészítése:

Egészítse ki a mindennapi tevékenységeket leíró, jellemző szókapcsolatokat az alábbi párbeszéd alapján:

- Hol van az apukád? - Szerintem éppen virágot locsol a kertben.
 - Hol van az anyukád? - Szerintem éppen e-maileket ír a dolgozószobában.
 - Hol van a bátyád? - Szerintem éppen tésztát főz a konyhában.
 - Hol van a húgod? - Szerintem éppen házi feladatokat csinál a számítógépén.
 - Hol van a nagymamád? - Szerintem éppen haját szárít a fürdőszobában.
- stb.

virág - virágot locsol
e-mail -
tészta -
házi feladat -
haj -

8. Mit csinálnak a családtagok? Alkosson a mondatokba illő szerkezeteket a megadott főnevek és Igék segítségével! What do family members do? Form phrases with the given nouns and verbs. Then, complete each sentence with the right phrase.

1. és 14. téma

Főnevek: ~~virágot~~ – e-maileket – filmet – haját – házi feladatokat – kávét – mesét – téstát

Igék: ~~locsol~~ – csinál – főz – ír – iszik – néz – olvas – szárít

1. Hol van az apukád? – Szerintem éppen virágot locsol a kertben.
2. Hol van az anyukád? – Szerintem éppen a dolgozószobában.
3. Hol van a bátyád? – Szerintem éppen a konyhában.
4. Hol van a húgod? – Szerintem éppen a számítógépén.
5. Hol van az öcséd? – Szerintem éppen a gyerekszobában.

A szókincs auditív bevezetése

- A tanár beszél a témáról, két nyelven is egymás után: a szövegének a magyar változatát le is írja, a második fázisban meg is mutatja ezt a leíratot.
- A tanár egy kész, valamilyen szempontból rendezett (kétnyelvű) szójegyzéket ad ki papíron, majd rendezetlenül hangosan sorolja a szavakat, a nyelvtanulók jelölik, hogy melyiket mondta már. A tanár néhány szót kihagy, a feladat megjelölni, hogy melyeket nem mondta.
- A RMNY hanganyagát felhasználva: szójegyzéket adunk a meghallgatás előtt, feladat: megjelölni, hogy ezekből mely szavak hangoznak el a hangfelvételen.
- A tanár hangos szótárat készít, amellyel már a nyelvtani gyakorlat előtt meg kell ismerkedniük a nyelvtanulóknak.

Szavak auditív bevezetése a RMNY hanganyagát felhasználva: 1. kötet, 145/7 előkészítése

Hallgassa meg Anikó újévi fogadalmait! Mit hall közöttük, mit nem?

*beosztani az időmet
jól megtanulni franciául
leszokni a dohányzásról
többet sportolni
tudatosan élni
...*

7. Újévi fogadalmak. Minden mondat a jövőre vonatkozik. Figyelje meg az lgealakokat! New Year's resolutions.
All sentences refer to the future. Observe the verb forms.

1. téma

Idén megpróbálok tudatosan élni. Be fogom osztani az időmet, és nem fogok túl sok időt tölteni a számítógép előtt. Figyelek arra, hogy mit eszem, mit iszom és mennyit alszom. Természetesen többet fogok sportolni, mint eddig. Szeretnék futni, biciklizni és túrázni. Remélem, időm is lesz. A barátaimmal és a családommal is több időt fogok tölteni. Az a tervem, hogy jól megtanulok magyarul, mert őszől Magyarországon tanulok az egyetemen.

Definiálás kontextusba helyezéssel:

- Könnyen érthető meghatározásokhoz hozzárendelni az új szavakat.
- Az újnak gondolt szót tematikus csoportba tesszük, olyan szavak közé, amelyeket biztosan ismer a nyelvtanuló, így könnyítjük meg a megértést.
- Amennyiben a szavakat már a gyakorlat megoldókulcsa segítségével értelmeztetjük, lehetőség van arra, hogy a második lépésben a toldalékokra irányítsuk a figyelmet.
- Analógiás magyarázat
- Példamondatok
- Parafrázisok

Definiálás kontextusba helyezéssel: az RMNY valamely "kész" feladatából készített szövegkiegészítő feladat segítségével: 1. kötet, 105/13

Párosítsa a képeket a megjelölt szavakkal!

105/14a). Bogi: Én itthon akarok maradni. Megnézek egy filmet, és játszok (játszom). Jó?

Andris: Én a játszótérre akarok menni. Mindig itthon ülünk.

Apa: Na jó, gyerekek, akkor először lemegyünk a játszótérre, aztán ebédelünk. Utána megcsináljátok a házi feladatokat, este pedig megnéziünk egy filmet. Rendben?

Máté: Jó, és a játszótéren kipróbáljuk az új focilabdát, oké?

Apa: Hát persze. És holnap?

Anya: Holnap délelőtt kitakarítjuk a lakást, mert délután jön nagymama és nagypapa. Andris, te leviszed a szemetet, Bogi, te pedig elmosogatsz, aztán mindenki rendet csinál a szobájában.

13. Beszélgetések az asztalnál • Conversations at the table

1., 3. és 15. téma

a) Család a reggelizőasztalnál. Egészítse ki a mondatokat! Family at the breakfast table. Complete the sentences.

Andris: Mit csinálunk ma? (csinál – mi)

Bogi: Én itthon (akar – én) maradni. (megnéz – én) egy filmet, és (játsszik – én). Jó?

Andris: Én a játszótérre (akar – én) menni. Mindig itthon (ül – mi)

Apa: Na jó, gyerekek, akkor először (lemegy – ti) a játszótérre, aztán (ebédel – mi). Utána (megcsinál – ti) a házi

feladatokat, este pedig (megnéz – mi) egy filmet. Rendben?

Máté: Jó, és a játszótéren (kipróbál – mi) az új focilabdát, oké?

Apa: Hát persze. És holnap?

Anya: Holnap délelőtt (kitakarít – mi) a lakást, mert délután jön nagymama és nagypapa. Andris, te (levisz – te) a szemetet, Bogi, te pedig (elmosogat – te), aztán mindenki rendet (csinál – ő) a szobájában.

A szóanyag rendszerezése:

Cél: a nyelvtani gyakorlat ELŐTT, KÖZBEN vagy UTÁN a szókincs hálózatokban való eltárolásának segítése

- ellentétpárokba rendezés
- rokon értelmű szavak gyűjtése (szemantikai vagy konnotációs különbségek tudatosításával)
- tematikus rendezés
- gyűjtőfogalmakhoz rendelés
- cselekvések jellemző időrendbe rendezése
- kollokációkba rendezés
- azonos tövű szavak szócsaládokba rendezése
- asszociációs hálózatok készítése
- a szavak szófajok szerinti rendezése

Példák:

Ellentétpárokba rendezés: 1. kötet, 89/1 gyakorlat előtt vagy után

1. Ellentétek. Írja az igét a mondatba! Opposites. Complete the sentence with the verb.

a) fel- és le-

~~felmegyek~~ – leülök – felkapcsolom – leviszem – felöltözöm – leszálllok – leviszem – felkelek

1. Lejövök az emeletről. ↔ Felmegyek az emeletre.
2. Felteszem a könyvet a polcra. ↔ a könyvet a polcra.
3. Felálllok az íróasztaltól. ↔ az íróasztalhoz.
4. Este lefekszem. ↔ Reggel
5. Felhozom a bort a pincéből a konyhába. ↔ a bort a pincébe.
6. Felszálllok a villamosra. ↔ a villamosról.
7. Levetkőzöm. ↔
8. Lekapcsolom a lámpákat. ↔ a lámpákat.

Párosítsa az ellentétes irányú tevékenységeket!

feláll, felhoz, felkapcsol, felkel, felmegy, felöltözik, felszáll, feltesz, lefekszik, lejön, lekapcsol, leszáll, leül, levez, levetkőzik, levisz

Tematikus rendezés: 2. kötet, 184/36 gyakorlat előtt vagy után

36. Külföldiek Magyarországon. Alkossa meg a hiányzó mondatokat! Foreigners in Hungary. Form the missing sentences.

1., 4. és 9. téma

1. Stephan: Stephannak hívnak. (hívnak – Stephannak) Német vagyok, de
(élek – Magyarországon) (egy autópári cégnél – dolgozom) (van – a cég – Észak-Magyarországon),
és (tartozik – egy nagy német konszernhez)
Az egész családom itt él. A gyerekeim (magyar iskolába – járnak) Ők természetesen (jól – tudnak – magyarul)
Én még csak most tanulok.
2. Robert: (hívnak, Robertnek)
..... (származom – Ausztriából) Most
(dolgozom – a debreceni egyetemen) Németet tanítok magyar egyetemistáknak.
..... (nagyon élvezem – a munkámat) (áll – a munkám
– két részből): tanítok, és tanulmányutakat szervezek a diákoknak Ausztriába. Néha
..... (a magyar mentalitás – zavar), de (itt dolgozni – imádom)

Mely témákhoz kapcsolódnak inkább ezek a szavak?

munka	tanulás

autóipari cég, konszern, dolgozik, tanít, munka, iskola, tanul, egyetem, egyetemista, tanulmányút, diák

Kollokációkba rendezés: a 2. kötet, 194/49 gyakorlat előtt, után vagy az a) és a b) feladat között

19. Diákmunka Magyarországon. Interjú egy egyetemistával. Student job in Hungary. Interview with a university student. **15. téma**

a) Olvassa el a párbeszédet! Read the dialogue.

Riporter: Erika, te egyetemista vagy. Dolgozol is valahol?

Erika: Igen. Már három éve dolgozom rendszeresen. Először egy nagy nyári fesztiválon kezdtem dolgozni Budapesten.

Riporter: Mi volt a munkád?

Erika: Lángost sütöttem és árultam a fesztivál vendégeinek. A lángos egy jellegzetes magyar étel.

Riporter: Hogyan találtad ezt a munkát?

Erika: Az egyik barátnőm segített. Ő már évek óta dolgozott ezen a fesztiválon.

Riporter: Mennyit lehet keresni ezzel a munkával?

Erika: Én három évvel ezelőtt dolgoztam ott, akkor körülbelül 100 ezer forintot lehetett keresni egy hét alatt. Ez akkor elég jó fizetés volt.

Riporter: Most is dolgozol valahol?

Erika: Igen, most magántanár vagyok. Külföldieknek tanítok magyart. Nagyon élvezem. Sokkal jobban szeretem, mint a lángossütést.

Riporter: Szerinted sok egyetemista dolgozik Magyarországon?

Erika: Szerintem nem olyan sokan dolgoznak, mint például Németországban. Sok magyar egyetemista kap ösztöndíjat, és abból él. Sok egyetemista pedig hétvégén hazautazik a családjához, és onnan kap például ennivalót.

Riporter: Hogyan fizetik ki a diákok a tandíjat?

Erika: Ez jó kérdés. Szerintem két lehetőség van. Sok egyetemista tandíját a család finanszírozza. De diákhitelt is lehet kapni a banktól.

b) Összekevertük a fenti párbeszéd néhány mondatának szavait. Állítsa helyre a mondatokat! The words of some sentences in the above dialogue have been mixed up. Put the sentences right.

– Erika, te egyetemista vagy. Dolgozol is valahol?

– Igen. (rendszeresen – már három éve – dolgozom) Már három éve dolgozom rendszeresen. (kezdem dolgozni – először – Budapesten – egy nagy nyári fesztiválon)

– Mi volt a munkád?

– (sütöttem és árultam – a fesztivál vendégeinek – lángost)

Párosítsa a jellemzően összetartozó szavakat!

100 ezer forintot, árul, a tandíjat, fesztivál, kap, keres, kifizeti, lángost, lángost, nyári, ösztöndíjat, süt

Cselekvések jellemző időrendbe rendezése: a 2. kötet, 230/16 gyakorlat előtt vagy után

15. A víz szerelmese. Ahol, ahova vagy ahonnan? Egészítse ki a mondatokat! Water lover. Ahol, ahova or ahonnan? Complete the sentences.

1. téma

1. Szegeden születtem, ahol a gyönyörű Tisza folyó folyik.
2. Az általános iskolát Budapesten kezdtem, ötéves koromban költöztünk.
3. Szerettünk a Balatonon nyaralni, volt egy kis hétvégi házunk is.
4. A gimnázium után a Budapesti Műszaki Egyetemen tanultam tovább, vízmérnöki diplomát szereztem.
5. Az első munkahelyem Szegeden volt, a családom származik.
6. Később Budapesten találtam munkát, nagyon szeretek dolgozni.
7. Most a Velencei-tónál lakom, autóval gyorsan beérek a munkahelyemre.
8. Idén az óceánnál szeretnénk nyaralni, már régóta el akarok jutni.

Írja le jellemző időbeli sorrendbe ezeket az életeseményeket:

diplomát szerez, [vhol] születik, az általános iskolát [vhol] kezdi, az első munkahelyén , dolgozik, munkát talál [vhol], továbbtanul
...

Hasznos lehet a szavak szófaj szerinti rendezése is, és ehhez kapcsolódóan annak tudatosítása, hogy milyen szavak milyen típusú toldalékokat kaphatnak ill. milyen kísézőkkel járhatnak (névelő, névutó, mutató névmás)

Szófaj szerinti rendezés: a 2. kötet, 175/21 gyakorlat előtt vagy után, vagy az a) és b) rész között

21. Beszélgetés egy kajakozóval, Tiborral - Talking to Tibor, a kayaker

12. téma

a) Alkossa meg a kérdéseket és a válaszokat! Form questions and answers.

1. Mióta kajakozol?
2. tízéves koromban – kajakozni – kezdtem:
3. hol – kajakozni – kezdte:
4. a Tisza folyón – az edzések – voltak:
5. most – melyik egyesületben – vagy:
6. most – egy budapesti klubban – kajakozom:
7. hány edzés – egy héten – van:
8. egy héten öt edzés – a Dunán – van:
9. melyik – a legfontosabb versenye – volt:
10. a Rio de Janeiro-i olimpia – eddig – a legfontosabb versenyem – volt:

b) Rekonstruálja fejből a fenti párbeszédet a kulcsszavak segítségével! Reconstruct the dialogue from memory using the keywords.

mióta? – tízéves koromban; hol? – a Tisza folyón; melyik egyesületben? – egy budapesti klubban; hány edzés? – öt; a legfontosabb verseny? – olimpia

Csoportosítsuk a szavakat:

igék	főnevek	melléknevek

kajakozik, kezd, edzés, folyó, egyesület, verseny, fontos, budapesti

Kigyűjthetjük a gyakorlatokból a kötőszókat (már csak azért is, mert ezeket nem tárgyalja külön nyelvtani fejezet).

Kötőszók gyűjtése: 1. kötet, 132/37. gyakorlat előtt vagy után	
37. Ki miért és hogyan tanul magyarul? Írja az ige megfelelő alakját a mondatba! Who is learning Hungarian? Why and how? Complete each sentence with the correct form of the verb. 15. téma 1. David (USA) A nagypapám magyar volt..... (van), de apukám már Amerikában (születik). Ő gyerekkorában még (beszél) magyarul, de később mindent (elfelejt – ő). Ezért nem (megtanul – én) ezt a nyelvet. Két évvel ezelőtt úgy (dönt – én), hogy elkezdek magyarul tanulni, mert nagyon érdekel az az ország, ahonnan a nagypapám (származik). Sajnos ő már (meghal), így vele nem tudok beszélni, de tavaly végre (elutazik – én) Magyarországra, és (megkeres – én) azt a falut, ahol a nagypapám (születik).	
Gyűjtsük ki a kötőszókat: de -	
Milyen kötőszó hiányzik? A nagypapám magyar volt, _____ apukám már Amerikában született. Ő gyerekkorában még beszélt magyarul, _____ később mindent elfelejtett. _____ nem tanultam meg ezt a nyelvet. Két évvel ezelőtt úgy döntöttem, _____ elkezdek magyarul tanulni, _____ nagyon érdekel az az ország, ahonnan a nagypapám származott. Sajnos ő már meghalt, _____ vele nem tudok beszélgetni, _____ tavaly végre elutaztam Magyarországra, _____ megkerestem azt a falut, ahol a nagypapám született.	

A szóanyag gyakoroltatása, használatása mind passzív, mint aktív módon:

A nyelvtani feladatok elvégzése előtt/közben/után tanult szóanyagot különböző szövegekben, helyzetekben, szövegtípusokban, különböző csatornákon keresztül gyakoroltatnunk kell.

Passzív módon:

- a szavak ill. a szótövek felismerése hallott vagy olvasott anyagban
- a szótő elkülönítése
- az összetett szavak felismerése
- az egyéb képzett szavak dekódolása

Aktív módon:

- a szavak használata kontextusban
- zárt (pl. szövegkiegészítő) vagy nyitott (pl. szövegalkotó) feladatokban
- kommunikációs feladatokban ld. a megfelelő részeket
- ...

Tudunk-e segíteni a RMNY-nal a magyar szókinccs tanulásának speciális problémáiban?

A fenti modell és módszerek gyakorlatilag nyelvfüggetlenek. A magyar szavak tanulásának van azonban néhány fontos speciális szempontja, amelyekben a RMNY segítséget tud nyújtani ill. amelyeket az RMNY-nal való munka során érdemes érvényesíteni:

- A komplex szóalakok alapján a szótő elkülönítése, felismerése
- A tövéghang tudatosítása
- A képzett szavak felismerése
- Összetett szavak felismerése
- A szótárban található nyelvtani információk szerepe

A komplex szóalakok alapján a szótő elkülönítése, felismerése

Ezt gyakoroltathatjuk például egy szótári alakokat felsoroló szöveget és a toldalékolt alakokat tartalmazó szöveg összehasonlításával:

A szótő felismerése: kiegészítő feladat 2. kötet, 61/60 gyakorlathoz

Keresse meg a szövegekben az alábbi szavakat, és jelölje meg, hol van "vége" a szónak (vagyis hogy hol végződik a szótő és hol kezdődnek a toldalékok)

iroda pénz gyerek barátnő unoka nyaraló tengerpart	állás munkahely segély pályázik szerencse szakma biztonsági ő	kisváros fodrászüzlet banki hitel fizetés utazik terv anyagi gond
--	---	---

60. Életkörülmények • Living conditions

a) Húzza alá a birtoklást kifejező mondatokat! Figyelje meg a szórendet! Underline the sentences indicating that someone has something. Observe the word order.

1., 3., 15. téma

Zalán: A barátom elég jómódú. Ismert ügyvédi irodája van a belvárosban. Természetesen a barátomnak és a feleségének is saját autója van. Sok pénzük van a bankban. Két gyerekük van. Az egyik már felnőtt, neki is van már két gyereke. A kisebbik még gimnazista, most van egy barátnője. A barátomnak és a feleségének tehát két unokája van. Természetesen van nyaralójuk is Horvátországban. Ha van néhány szabad napjuk, lemennek a horvát tengerpartra.

Feri: Munkanélküli vagyok. Sajnos már egy éve nincs állásom. Jó munkám volt, de megszűnt a munkahelyem. Munkanélküli-segélyt kapok. Sok helyre pályázom, de egyelőre nincs szerencsém. Hál'istennek van lakásom, és a családom is sokat segít. Két diplomám van, mégsem kapok állást a szakmámban. Bolti eladóként vagy biztonsági őrként pedig nincs kedvem dolgozni.

Balázs: Nem vagyunk túl gazdagok, de szegények sem. Van egy házunk egy kisvárosban, és van egy autónk. A gyerekeink jó iskolába járnak. A feleségemnek van egy fodrászüzlete. Van egy kétmillió forintos banki hitelünk is, de a fizetésem elég jó. Szeretünk utazni, sok tervünk van. Idén Spanyolországba szeretnénk elmenni. Igazából nincsenek anyagi gondjaink.

b) Alkossa meg újra a birtoklásmondatokat! Reconstruct the possessive sentences.

Zalán: A barátom elég jómódú. (ő – ismert ügyvédi iroda) ismert ügyvédi irodája van a belvárosban.
Természetesen (a barátom és a felesége – saját autó)
(ők – sok pénz) a bankban. (ők – két gyerek)
Az egyik már felnőtt, (ő is – már két gyerek) A kisebbik még gimnazista, most
(ő – barátnő) (a barátom és a felesége – két unoka)

Ugyanez megfordítva: toldalékokat sorolunk fel, azoknak a szavaknak a tövét kell megkeresni, amelyekben ezek előfordulnak.

A szótő felismerése: kiegészítő feladat 2. kötet, 61/60 gyakorlathoz

Írja ki szövegekből azokat a szavakat, amelyekben ezek a toldalékok szerepelnek:

(Jelek)

-m/-om/-em/-öm	-a/-e/-ja/-je	-unk/-ünk
-uk/-ük/-juk/-jük	...	...

(Esetragok)

-ban/-ben	-n/-on/-en/-ön	-nál/-nél
-t/-ot/-et/-öt	-ként	...

(Igei személyragok)

-ok/-ek/-ök	-unk/-ünk	-nak/nek
...		

60. Életkörülmények • Living conditions

a) Húzza alá a birtoklást kifejező mondatokat! Figyelje meg a szórendet! Underline the sentences indicating that someone has something. Observe the word order.

1., 3., 15. téma

Zalán: A barátom elég jómódú. Ismert ügyvédi irodája van a belvárosban. Természetesen a barátomnak és a feleségének is saját autója van. Sok pénzük van a bankban. Két gyerekük van. Az egyik már felnőtt, neki is van már két gyereke. A kisebbik még gimnazista, most van egy barátnője. A barátomnak és a feleségének tehát két unokája van. Természetesen van nyaralójuk is Horvátországban. Ha van néhány szabad napjuk, lemennek a horvát tengerpartra.

Feri: Munkanélküli vagyok. Sajnos már egy éve nincs állásom. Jó munkám volt, de megszűnt a munkahelyem. Munkanélküli-segélyt kapok. Sok helyre pályázom, de egyelőre nincs szerencsém. Hál'istennek van lakásom, és a családom is sokat segít. Két diplomám van, mégsem kapok állást a szakmában. Bolti eladóként vagy biztonsági őrként pedig nincs kedvem dolgozni.

Balázs: Nem vagyunk túl gazdagok, de szegények sem. Van egy házunk egy kisvárosban, és van egy autónk. A gyerekeink jó iskolába járnak. A feleségemnek van egy fodrászüzlete. Van egy kétmillió forintos banki hitelünk is, de a fizetésem elég jó. Szeretünk utazni, sok tervünk van. Idén Spanyolországba szeretnénk elmenni. Igazából nincsenek anyagi gondjaink.

b) Alkossa meg újra a birtoklásmondatokat! Reconstruct the possessive sentences.

Zalán: A barátom elég jómódú. (ő – ismert ügyvédi iroda) Ismert ügyvédi irodája van a belvárosban.
Természetesen (a barátom és a felesége – saját autó)
(ők – sok pénz) a bankban. (ők – két gyerek)
Az egyik már felnőtt, (ő is – már két gyerek) A kisebbik még gimnazista, most
(ő – barátnő) (a barátom és a felesége – két unoka)

A tövéghang tudatosítása

Gyakori probléma: a nyelvtanulók nem tudják pontosan a szó utolsó hangját, ez pedig megnehezítheti például a különböző hasonulások helyes realizálását.

A tövéghang tudatosítása: szótári alak és hasonult tövek összehasonlítása:

1. kötet, 209/20 megoldókulcsának felhasználásával

Keresse meg alábbi, E/2 alakú felszólítások alapigéjét! Segítségül az alapigéket külön is megadtuk.

beszél - beszélget - bulizik - ebédel - elmosogat - fest - fut - hallgat - kávézik - keres - néz - olvas - pihen - rajzol - reggelizik - rendel - sétál - siet - süt - úszik - választ - vásárol

209/20a) 3. Mosogass el! 4. Rajzolj valamit! 5. Olvass egy kicsit! 6. Fess egy képet! 7. Rendelj valamit az étlapról! 8. Keress valami finomat! 9. Válassz valamit az étlapról! 10. Beszélj az orvossal! 11. Kávézz a nagypapával! 12. Beszélj a nagymamával! 13. Ebédelj! 14. Reggelizz! 15. Süss rántottát! 16. Sétálj egy kicsit! 17. Ússz! 18. Fuss a parkban! 19. Vásárolj egy magyar könyvet! 20. Nézz magyar filmeket! 21. Hallgass magyar zenét! 22. Pihenj! 23. Bulizz! 24. Ne siess mindig!

Írja le egymás mellé a szótári alakot és az E/2 alakú felszólító alakot!

Ide tartozik pl. az *-ít* tövű és az *ikes* igék összekeverésének problémája. Ezt is tudatosíthatjuk egy szétválogatós gyakorlattal, pl. az 1. kötet 46-48. ill. 50-55. oldalán szereplő igéket felhasználva.

A tövéghang tudatosítása: az *-ít* tövű és az *ikes* igék megkülönböztetése

Válogassa szét az *-ít* végű és az *ikes* igéket:

épít, érkezik, felöltözik, foglalkozik, fordít, fürdik, gondolkodik, játszik, készít, közlekedik, lakik, segít, származik, találkozik, tanít

Képezze az E/1. alakokat!

A hangalak és írásmód kapcsolatának problémáihoz ld. az *Írás és nyelvtan* c. fejezetet.

A képzett szavak felismerése

A képzett szavak felismerése: ige felismerése melléknévi igenévi alakok alapján: 1. kötet, 230/2 alapján

Milyen igékből vannak képezve a folyamatos melléknévi igenevek? Listázza ki egymás mellé az alapigét és a folyamatos melléknévi igenevet!

2. Debrecen. Húzza alá a teljes melléknévi igeneves szerkezetet! Debrecen. Underline the full constructions with a present participle. **4. és 17. téma**

Debrecen egy magyar nagyváros Kelet-Magyarországon. A magyar–román határtól 35 kilométerre fekvő városban körülbelül 200 ezer ember él. Magyarország egyik legdinamikusabban fejlődő nagyvárosa. A Debrecenbe vezető M35-ös autópálya nagyon fontos közlekedési útvonal.

Debrecen jelképe a főtéren álló Nagytemplom. Debrecen híres az egyeteméről is. A debreceni nyári egyetemre sok magyarul tanuló külföldi diák érkezik. A Debreceni Református Kollégium az ország egyik legrégebben működő iskolája. A városban élő nemzetiségek közül természetesen a magyar a legnagyobb, de élnek itt románok és németek is. A város múzeumban sok, a neolitikumból származó tárgyat láthatunk.

Az összetett szavak felismerése

A főnevek esetében a toldalékok hangrendi illeszkedése miatt, az igekötős igék esetében emellett az igekötő elválása miatt fontos. Ennek gyakoroltatásában segíthet, ha a RMNY szóanyaga alapján válogatós, felismerős, rögzítős feladatokat készítünk.

Az összetett szavak felismerése: az igekötős igék azonosítása
Pl. "A kétféle igeragozás: elmélyítő gyakorlás" c. alfejezet igéi alapján

Melyek ezek közül az igekötős igék?

keres, megtalál, elküld, rendez, kiabál, kimos, szeret, megmutat, elolvas, válaszol, felel

A szótárban található nyelvtani információk szerepe: "kivételek", "rendhagyóságok"

Hogyan segíthet a RMNY a szótárban található nyelvtani információk értelmezésében és kezelésében?

- Tudatosítani: ezek közül melyek fontosak?
- Alakítsunk ki rutint ezek órai és egyéni kezelésére: az órán a legfontosabb nyelvtani információkkal együtt mutassuk be azokat a szavakat, amelyeknél ez szükséges

Több hagyomány van a nyelvtani információk lexikográfiai kezelésére

főneveknél:

- többesjel, tárgyrag, E/3 birtokos személyjel
- tárgyrag, E/3 birtokos személyjel, többesjel

igéknél:

- múlt idő E/3 határozatlan ragozás, felszólító mód E/2 határozatlan ragozás
- múlt idő E/3 határozatlan ragozás, felszólító mód E/3 határozatlan ragozás, feltételes mód E/3 határozatlan ragozás

mellékneveknél:

- a középfok jele
- tárgyrag, a középfok jele

A RMNY úgy segíthet ebben, hogy a megfelelő helyeken explicit módon, külön alfejezetben tárgyalja ezeket a "rendhagyóságokat":

Igék esetében pl:

- Változó tövű igék határozatlan ragozása: 1. kötet, 58-59. old.
- Változó tövű igék határozott ragozása: 1. kötet, 70-72. old.
- Változó tövű igék múlt idejű ragozása: 1. kötet, 135-138. old.
- Rendhagyó és változó tövű igék feltételes módban, határozatlan ragozásban: 1. kötet, 180-184. old.

- Rendhagyó és változó tövű igék feltételes módban, határozatlan ragozásban: 1. kötet, 185-187. old.

Főnevek esetében pl.:

- Többes szám: Rendhagyó többes számú alakok: változás a kötőhangban és/vagy a szótőben: 2. kötet, 21-22. old.
- Tárgyeset: Rendhagyó többes számú alakok: változás a kötőhangban és/vagy a szótőben: 2. kötet, 67-69. old.
- Birtokos szerkezetek: a szabályostól eltérő alakok: 2. kötet, 39-41. old.
- Birtokos szerkezetek: A -j- harmadik személyben: 2. kötet, 31-33. old.

Az igevonzatok megtanítása

Erre egy külön fejezet készült "Az ige vonzatai" címmel: 1. kötet, 81-86. oldal

NYELVTAN ÉS BESZÉD

[A kép forrása](#)

A nyelvtani tudatosítás, rögzítés csak akkor eredményez a nyelvhasználat egészét tekintve jobb performanciát, amennyiben a jellemzően írásbeli feladatokhoz, azok alapján, azokból kiindulva, de a nyelvtani rutin kialakítását azoktól már elszakítva szóbeli produktív szintet is társítunk. A nyelvtani feladatok megoldása tehát csak az első lépés, azt többféle szóbeli gyakorlatnak kell követnie. Ez feladattípusonként is többféle formában történhet.

Miért érdemes a grammatikát szóban is gyakorolni?

- A grammatikai ismeretekre mindig szükségünk van. A grammatika nem elszigetelt jelenség, hanem mindig szövegösszefüggésben teljesíti célját, vagyis azt, hogy a hallgató/olvasó számára érthető mondatok keletkezzenek. Tehát amikor a grammatikát iskolázzuk, ezzel egyidőben voltaképpen más készségeket is iskolázzunk.
- A grammatikai feladatokat nem feltétlenül kell (csak) írásban megoldani. Ahhoz, hogy szóbeli produktumokban is helyesen használjuk a nyelvtani jelenségeket, ahhoz elsősorban a szóbeli gyakorlás segít hozzá.
- Ha szóban végezzük el az adott feladatot, iskolázhathatjuk a kiejtést és az intonációt is, és így – a nyelvtan elmélyítésével egyidőben – a beszédkészséget is fejleszthetjük.
- Rendszerint a grammatikai jelenségek szóbeli helyes használata okozza a tanulók számára a legnagyobb nehézséget. Ezért érdemes a jelenségek szóbeli használatát minél többféleképpen iskoláznunk.
- A feladatok nagy része átalakítható dialógussá, beszélgetéssé, kérdés-válasszá, egyszóval: értelmes közléshelyzetté. Erre leginkább a tematikus feladatok alkalmasak. Így a tanulók a kommunikációban rendkívül fontos elemeket (pl. reakciókat) sajátíthatnak el.

A „szóbeliesítés” feladattípusai

A „szóbeliesítés” legfontosabb kategóriái és az ezekhez tartozó módszerek a következők:

- A nyelvtani gyakorlat verbalizálása
 - szóbeli ismétlés (pl. toldalék tudatosítására, kiejtés javítására)
 - a gyakorlat eleve szóban történő megoldása
 - a gyakorlatban szereplő párbeszéd eljátszása
- A szóbeli felidézés módszerei (a nyelvtanulók a könyvtől immár elszakadva az emlékezetükre ill. a szabályismeretükre hagyatkoznak)
 - kívülről megtanulás, memóriagyakorlat
 - a könyv feladatát látják, a letakart megoldást kell újra megalkotni szóban
 - csak a beillesztendő szavakat látják, ez alapján idézik fel a teljes mondatot
 - felidézés szóbeli input alapján
 - felidézés kártyákra írt input alapján
 - a nyelvtani munka során létrejött párbeszéd felidézése kulcsszavak alapján
 - a nyelvtani munka során létrejött szöveg felidézése, elmesélése kulcsszavak vagy képek alapján
- Átalakítás
 - nyelvtani átalakítás: a gyakorlatban szereplő szerkezetek valamelyik nyelvtani paraméterét cserélgetjük: pl. igéket más számba/személybe/időbe/módba tehetjük
 - lexikai átalakítás: a szerkezetek szóbeli megalkotása más szóanyagon
 - szövegtípus átalakítása: a nyelvtani munka során létrehozott szituációk, szövegek összefoglalása; a szituációból leíró szöveg készítése; a leíró szövegből párbeszéd készítése
 - tematikus átalakítás: a tanult szerkezetek (pl. gyakori fordulatok) új szituációkban, kontextusokban, dialógusokban történő felhasználása
- Adaptálás (a nyelvtanulók gyakorlatot egy második, kommunikatív fázisban a saját személyükre szabhatnak a nyelvtanulók)
 - a nyelvtanuló memorizálja és elmondja a saját személyére is vonatkoztatható mondatokat
 - a személyre vonatkozó leíró mondatok alapján kérdések és válaszok megfogalmazása
 - behelyezkedés a párbeszédbe
 - személyekről, tevékenységekről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját személyére vagy más személyre
 - kulturális környezetről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját vagy egyéb kulturális környezetére

- a nyelvtanuló személyiségét megszólító gyakorlatok: (személyiségtesztek, körkérdések, kvízkérdések).
 - receptív jellegű feladat (a nyelvtanuló kiválasztja, melyik mondat igaz rá)
 - produktív jellegűek (a nyelvtanuló úgy alakítja a mondatokat, hogy igazak legyenek rá)
- Nyitott kommunikáció a témáról
 - Vita, véleményalkotás a gyakorlat témájáról

Ugyanazon gyakorlathoz természetesen egymás után több „szóbeliesítő” gyakorlat is rendelkezhető.

A nyelvtani gyakorlat verbalizálása

Az idetartozó feladattípusok a következők:

- szóbeli ismétlés (pl. toldalék tudatosítására, kiejtés javítására)
- a gyakorlat eleve szóban történő megoldása
- a gyakorlatban szereplő párbeszéd eljátszása

Példák:

Kórusmunka: A receptív (megfigyelésen alapuló) feladatok és a már kiegészített mondatok is kiválóak a kiejtés és mondatintonáció iskolázására, pl. 2. kötet 65. oldal

1. Fontos tárgyas igék. Húzza alá a tárgyat a mondatokban! Important transitive verbs. Underline the direct object in each sentence.

<i>ad vmit</i>	Adok Önnek <u>egy névjegykártyát</u> .
<i>csinál vmit</i>	Csinálok néhány szendvicset.
<i>elkezd vmit</i>	Szeptemberben elkezdek egy magyar nyelvtanfolyamot.
<i>épít vmit</i>	Építünk egy garázst a kertben.
<i>ért vmit/vkit</i>	Nem értem a kérdést.
<i>eszik vmit</i>	Most eszem egy szendvicset, aztán indulok.

A feladat bármilyen, a kiejtéssel kapcsolatos aspektusra összpontosíthat. Például:

- fókuszálhatunk egy hangra (pl. *a*)
- fókuszálhatunk több hangra (pl. *a* és *á*)
- iskoláztatjuk a szüneteket és az egy szóként ejtett egységeket
- iskoláztatjuk a mondatintonációt
- iskoláztatjuk a szó- és mondathangsúlyt stb.

1. Felolvassuk a szavakat, mondatokat vagy szövegeket.
2. A diákok ismételnék utánunk.

Megjegyzés: A feladat nyitott és csukott könyv mellett is elvégezhető, akár egymás után is (tehát először nyitott, majd csukott könyv mellett).

Variáció: A kiejtési feladatot a megoldott házi feladat ellenőrzésével is összekapcsolhatjuk.

Verbalizálás: szóbeli ismétlés kiejtési gyakorlattal (a -bb véghangzóra ügyelve)
2 kötet, 132/17

17. Mit szeretne Tünde? Alkosson mondatokat a szeretne igével! What would Tünde like? Form sentences using the verb *szeretne*.

15. téma

1. Tünde fizetése alacsony. *Magasabb fizetést szeretne.* (magas fizetés)
2. Tünde munkája unalmas. (érdekes munka)
3. Tünde főnöke ideges. (nyugodt főnök)
4. Tünde kollégái barátságtalanok. (kedves kollégák)
6. Tünde irodája kicsi. (nagy iroda)

1. Mondja utánam a mondatokat! Ügyeljen a -bb véghangzó kiejtésére!

2. Hallgassa meg az első mondatot! Folytassa a második mondattal (emlékezetből)!

Diktálás

1. A receptív feladatok szövegeit vagy mondatait (pl. ld. a fenti receptív feladatot) le is diktálhatjuk.
2. A diákok a könyvvel ellenőrzik a szöveget.
3. A szöveget egyszer felolvassuk mondatonként.
4. A diákok ismétlik a mondatokat.

Miért így?

A diktálással ugyan nem szigorúan a nyelvtanra összpontosítunk, azonban mivel a magyarban a jelek, képzők és ragok a szó végén helyezkednek el, és nem kapnak hangsúlyt, nagyon fontos, hogy a diákok hallás után is meg tudják különböztetni őket.

Variáció: A megoldott házi feladat szövegét – ellenőrzésképpen – le is diktálhatjuk.

Verbalizálás: a gyakorlat eleve szóban történő megoldása: 2. kötet, 70/10 előkészítéseként a többesjel és a tárgyrag kombinálásának gyakorlására.

Mondatokat hall. Mondja többes számban a tárgyat!

“Olasz ételt főzök.” - “Olasz ételeket főzök.”

“Filmet nézek.” - ...

...

10. Egy aktív ember. Tegye többes számba! An active person. Make the sentences plural.

1. Blogot írok. *Blogokat írok.*
2. Olasz ételt főzök.
3. Filmet nézek.
4. Játékot tervezek.
5. Képet festek.

Verbalizálás: a gyakorlat megoldása szóban

2. kötet, 55/49 (a jelölt birtokos amúgy is eleve a szóbeli nyelvhasználatra jellemző)

49. Hasznos kapcsolatok • Useful relations

2. és 15. téma

a) Alkosson mondatokat a minta alapján! Használja a -nak/-nek ragot! Form sentences following the example.
Use the case ending -nak/-nek.

1. *A feleségemnek a barátnője* fogorvos. (*a feleségem – barátnő*)
2. informatikus. (*a férjem – barát*)
3. angoltanár. (*a lányom – barát*)
4. egy bankban dolgozik. (*a nagynéném – férj*)
5. jogász. (*a barátom – anya*)

Alakítsa át az írásbeli mondatokat szóban!

A feleségem barátnője fogorvos. - “*A feleségemnek a barátnője fogorvos.*”
A férjem barátja informatikus. - “...”

...

Verbalizálás: a gyakorlatban szereplő párbeszéd eljátszása: 1. kötet, 172/38

38. Engedélyt, szívességet kérek. Adja meg az ige szótári alakját! I am asking for permission or a favour.
Give the dictionary form of the verb.

1. (*kap*) Elnézést, kaphatok egy pohár vizet? – Persze, egy pillanat!
2. (.....) Bocsnat, telefonálhatok esetleg? – Persze, csak nyugodtan.
3. (.....) Elnézést, kinyithatom az ablakot? – Természetesen, tessék csak!
4. (.....) Bocs, kérhetek egy tollat? – Persze, tessék.
5. (.....) Elnézést, leülhetek ide? – Persze, nyugodtan.

A szóbeli felidézés módszerei

Az ilyen típusú feladatokban a nyelvtanulók a könyvtől immár elszakadva az emlékezetükre ill. a szabályismeretükre hagyatkoznak, így idézik fel ismét - kontextusban - a nyelvtani szerkezeteket. Az idetartozó feladattípusok a következők:

- kívülről megtanulás, memóriagyakorlat
- a diákok a könyv feladatát látják, a letakart megoldást kell újra megalkotni szóban
- a diákok csak a beillesztendő szavakat látják, ez alapján idézik fel a teljes mondatot
- felidézés szóbeli input alapján
- felidézés kártyákra írt input alapján
- a nyelvtani munka során létrejött párbeszéd felidézése kulcsszavak alapján
- a nyelvtani munka során létrejött szöveg felidézése, elmesélése kulcsszavak vagy képek alapján

Példák:

Páros vagy kiscsoportos feladatmegoldás: Házi feladat újra megoldása szóban

- A diákok a kitöltött házi feladatot még egyszer átolvassák.
- Olvassuk fel hangosan a mondatokat.
- A diákok ismétlik őket.
- Párokban dolgoznak: Diák 1 letakarja a megoldásokat, Diák 2 nem takarja le őket. Diák 1 kiegészíti az első mondatot, Diák 2 segít és javít, ha szükséges.
- Majd szerepet cserélnek. Járunk körbe, és javítsuk a kiejtést.

Példa párosan megoldható feladatra: 2. kötet 71. oldal 12. feladat (részlet). Itt Diák 1 először a foglalkozások nevét takarja le, majd a tevékenységeket. Így két forduló után (Diák 1 és Diák 2 is megoldja a teljes feladatot) a hasznos szókincs is rögzül.

12. Foglalkozások. Ki mondja? Írja be a foglalkozás nevét és a tárgyragot! Professions. Who is saying that?

Write the names of the professions and the case endings for the direct object.

15. téma

~~a titkárnő~~ – az újságíró – a tanár – az építészmérnök – az eladó – a dizájnér – a teherautósófoőr – a szerelő – a programozó

1. a titkárnő : E-mailek et írok.
2. : Gépek..... / számítógépek..... / mobiltelefonok..... javítok.
3. : Szövegek..... / újságcikkek..... / könyvek..... írok.
4. : Gyerekek..... / felnőttek..... / matematika..... / rajz..... tanítok.

Szóbeli felidézés: memóriagyakorlat

1. kötet, 167/33

33. Mit lehet csinálni Magyarországon a négy évszakban? Alkosson mondatokat a minta alapján!

What can you do in Hungary in the four seasons? Form sentences following the example.

5. és 10. téma

1. Nyáron: strandra jár, fürdik, fagyit eszik, napozik, friss gyümölcsöt vesz a piacon, vitorlázik, nyaral, zenei fesztiválokra megy, felmegy a hegyekbe kirándulni

Nyáron lehet strandra járni, lehet fürdeni...

2. Tavasszal: kimegy a természetbe, kirándul, lovagol, biciklitúrázik, friss zöldségeket vesz a piacon

3. Ősszel: várost néz, múzeumba megy, koncertre megy, megnéz egy jó kiállítást, túrázik az erdőben, színházba megy

Ki emlékszik több lehetőségre? (csoportmunka, verseny)

Szóbeli felidézés a megoldás letakarása után: 1. kötet, 193/3

3. Ha... Folytassa a mondatokat! If... Continue the sentences.

a) Határozatlan (általános) ragozás • Indefinite (general) conjugation

1. (én) reggelizik – zuhanyozik – gyalog megy munkába

Ha reggel lett volna időm, reggeliztem volna

2. (te) felhív (engem) – megvár (engem) a munka után – segít nekem

Ha tegnap lett volna időm, felhívtál volna (engem).

3. anyukám: angolul tanul – egyetemre jár – lediplomázik

Ha anyukámnak lett volna lehetősége,

Takarja le a megoldásokat, és folytassa a mondatokat szóban!

Szóbeli felidézés a megoldás letakarása után, egész mondat felidézése kulcsszó alapján:

1. kötet, 192/1

2. Sajnos... Alakítsa át a mondatokat a minták alapján! Unfortunately... Transform the sentences following the examples.

1. Dolgoztam. → Dolgoztam volna, de sajnos beteg lettem.
2. Sétálni mentem. →, de esett az eső.
3. Olvastam még egy kicsit. →, de sajnos elaludtam.
4. Bevásárol. →, de nem volt nyitva a bolt.
5. Elmentem fodrászhoz. →, de zárva volt.
6. Felhívtam a nagymamámat. →, de nem volt nálam telefon.

Emlékszik, mi jött közbe? Takarja le a jobb oldali mondatot, és alkossa meg még egyszer szóban!

Szóbeli felidézés a megoldás letakarása után, egész mondat felidézése kulcsszó alapján:

1. kötet, 91/1

1. Alkosson két-két mondatot arról, mit szeretne csinálni vasárnap. Az a) mondatban csak a tevékenységet nevezze meg, a b) mondatban az eredményt is. Form two sentences about your plans for Sunday. Sentence a) describes the action, sentence b) also indicates its result.

1. ~~pihenni~~ – *kipihenni magam*
 a) Hétvégén szeretnék pihenni egy kicsit.
 b) Nagyon fáradt vagyok. Szeretném kipihenni magam.
2. *olvasni – elolvasni*
 a) Szeretnék egy kicsit.
 b) Szeretném végre nyugodtan azt a könyvet, amit karácsonyra kaptam.
3. *lefutni – futni*
 a) Szeretnék egy kicsit a parkban.
 b) Szeretném végre a maratont.
4. *hallgatni – meghallgatni*
 a) Szeretnék zenét
 b) Szeretném végre azt a podcastet, amit tegnap letöltöttem.

Emlékszik még a hétvégi tervekre? Takarja le a kétféle mondatot, és alkossa meg őket még egyszer szóban!

Szóbeli felidézés: felidézés kártyák vagy képek alapján: 2. kötet, 93/11

11. Szolgáltatások. Hova mész? Hova megy? Services. Where are you going?

8. téma

~~autókölcsönző~~ – autószerelő – fagyizó – gyógyszertár – menza – orvos – posta

1. Hova mész? – Az autókölcsönzőbe Autót akarok kölcsönözni.
2. Hova mész? – Gyógyszerre van szükségem.
3. Hova mentek? – Éhesek vagyunk.
4. Hova megy? – Egy csomagot adok fel.
5. Hova megy? – Beteg vagyok.

Húzzon kártyákat, és mondja el, hogy hova megy és miért!

Kérdések és válaszok

Sok feladat épül kérdés-válaszra. Az ilyen feladatok voltaképpen minidialógusként funkcionálnak.

1. A diákok megoldják a feladatot.
2. Ellenőrizzük a megoldásokat.
3. A diákok párokban eljátsszák a dialógust: Diák 1 olvassa a párbeszéd első részét, Diák 2 pedig a könyvben megadott kifejezéssel reagál.
4. Az első kör után Diák 2 becsukja a könyvet, így válaszol.
5. A diákok szerepet cserélnek. Járunk körbe, és javítsuk a kiejtést.

Példa: 2. kötet 34. oldal 10. feladat

10. Munka, munkahely. Alkosson mondatokat a minta alapján! Work, workplace. Form sentences following the example.

15. téma

1. Eszter, foglalkozás – érdekes → *Eszter foglalkozása érdekes.*
– Jó neki! Az enyém unalmas.
2. Gyuri, munka – kreatív →
– Jó neki! Az enyém nem az.
3. Zsófi, fizetés – magas →
– Jó neki! Az enyém elég alacsony.

A nyelvtani munka során létrejött párbeszédok felidézése kulcsszavak alapján: 2. kötet, 162/3

3. Ábel tanár. A holnapi, a hétvégi, a jövő heti és a nyári terveiről mesél. Rendelje a mondataihoz a lehetséges kérdéseket! Ábel is a teacher. He is talking about his plans for tomorrow, this weekend, next week and the holidays. Pair up the sentences with the questions they can answer.

5., 14. és 15. téma

1. (a) Hány órád lesz holnap? – (b) Mit csinálsz holnap este? – (c) Mit csinálsz holnap? – (d) Mit csinálsz munka után?
(.....) Holnap egész nap tanítok. (.....) Négy németórám és két angolórám lesz. (.....) Munka után még teszteket javítok. (.....) Este elmegyek futni.
2. (a) Kivel töltöd a hétvégét? – (b) Mi lesz a vacsora? – (c) Mit csináltok szombat este? – (d) Mit csináltok szombaton? – (e) Mi lesz a vasárnapi program? – (f) Mit vesztek a piacon?
(.....) A hétvégét a családommal töltöm. (.....) Szombaton délelőtt otthon takarítunk, délután pedig vásárolni megyünk. (.....) A piacon friss zöldséget és gyümölcsöt veszünk. (.....) Este együtt főzünk valami finomat. (.....) Valószínűleg pizzát és salátát csinálunk. (.....) Vasárnap biciklitúrázunk a környéken.

Emlékszik még, mit válaszolt Ábel? Alkossa meg a válaszokat a kulcsszavak alapján!

Mit csinálsz holnap?	tanít
Hány órád lesz holnap?	4 angol, 2 német
Mit csinálsz holnap este?	tesztek
Mit csinálsz munka után?	fut

Szóbeli felidézés: a nyelvtani gyakorlat során megalkotott szöveg felidézése képekkel:
1. kötet, 77/21

21. Turistatípusok • Tourist types

5. téma

a) Írja az igét *ő* alakban a mondatba! Complete the sentences with the *ő* form of the verbs.

1. A pihenő típus

Egy hetet *tölt* (tölt) egy gyógyfürdőben. Ott masszázásra (jár), és termálvízben (fürdik). Wellness-szállodában (lakik), ott (kipihen) magát. (elmegy) fodrászhoz és kozmetikushoz. Egy-két kirándulást (tesz) a környéken, de a legtöbb időt a wellness-szállodában és a fürdőben (tölt). Este (sétál) a városban, könyveket (olvas), és természetesen (kikapcsol) a mobiltelefonját.

Melyik turistatípus fényképeit látjuk? Mit csinál ez a turista Magyarországon?

Szóbeli felidézés: a nyelvtani gyakorlat során megalkotott szöveg felidézése képekkel:
1. kötet, 104/12

12. Mit csinálsz/csináltok a következő időszakban? Alkosson mondatokat a minta alapján! What are you going to do in the near future? Form sentences following the example.

1. (mi) A strand előtt állunk. odamegy – a pénztár, megvesz – a jegyeket, bemegy – a strandra
Odamegyünk a pénztárhoz. Megvesszük a jegyeket. Bemegyünk a strandra.

2. (én) A számítógép előtt ülök. bekapcsol – a számítógépet, letölt – az e-maileket, elolvas – őket, válaszol – rájuk

3. (én) A pályaudvaron vagyok. megvesz – a vonatjegyet, megkeres – a vonatot, felszáll – a vonatra, felhív – a szüleimet

4. (mi) A budapesti repülőtéren vagyunk, most érkezünk. bemegy – a városba, megkeres – a hotelt, letesz – a csomagokat, megnéz – a belvárost

1. Emlékszik a gyakorlatra? Mit csinálnak ezek a személyek a következő percekben/órákban?

2. Mit gondol? Mit történik a következő percekben?

...

Átalakítás

Az írásban megoldott nyelvtani gyakorlatot - annak valamely jellemzőjét átalakítva - szóban is elvégezhetik a diákok. Az idetartozó feladattípusok a következők:

- nyelvtani átalakítás: a gyakorlatban szereplő szerkezetek valamelyik nyelvtani paraméterét cserélgetjük: pl. az igéket más számba/személybe/időbe/módba tehetjük
- lexikai átalakítás: a szerkezetek szóbeli megalkotása más szóanyagon
- szövegtípus átalakítása: a nyelvtani munka során létrehozott szituációk, szövegek összefoglalása; a szituációból leíró szöveg készítése; a leíró szövegből párbeszéd készítése
- tematikus átalakítás: a tanult szerkezetek (pl. gyakori fordulatok) új szituációkban, kontextusokban, dialógusokban történő felhasználása

Példák:

Együttes feladatmegoldás után páros vagy kiscsoportos gyakorlás

1. A teljes csoport együtt oldja meg a feladatot.
2. A diákok párokban vagy kisebb csoportokban dolgoznak, és átalakítják a mondatokat, pl. az alábbi feladatban az egyes szám első személyű alanyt (*én*) egyes szám második személyű alakkal helyettesítik. (Ennek a feladatnak a középpontjában nem a tárgy alaktana, hanem használata áll, amelyet ebben a konkrét feladatban az igeragozás gyakorlásával is összekapcsolunk.)

Példa: 2. kötet 68. oldal 5. feladat (részlet)

5. Hol mit csinálunk? Minden sorban van egy nem tárgyesetben álló főnév is, amely más ragot kíván. Where do we do what? In each list, there is one noun that is not the direct object and needs a different ending.

1. A moziban: jegy veszünk, film nézünk, csipsz eszünk, leülünk a szék
2. A könyvtárban: könyv..... kölcsönzünk, újság..... olvasunk, információ..... kérünk, az olvasóterem..... ülünk.
3. Az interneten: blog..... olvasunk, információ..... keresünk, feltöltünk egy dokumentum..... , megnézzünk egy videó..... , könyv..... rendelünk, regisztrálunk egy oldal..... .
4. Az étteremben: étel..... rendelünk, beszélünk a pincér..... , leves..... eszünk, bor..... iszunk.
5. A postán: bemegyünk a posta..... , feladunk egy (levél) , felveszünk egy csomag..... , bélyeg..... veszünk.
6. Magyarórán: egy szöveg..... olvasunk, teszt..... írunk, magyar..... beszélgetünk, nyelvtan..... tanulunk.

Variáció: A fenti feladat – ahogy a könyvben sok más feladat is – átalakítható rövid párbeszédekké, pl. telefonbeszélgetéssé:

A: Szia! Mit csinálsz? Nem zavarlak?

B: Nem. éppen ... (filmet nézek, újságot olvasok stb.)

A feladatot először tankönyvvel, majd tankönyv nélkül oldják meg a diákok, egy vagy több partnerrel.

Megjegyzés: Ahol indokolt és szembetűnő, ott mindig érdemes a szórendre is felhívni a figyelmet. A fenti feladat például mutatja a névelő nélküli tárgy és a ragozott ige tipikus szórendjét.

Nyelvtani átalakítás: 1. kötet, 54/23. gyakorlat után

23. Ki mit csinál hétvégén? Ügyeljen az ikes igékre! Who does what in the weekend?

Pay attention to the -ik verbs.

1. és 14. téma

1. én – magyarul tanul, házi feladatokat írok, a magyarvizsgára készül, sokat alszik:

Hétvégén magyarul tanulok, házi feladatokat írok, ...

2. te – szombaton dolgozik a boltban, korán kel, ruhákat árul, beszél a vevőkkel, vasárnap egész nap otthon marad, lustálkodik

3. mi – egy hétvégére a tengerhez utazik, úszik, fürdik a tengerben, sétál a tengerparton, napozik, játszik a homokban, étteremben vacsorázik, halat eszik

...

Mondja most a szerkezeteket más személyben:

1. *a csoporttársaim ...*
2. *én ...*
3. *ti ...*

Lexikai átalakítás: a szerkezetek szóbeli megalkotása más szóanyagon

1. kötet, 164/26 után

27. Mit kell csinálnom? Alkosson mondatokat a minta alapján! What do I have to do? Form sentences following the example.

1. olvasok: <i>Olvasnom kell.</i>	e-maileket olvasok: <i>E-maileket kell olvasnom.</i>	elolvasom az e-maileket: <i>EI kell olvasnom az e-maileket.</i>
2. írok:	szövegeket írok:	megírom a szövegeket:
3. vásárolok:	ennivalót vásárolok:	bevásárolok:
4. tanulok:	szavakat tanulok:	megtanulom a szavakat:
5. várok:	órákat várok:	megvárom, amíg elkészülnek a gyerekek:
6. pihenek:	többet pihenek:	kipihenem magam:

Mit mond, ha ezek a tennivalói? (pl. a 26. vagy a 28. feladat szavait is felhasználva)

- *e-maileket írni*
- *román üzleti partnerekkel tárgyalni*
- *felhívni egy ügyfelet*
- *megcsinálni a statisztikát*
- *üzleti ebédre menni a főnökkel*
- ...

Egy-egy elem helyettesítése

1. A diákok az órán vagy házi feladatként megoldják a feladatot.
2. Majd a feladat elemei közül minden sorban kicserélnek egyet. Például: 1. *banánt / citromot barackot*, 2. *buszt villamost / vonatot* stb. Így a morfológiai gyakorlás mellett a szókincs is bővíthető. Járjunk körbe, javítsuk a kiejtést.

Példa 2. kötet 67. oldal 3. feladat

3. Mindennapi tárgyak. A szópár melyik tagja kap kötőhangot tárgyesetben? Everyday objects. Which word of the pairs needs a connecting vowel when it is the direct object of the sentence?

1. banán.....t / citrom.....t	7. kiállítás.....t / múzeum.....t
2. busz.....t / vonat.....t	8. orvos.....t / beteg.....t
3. desszert.....t / sütemény.....t	9. pénz.....t / bank.....t
4. épület.....t / garázs.....t	10. szék.....t / asztal.....t
5. erkély.....t / ablak.....t	11. szekrény.....t / polc.....t
6. kert.....t / lakás.....t	12. vendég.....t / pincér.....t

Szövegtípus átalakítása: a szituációból leíró szöveg készítése: 1. kötet, 55/27 után

27. András, 50 éves vállalkozó találkozik egy barátjával. Írja az ige megfelelő alakját a mondatba! András, a 50-year-old entrepreneur, meets his friend. Complete each sentence with the correct form of the verb.

1. és 3. téma

- Szevasz, Pisti! Hogy vagy? Család? Munka?
- Kösz, elég jól megvagyunk. Klári és én is sokat *dolgozunk* (*dolgozik – mi*). Jól megy a cég. A gyerekek már a saját lakásukban (*lakik – ők*), jó helyen (*dolgozik – ők*). A lányom Londonban (*él*), vele sajnos csak ritkán (*találkozik – mi*).
- Egészség? Minden rendben?
- Kösz szépen, eddig minden rendben. Ha lehet, (*elutazik – mi*) valahova pihenni. Sportolunk is, én (*golfozik*) és (*focizik*) a barátokkal, Klári (*úszik*) és (*tornázik*). És mindennap (*biciklizik – mi*).

Foglalja össze szóban, mit tudott meg Pistiről!

Meséljen egy ismerőséről vagy családtagjáról!

Szövegtípus átalakítása: leíró szövegből párbeszéd készítése: 2 kötet, 234/4 után

4. Ki mit sportol? Ez vagy az? Ügyeljen a toldalékolásra! Who is doing which sport? Ez or az? Pay attention to the case endings.

12. téma

1. András: Én gyerekkorom óta sportolok. *Ez* az életem része. hiszem, hogy egész életemben sportolni fogok.
2. Melinda: Én nagyon aktív ember vagyok. Ez jelenti, hogy rengeteget sportolok: futok, kajakozom, biciklizem, kosárlabdázom. gondolom, hogy a sport nagyon fontos.
3. Teri: Persze, tudom, hogy a sport milyen fontos, én is mindennap olvasok De a baj, hogy tényleg egyáltalán nem érek rá.
4. Nikolett: Most olvasok egy könyvet. szól, hogy a jóga milyen sokat tud segíteni, ha stresszes az életünk. most elkezdtem jógázni. hiszem, a könyvnek igaza van: a jóga tényleg segít.
5. Andor: Ma mindenki mondja, milyen fontos az „egészséges” élet. Én nem értek egyet : szerintem a fontos, hogy elégedettek legyünk az életünkkel.
6. Gyula: 50 éves vagyok, és eddig soha nem sportoltam. Az orvosom viszont most mondta, hogy nagyon fontos a rendszeres mozgás. Most gondolkodom, hogy beiratkozom egy konditerembe.
7. Ágnes: Gyakran fáj a hátam. hallottam, hogy a pilátesz segít. Ezért járok most egy piláteszstúdióba, egy héten kétszer. nem mindig könnyű munka és család mellett, de a szerencse, hogy közel van a stúdió. remélem, hogy a családom is kedvet kap majd a piláteszhez.

...

Helyezkedjenek bele a gyakorlat szereplőinek helyzetébe. Beszélgessenek csoportokban az egészséges életmódról és a sportról!

Minden személy

- meséljen magáról,
- tegyen fel legalább egy kérdést mindenkinek
- reagáljon legalább egyszer az elhangzottakra pl. így:
 - Abszolút megértem.
 - Figyelj, ez tök jó!
 - Nem semmi! Hogy van erre időd?
 - Hát igen, nekem sem megy.
 - ...

Tematikus átalakítás: gyakorlat átalakítása más témára / szóanyagra:
2. kötet, 206/5. után

5. Otthon. Válaszoljon a kérdésekre az igekötő megismétlésével! At home. Answer the questions by repeating the prefix.

4. téma

1. Kitakarítasz? – *igen, ki.*
2. Elmész a boltba? –
3. Elmosogatsz ma este? –
4. Bevásárolsz holnap? –
5. Felhívod a bébiszittert? –

...

Gyakoroljunk hasonló párbeszédet munkahelyi kontextusban!

Felhívod azt a német ügyfelet? - "Fel."

Elküldöd a dokumentációt a partnereknek? - "..."

Feltöltöd a rendszerbe az adatokat?

Előkészítöd a holnapi meetinget?

Tematikus átalakítás: a nyelvtanulók maguk alakítják át a gyakorlatot más témára / szóanyagra
2. kötet, 92/90 alapján

9. Magyarország-kvíz. Melyik a helyes válasz? Quiz about Hungary. Which is the correct answer?

17. téma

1. Magyarország a) Dél-Európában van. b) Nyugat-Ázsiában található. c) <u>Közép-Európában van.</u>	4. Sopron a) a Tiszántúlon, Kelet-Magyarországon van. b) az osztrák határnál fekszik. c) Szlovákiában található.
2. A Tisza a) Ukrajnából érkezik Magyarországra. b) Ausztriából érkezik az országba. c) Szerbiából jön Magyarországra.	5. Siófok a) Budapest környékén van. b) a Balatonnál van. c) Szeged mellett van.
3. A Kékestető (a legmagasabb magyar hegycsúcs) a) az Alföldön van. b) a Mátra hegységben van. c) Dél-Magyarországon található.	6. Az Országház (a parlament épülete) a) Pesten, a Kossuth téren áll. b) Budán, a Budai Várban van. c) a Tisza-parton van.

Készítsen kvízt a saját országáról! Vezessen le egy vetélkedőt a csoporttársai között!

Adaptálás

A tematikusan szervezett feladatok bőséges lehetőséget adnak arra, hogy a diákok olyan mondatokat sajátítsanak el, amelyek rájuk is igazak, vagyis amelyeket jó eséllyel tudnak használni saját megnyilatkozásaik megalkotásához. A nyelvtanulók tehát az írásban megoldott nyelvtani gyakorlatot egy második, kommunikatív, szóbeli fázisban a saját személyükre szabhatják:

- a nyelvtanuló memorizálja és elmondja a saját személyére is vonatkoztatható mondatokat
- a személyre vonatkozó leíró mondatok alapján kérdések és válaszok megfogalmazása
- belehelyezkedés a párbeszédbe
- személyekről, tevékenységekről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját személyére vagy más személyre
- kulturális környezetről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját vagy egyéb kulturális környezetére
- a nyelvtanuló személyiségét megszólító gyakorlatok: (személyiségtesztek, körkérdések, kvízkérdések).

- receptív jellegű feladat (a nyelvtanuló kiválasztja, melyik mondat igaz rá)
- produktív jellegűek (a nyelvtanuló úgy alakítja a mondatokat, hogy igazak legyenek rá)

Adaptálás: a saját személyre vonatkoztatható mondatok memorizálása és elmondása:

1. kötet, 77/21

21. Turistatípusok • Tourist types

5. téma

a) Írja az igét *ő* alakban a mondatba! Complete the sentences with the *ő* form of the verbs.

1. A pihenő típus

Egy hetet *tölt* (tölt) egy gyógyfürdőben. Ott masszázusra (jár), és termálvízben (fürdik). Wellness-szállodában (lakik), ott (kipihen) magát. (elmegy) fodrászhoz és kozmetikushoz. Egy-két kirándulást (tesz) a környéken, de a legtöbb időt a wellness-szállodában és a fürdőben (tölt). Este (sétál) a városban, könyveket (olvas), és természetesen (kikapcsol) a mobiltelefonját.

2. A társasutazó

Egy utazási iroda (szervez) az utat. Csoporttal (utazik). Az idegenvezető (megmutat) a látnivalókat. Budapesten (megnéz) az Országházat, a Várat és a belvárost. Villányban (megkóstol) a borokat. A Hortobágyon (rész vesz) egy lovas programon. (hajózik) a Dunán. Sok szuvenírt (vásárol).

3. A spontán típus

Olcsó repülőjáráttal (utazik) Magyarországra. Nem (készít) előre úti-tervet. (visz) a hálózákját. Magyarországon busszal vagy vonattal (közlekedik), és általában barátoknál (alszik). Néha autót (bérel). Néhány napot fesztiválokon (tölt), és (megnéz) néhány modern művészeti múzeumot is.

b) Alakítsa át a mondatokat *én* alakba! Transform the sentences into the first person singular (*én*).

Mely (E/3 vagy a b) feladat elvégzése után E/1 alakú) mondat igaz Önre is? Húzza alá ezeket, majd próbálja őket megjegyezni és elmondani.

Adaptálás: személyre vonatkozó leíró mondatok alapján kérdések és válaszok:
2. kötet, 53/45

45. Egy kis statisztika - Statistics

1. téma

a) Mit mond magáról Jan? Alkosson mondatokat! What is Jan saying about himself? Form sentences.

1. testvér: 2 → *Két testvérem van.*
2. hűg: 1 →
3. gyerek: 3 →
4. lány: 2 →
5. kolléga: 25 →
6. jó barát: 4 →

b) Ez nincs. I don't have that.

1. magyar rokon: 0 → *Nincs magyar rokonom.*
2. fiú: 0 →
3. háziállat: 0 →
4. autó: 0 →

1. Kérdezzék egymást!

"Hány testvéred van?" - "Csak egy."

"Hány gyereked van?" - "..."

"Van háziállatod?" - "..."

2. Meséljen Ön is magáról "statisztikai adatokkal"!

Egy testvérem van.

Még nincs gyerekem.

Van egy kutyám.

Adaptálás: belehelyezkedés a párbeszédbe: 2. kötet, 52/44

44. **Van egy ... Egészítse ki a párbeszédet!** / *have a ... Complete the dialogues.*

15. téma

1. Hol tanulsz magyarul? – Van egy magántanárom. Egy héten kétszer járok hozzá. *(egy magántanár – én)*
2. Hogyan gyakorlod a magyart? – Van Minden héten találkozunk.
(egy tandempartner – én)
3. Kivel beszélsz magyarul? – , vele. *(egy magyar ismerős – én)*
4. Hogyan tanulsz a nyelvtant? – , azt használom. *(egy jó nyelvtan-könyv – én)*
5. Olvasol is magyarul? – Persze! , azokat olvasom. *(két kedvenc magyar blog – én)*

Önök hogyan tanulják a magyart? Beszélgessenek párokban a fenti párbeszédhez hasonlóan!

Mi igaz rám?

1. A tanuló megoldja a feladatot, és ellenőrzi a megoldókulccsal, vagy közösen ellenőrizzük.
2. A tanuló megjelöli azokat a kifejezéseket, mondatokat, amelyek rá is igazak.
3. Adjunk néhány percet, hogy a diákok ezeket a mondatokat megtanulhassák.
4. Mindenki elmondja egy vagy több partnernek azokat a mondatokat, amelyek rá is igazak. Ebben a körben adjunk meg lehetséges reakciókat is, hogy a partner tudjon válaszolni. Pl.: *Tényleg! De jó! Nem is tudtam, hogy ...* stb.

Példa: 2. kötet 66. oldal 2. feladat

2. A napom. Húzza alá az igét és a tárgyat! *My day. Underline the verb and the direct object.*

1. téma

Negyed hétkor csörög az óra. A fürdőszobába megyek. Azután a konyhában reggelit csinálok. Általában joghurtot és müzlit eszem. Teát is főzök. Általában fekete teát iszom tejjel. A feleségemmel és a gyerekekkel reggelizem. Reggeli közben rádiót hallgatok. Reggeli után fogat mosok, és elindulok munkába. Gyalog megyek a Kálvin térig, ott felszállok a metróra. A metróállomáson veszek egy újságot. A metrón újságot olvasok. Az irodában e-maileket írok, projekteket tervezek, prezentációkat készítek, és felhívok néhány ügyfelet. Mindent megbeszélék a kollégákkal.

Adaptálás: személyekről, tevékenységekről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját személyére vagy más személyre: 2. kötet, 135/24

24. Jól, jobban, a legjobban. Alkosson mondatokat a minta alapján! Well, better, best. Form sentences following the example.

1. Mikor tudsz jól tanulni? (este → délután → reggel)

Este jól tudok tanulni. → Délután jobban tudok tanulni, mint este. → A legjobban reggel tudok tanulni.

2. Hol tudsz nyugodtan pihenni? (a nappaliban → a kertben → a hálósobában)

.....

3. Hol tudsz hatékonyan tanulni? (a könyvtárban → az íróasztalomnál → a kanapén)

.....

Beszéljen magáról! Ön mikor tud jól tanulni? stb.

Körkérdés

1. A tanuló megoldja a feladatot, és ellenőrzi a megoldókulccsal, vagy közösen ellenőrizzük.
2. A tanulók megjelölik, ami igaz rájuk.
3. A tanulók körbejárnak a teremben, és kérdéseket tesznek fel, amelyek alapján megtudják, kire melyik állítások igaz a feladatból. Pl. az alábbi feladatból ...: *Te is szeretsz/tudsz ruhákat varrni? Vagy: Te is varrsz ruhákat?*
4. A partner megfelelően reagál, majd visszakérdez.
5. A feladatot egy idő után érdemes csukott könyv mellett elvégezni.
6. A diákok ismertetik a csoport előtt a válaszokat.

Példa: 2. kötet 70. oldal 11. feladat

11. Hobbik a családban. Alkosson mondatokat a többes számú alakkal! Hobbies in the family. Form sentences with the plural form of the nouns.

9. téma

1. ruha, nadrág, póló és szoknya – varr: A feleségem szeret varrni.

Általában *ruhákat, nadrágokat, pólókat és szoknyákat varr.*

2. bélyeg, könyv és régi fotó – gyűjt: Az apósom mindent gyűjt.

Leginkább

3. leves, tészta és zöldséges étel – főzök: Szeretek főzni.

Leggyakrabban

Adaptálás: személyekről, tevékenységekről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját személyére vagy más személyre 2. kötet, 103/12

12. A kedvenc helyem a városban. Egészítse ki a mondatokat! My favourite place in the city.

Complete the sentences.

4. téma

1. Teri: A kedvenc helyem a városomban a főtér. Gyakran ülök itt a szökőkútnál. Előttem a városháza
(előtt – én), (mögött – én) pedig a templom van. (között –ők) egy kis park van.
Nagyon hangulatos tér.
2. Ildikó és Péter: A kedvenc helyünk Budapesten a Halászbástya. Ha ott állunk fent, (alatt – mi)
van a Duna és az egész város. (mögött – mi) a Mátyás-templom és a Hilton Szálloda van,
..... (mellett – mi) pedig egy hangulatos étterem.

Önök hol van a kedvenc helye a városában? Érzékeltesse a partnerével, hogy mit lát, ha ott van?

Mondatok adaptálása saját személyre

A megoldott gyakorlat mondatait a diákok adaptálhatják is saját szükségleteikre.

1. A tanuló megoldja a feladatot, és ellenőrzi a megoldókulccsal, vagy közösen ellenőrizzük.
2. Olvassuk fel a mondatokat.
3. A diákok ismétlik.
4. Minden diák úgy alakítja át a feladat mondatait, ahogy rá igazak. (Pl. az alábbi feladat első mondata *Blogokat írok*. Ha ez nem igaz az adott diákra, akkor alkothat belőle pl. *Blogokat olvasok*. vagy *Kommenteket/Üzeneteket/E-maileket írok* mondatokat.)
3. A módosított mondatokat a diákok felolvassák egy vagy több partnernek. Járjunk körbe, és javítsuk a kiejtést.

Példa: 2. kötet 70. oldal 10. feladat (részlet)

10. Egy aktív ember. Tegye többes számba! An active person. Make the sentences plural.

1. Blogot írok. Blogokat írok.
2. Olasz ételt főzök.
3. Filmet nézek.
4. Játékot tervezek.
5. Képet festek.
6. Portrét rajzolok.

Adaptálás: kulturális környezetről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját kulturális környezetére (szóban és/vagy írásban)

2. kötet, 98/1

1. A házunk. Olvassa el a mondatokat, majd válaszoljon a kérdésekre! Our house. Read the sentences and answer the questions. **4. téma**

Az ablak előtt az íróasztal áll. A konyhaasztal mellett székek vannak. A könyvespolc alatt a tévé van. A nappali mellett a hálószoba van. A fürdőszoba és a nappali között a gyerekszoba van.
A lakás fölött egy másik lakás van. A ház előtt egy nagy fa áll. A ház mögött játszótér van. A házzal szemben egy élelmiszerbolt van.

1. Mi van a fürdőszoba és a nappali között? – A gyerekszoba.
2. Mi van a ház előtt? –
3. Mi van a ház mögött? –
4. Mi van a házzal szemben? –
5. Mi van a konyhaasztal mellett? –

Mutassa be a saját lakását vagy házát!

Adaptálás: kulturális környezetről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját kulturális környezetére (szóban és/vagy írásban): 2. kötet, 59/56

56. Magyar kultúra. Jelölje meg a birtokost és a birtokot! Majd alakítsa át a mondatokat a példa alapján! Hungarian culture. Mark the possessor and the possession. Transform the sentences following the example.

9. és 17. téma

1. Kertész Imre Nobel-díjas író volt. Könyvei a holokauszt témáját dolgozzák fel.
Kertész Imre könyvei a holokauszt témáját dolgozzák fel.
2. Bartók Béla zeneszerző volt. Zenéje a magyar népzeneből is táplálkozik.
.....
3. Weöres Sándor költő volt. Sok versét gyerekek is olvassák.
.....
4. Victor Vasarely (Vásárhelyi Győző) festő volt. Képei többek között a pécsi Vasarely Múzeumban láthatók.
.....
5. Esterházy Péter magyar író és publicista volt. Írásai a posztmodern magyar irodalomhoz tartoznak.
.....

Készítsen prezentációt saját kultúrájának ismert alakjairól! (Használjon hasonló szerkezeteket, mint a gyakorlat.)

Adaptálás: kulturális környezetről szóló szöveg adaptálása a nyelvtanuló saját kulturális környezetére (szóban): 2. kötet, 209/8

8. Külföldiek mesélnek az országukról, és kérdeznek Magyarországról. Melyik kérdés hova illik? Foreigners talk about their countries and ask questions about Hungary. Which question fits which situation? **16. téma**

Nálatok milyen hosszú? – A magyarok hova járnak? – A magyarok melyik sportban jók? – Magyarországon hány ember él? – Magyarországon hány fok van? – Nálatok melyik a legjobb jegy? – Nálatok mikor van nemzeti ünnep? – Nálatok mikor van vége? – Nálatok milyenek az egyetemek? – Nálatok mivel fizetnek?

1. Németországban hat hétig tart a nyári szünet. *Nálatok milyen hosszú?*
2. Ausztriában júliusban van vége az iskolának.
3. Németországban az egyes a legjobb jegy az iskolában.
4. Angliában jók az egyetemek.
5. Finnországban nyáron körülbelül 25 fok van.

Beszélgessenek a fenti szempontok és kérdések alapján a saját országaikról.

Kvízből párbeszéd

A könyvben több olyan feladat is található, amelyben a diákoknak egy kvízt kell megoldaniuk.

1. A tanuló kitölti a feladatot.
2. Ellenőrizzünk közösen.
3. Minden diák bejelöli a rá igaz választ.
4. A diákok kettes csoportban megbeszélnek, mire mi igaz. Az információk a beszélgetés során bővíthetők. Járunk körbe, és segítsük a mondatok megformálását.

2. kötet, 69. old.

8. Kérdőív az étkezési szokásokról. Egészítse ki a szavakat a tárgyraggal! Survey on eating habits. Complete the words with the ending of the direct object.

6. téma

1. Mit reggelizik általában? a) joghurt.*ot* b) müzli.*it* c) rántott.*át* d) vajas kenyér.*et* e) sajt.*ot*
2. Mit iszik reggel? a) kávé..... b) zöld tea..... c) gyógytea..... d) tej..... e) narancslé..... f) víz.....
3. Milyen gyümölcsöt eszik gyakran? a) alma..... b) narancs..... c) szilva..... d) banán.....
4. Mit vacsorázik? a) saláta..... b) Minden este főzök valami..... c) Este már nem eszem semmi.....
5. Tud főzni? a) Igen, sok recept..... ismerek. b) Igen, de csak néhány (*dolog*) c) Rántotta..... és bolognai spagetti..... tudok csinálni. d) Semmi..... nem tudok főzni.
6. Olvas recepteket? a) Igen, néhány gasztroblog..... olvasok. b) Néha veszek egy receptújság..... vagy szakácskönyv.....
7. Amikor moziban vagy otthon filmet néz, mit eszik közben? a) semmi..... b) csipsz..... c) zöldség..... d) gyümölcs..... e) pattogatott kukorica..... f) keksz.....
8. Mit tesz a teába? a) semmi..... b) (*cukor*) c) tej..... d) méz..... e) citrom.....
9. Mit nem eszik? a) hús..... b) hal..... c) tojás..... d) liszt.....

Adaptálás: a nyelvtanuló személyiségét megszólító gyakorlat:
receptív jellegű feladat (a nyelvtanuló kiválasztja, melyik mondat igaz rá): 1. kötet, 99/5

5. Személyiségteszt. Alkossa meg a válaszokat én alakban! Ügyeljen a ragozás típusára! Personality test.

Form answers in the first person singular (én). Pay attention to the type of conjugation.

1. téma

1. (Ön) Mit csinál, ha unatkozik?

- a) *elővesz* – *a telefonomat / videókat néz*: Ha unatkozom, *előveszem a telefonomat*,
és
b) *felhív* – *a barátnőmet / beszélget*: , és vele egy órát.
c) *keres* – *egy jó könyvet / olvas*: , és

2. Mit csinál, ha ideges?

- a) *megeszik* – *egy tábla csokoládét*: Ha ideges vagyok,
b) *leül / próbál*: , és relaxálni.
c) *felvesz* – *a futócipőmet / elmegy*: , és futni.

3. Mikor érzi jól magát?

- a) *tölt* – *az időmet*: Jól érzem magam, ha a családommal
b) *elvégez* – *a munkámat*: Ha , és tudom, hogy a munkám fontos.
c) *a barátaimmal* – *találkozik*: Amikor

...

1. Jelölje meg, mely válaszok illenek Önre!

Ha nincs megfelelő válasz, egészítse ki a személyiségtesztet!

2. Beszélgessenek egymással a teszt alapján!

Adaptálás: a nyelvtanuló személyiségét megszólító gyakorlat:
receptív jellegű feladat (a nyelvtanuló csupán kiválasztja, melyik mondat igaz rá): 2. kötet,
156/20

20. Olvasás, médiafogyasztás. Készítsen kérdőívet! Reading and media consumption. Create a survey. **14. téma**

1. Milyen gyakran szokott könyvtárba járni?
 - a) Háromhetente (három hét)
 - b) Egy hónapban kétszer (egy hónap – kettő)
 - c) (két hét)
 - d) Soha.
2. Milyen gyakran néz filmeket?
 - a) (egy hét – egy vagy kettő)
 - b) (egy hónap – legalább kettő vagy három)
 - c) (egy hét – négy)
 - d) Szinte soha.
3. Milyen gyakran szokta használni a közösségi médiát?
 - a) (egy nap – legalább öt)
 - b) (egy hét – talán kettő vagy három)
 - c) (egy nap)
 - d) Nagyon ritkán.

...

1. Jelölje meg, mely válaszok illenek Önre!
Ha nincs megfelelő válasz, egészítse ki a személyiségtesztet!

2. Beszélgessenek egymással a teszt alapján!

Adaptálás: a nyelvtanuló személyiségét megszólító gyakorlat:
produktív jellegű gyakorlat (a nyelvtanuló úgy alakítja a mondatokat, hogy igazak legyenek rá):

2. kötet. 238/4

4. Mindkettő. Folytassa a mondatokat! Hova kerül az is? Both of them. Continue the sentences. Where does is go?

1. A kedvenc nyelvem a magyar, de tudok angolul és spanyolul is.
(de tudok angolul és spanyolul)
2. Jól tudok angolul,
(de beszélek egy kicsit franciául)
3. A kedvenc kontinensem Európa,
(de Ázsiát szeretem)
4. A hobbim a futás,
(de focizni szeretek)

Most meséljen magáról hasonló szerkezetekkel!

Kérdések

Olyan feladatot is bőségesen találunk, amelyben a diákoknak kérdéseket kell megalkotniuk. Ilyenkor a feladat megoldása után adjunk arra időt, hogy a diákok a kérdéseket meg is válaszolhassák (párokban vagy a csoport előtt). A feladat jellegétől függően fiktív és valós válaszokat is adhatnak.

Példa: 2. kötet 34. oldal 8. feladat

8. **Önök és ti.** Kérdések turistákhoz **Önök** alakban. Alakítsa át a kérdéseket **ti** alakba! *Önök and ti.*

Formal questions (**Önök**) to tourists. Transform the questions into informal ones (**ti**).

5. téma

1. Honnan indul a buszuk? *Honnan indul a buszotok?*
2. Mikor indul a repülőgépük?
3. Hol lesz ma a vacsorájuk?
4. Mi a mai tervük?
5. Jó az idegenvezetőjük?
6. Melyik hotelben van a szállásuk?
7. Mi a benyomásuk a városról?

Nyitott kommunikáció a témáról

A tematikus kontextusba ágyazott gyakorlatok egy része arra is lehetőséget nyújt, hogy vitát, véleménycserét kezdeményezzünk a gyakorlat témájáról.

Példák:

Nyitott kommunikáció: véleményalkotás: 1. kötet, 226/11 gyakorlata után

11. **Vélemények.** Alkosson mondatokat a minta alapján! *Opinions. Form sentences following the example.*

1. élni – kisvárosban jó / nagyvárosban nem olyan jó
Szerintem kisvárosban jó élni. / Szerintem nagyvárosban nem olyan jó élni.
2. írni – számítógépen könnyű / mobiltelefonon nehéz
.....
3. olvasni – monitoron rossz / papíron jobb
.....
4. eltévedni – Londonban könnyű / Budapesten nehéz
.....
5. megtanulni – biciklizni könnyű / tangózni nehéz
.....

...

Önnek mi a véleménye? Beszéljessünk!

Nyitott kommunikáció: saját tapasztalatok, véleményalkotás: 2. kötet, 234/4

4. Ki mit sportol? Ez vagy az? Ügyeljen a toldalékolásra! Who is doing which sport? Ez or az? Pay attention to the case endings.

12. téma

1. András: Én gyerekkorom óta sportolok. *Ez* az életem része. hiszem, hogy egész életemben sportolni fogok.
2. Melinda: Én nagyon aktív ember vagyok. Ez jelenti, hogy rengeteget sportolok: futok, kajakozom, biciklizem, kosárlabdázom. gondolom, hogy a sport nagyon fontos.
3. Teri: Persze, tudom, hogy a sport milyen fontos, én is mindennap olvasok De a baj, hogy tényleg egyáltalán nem érek rá.

...

Ön hogy áll a sporttal, a mozgással? Mit gondol: mennyire egészségesen él? Mi egyáltalán az egészséges életmód?

NYELVTAN ÉS HALLÁS

[A kép forrása](#)

Több megfontolás indokolja, hogy auditív csatornára (is) tereljük a nyelvtani szerkezetek bevezetését, felismerését és rögzítését.

Miért érdemes összekötni a nyelvtantanítást a hallásértéssel?

- a nyelvtani szabályrendszert nem csak produktívan kell tudni használni, hanem a szerkezeteket hallás után is fel kell tudni ismernie a nyelvtanulóknak
- a hallásértés bevonása többcsatornás teszi a nyelvtan feldolgozását, ezáltal valószínűbb, hogy jobban rögzülnek a szerkezetek
- a RMNY gyakorlatait könnyen auditív gyakorlatokká alakíthatjuk, melyeknek során a nyelvtanulók mind a tartalomra, mind a formára koncentrálnak (ill. előbb a tartalomra, azután a formára)
- a RMNY számos gyakorlatának “kész” változata hanganyagként is megtalálható a honlapon
- a hanganyagok segítségével a szerkezeteket többféleképpen rögzíthetjük, gyakoroltathatjuk
- az auditív gyakorlatokkal fejleszteni tudjuk a nyelvtanulók komplex hallásértési készségét
- az auditív tanulótípus számára mindez különösen nagy segítséget jelenthet a rögzülésben

Milyen típusú gyakorlatokkal lehet megvalósítani a nyelvtani gyakorlást auditív síkon?

- Hallás utáni írás, ismétlés, ellenőrzés
 - a szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után
 - ragozási sorok meghallgatása és ismétlése, variálása
 - a feladat megoldása a teljes hangfelvétel vagy tanári előadás meghallgatása után (a szerkezetek megalkotásában segít a felidézés)
 - a feladat ellenőrzése a hangfelvétellel vagy tanári előadással
- A nyelvtantudatos hallást fejlesztő gyakorlatok:
 - tudatos hallás kialakítása új nyelvtani anyag bevezetése során: a cél az, hogy a nyelvtanulók hallják (is) az új nyelvtani szerkezetet, és jöjjenek rá a funkciójára
 - grammatikai információ dekódolása hallás után: célzott gyakorlatok a grammatikai információ elkülönítésére
 - diktálás: hangok, toldalékok, szóalakok azonosítása hallás után
- A szerkezetek felidézése emlékezetből
 - a szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével (kulcsszavak, toldalékolatlan szóalakok, a hanganyag meg-megállítása), esetleg átalakítással
- Komplex hallásértésfejlesztő gyakorlatok
 - tartalmi hallásértési feladat
 - tartalmi hallásértési feladat hasonló szerkezetekkel, alternatív szóanyaggal

Természetesen a RMNY ugyanazon gyakorlatához többféle auditív feladatot is rendelhetünk.

Hallás utáni írás, ismétlés, ellenőrzés

Az idetartozó feladattípusok a következők:

- a szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után
- ragozási sorok meghallgatása és ismétlése, variálása
- a feladat megoldása a hangfelvétel meghallgatása után
- a feladat ellenőrzése a hangfelvétellel

Példák:

A szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után: 2. kötet, 24/13 (hangfelvétel a honlapon)

13. Több dologról van szó. -k vagy —? Talking about more than one thing. -k or —?

1. A pályaudvaron: Jó napot kívánok! Két jegy.....et kérünk Siófokra! – Gyorsvonattal vagy IC-vel utaznak?
– IC-vel. – 6600 forint..... lesz.
2. Úton Szegedre: Mit csinálsz Szegeden? – Megnézek egy-két előadás.....t a Szabadtéri Játékokon, a könyvtárban beszkennelek néhány cikk.....et a szakdolgozatomhoz, és meglátogatok néhány ismerős.....t. Lehet, hogy könyv.....et is veszek.
3. Az étteremben: Sikerült választani? – Igen, két gyümölcsleves.....t kérünk és két túrós rétes.....t. – Inni mit hozhatok? – Két pohár vörösbor.....t.

1. Hallgassa meg és ismételje a mondatokat!

+ 2. Hallgasson meg egy-egy alternatív párbeszédet is! (amit a tanár felvesz vagy előad)

Sikerült választani? - Igen, két palacsintát kérünk, egy kávé, és két kólát.

...

A szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után: 2. kötet, 87/1

1. Helyek. Melyik rag illik az egyes szavakhoz? Places. Which case ending fits the word?

1. Ha nyaralok, szállodá ban / kemping..... / panzió..... alszom.
2. Kertes ház..... / társasház..... / emeletes ház..... / panelház..... / albérlet..... lakom.
3. Hétvégén színház..... / étterem..... / diszkó..... / mozi..... / kocsmá..... / a park..... / állatkert..... megyek.
4. Már voltam Sopron..... / Veszprém..... / Debrecen..... / Jászberény....., Esztergom..... / Salgótarján..... / Győr..... / Dunaújváros..... .

1. Hallgassa meg és ismételje egyenként a szerkezeteket:

Szállodában alszom. Kempingben alszom. ...

+ 2. Válaszoljon a hallott kérdésre a hallott szóval: (tanári szóbeli input)

*Hol alszol, ha nyaralsz? *szálloda**

...

A szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után: 2. kötet, 115/10

10. A városban. Egészítse ki a mondatokat! Az első mondat közelebbi, a második távolabbi dolgokra mutat.

In the city. Complete the sentences. The first sentence points to something nearby, the second to something further away.

4. téma

1. -val/-vel: Ezzel a villamos sal megyünk. / Azzal a metró val megyünk.
2. -nál/-nél: a megálló leszállunk. / épület leszállunk.
3. -ba/-be: Bemegyünk az épület / Bemegyünk a bolt
4. -n/-on/-en/-ön: a tér van az irodám. / a tér van az egyetem.

1. Hallgassa meg és ismétlje! (kiejtés gyakorlása is)

2. Hallgassa meg a mondatot, majd cserélje az ez-t az-ra és fordítva!

A szerkezetek meghallgatása és ismétlése hallás után: névmások ragozási sorának többszöri meghallgatása: 2. kötet, 90. old.

1. Hallgassa meg (többször) a névmások alakjait!

2. (tanári szóbeli input): A tanár mond egy alakot, Ön pedig állapítsa meg, hogy melyik személyhez tartozik (én, te, ő stb. ...)

Megoldás a meghallgatást követően: 2. kötet, 38/18 (hangfelvétel a honlapon)

Hallgassa meg a következő gyakorlat párbeszédeit, majd alkossa meg a mondatokat az instrukció alapján írásban!

18. Jó neked! Alkossa meg a reakciókat a minták alapján én vagy mi alakban! Good for you! Make up reactions following the example in the singular or plural first person (én or mi) form.

1. téma

1. Nagyon jó a magyartanárom. – Jó neked! Az én magyartanárom elég rossz. (elég rossz)
2. Jó helyen van a házunk. – Jó nektek! A mi házunk elég rossz helyen van. (elég rossz helyen van)
3. A kertre néz a nappalink. – Jó nektek! (egy forgalmas utcára)
4. Kreatív a munkám. – (nagyon unalmas)
5. Magas a fizetésem. – (nem túl magas)

Ellenőrzés a hangfelvétellel: 1. kötet, 32/9 (hangfelvétel a honlapon)

9. Mi hol van? Alkosson kérdéseket! Where are these things? Ask questions.

1. melyik országban – a szülővárosod: Melyik országban van a szülővárosod? – Az USA-ban.
2. melyik országban – a kedvenc városod: – Portugáliában.
3. hol – a lakásod: – Az Orchidea utcában.
4. hányadik emeleten – a lakásod: – A földszinten.
5. hol – a kedvenc éttermed: – Veszprémben.

Ellenőrizze a megoldását a honlapon található hangfelvétellel!

A nyelvtantudatos hallást fejlesztő gyakorlatok:

A nyelvtantudatos hallás kialakítása nagy lépést jelent a hallásértés fejlesztésében. Az idetartozó feladattípusok a következők:

- tudatos hallás kialakítása új nyelvtani anyag bevezetése során: a cél az, hogy a nyelvtanulók hallják (is) az új nyelvtani szerkezetet, és jöjjenek rá a funkciójára
- grammatikai információ dekódolása hallás után: célzott gyakorlatok a grammatikai információ elkülönítésére
- diktálás: hangok, toldalékok, szóalakok azonosítása hallás után

Példák:

Tudatos hallás kialakítása új nyelvtani szerkezet bevezetése során:

A feltételes mód bevezetése hallás után: az 1. kötet, 181/3 gyakorlatának felhasználásával

A tanár két személy bőrébe bújva mesél “magáról”.

Az egyik személy így beszél magáról:

Kevés időm van, de nagyon szeretek énekelni. Kevés időm van, de járok egy magántanárhoz. Nagyon élvezem.

Elég sokat dolgozom, sokszor esténként is, de azért néha járok moziba és színházba a barátaimmal. Hiszen délután is vannak előadások!

Imádok utazni, de sajnos nincs sok pénzem. Ezért mindig akciós repülőjegyeket keresek. Így egy csomó jó helyre eljutok! Most hétvégén elutazom Párizsba - csak 12 ezer forint volt a jegy!

A másik személy így beszél magáról:

Nagyon szeretek énekelni, és tök jó lenne rendesen megtanulni. De hát nagyon kevés időm van ... Ha több időm lenne, járnék egy magántanárhoz ... De hát sajnos ...

Nagyon szeretem a színházat és a mozit, de majdnem minden nap este 11-ig tart a munkaidőm, úgyhogy ez szinte lehetetlen... Ha nem dolgoznék esténként, biztosan többet járnék moziba és színházba ...

Nagyon szeretnék utazni, de hát elég keveset keresek. Ha több pénzem lenne, már most a hétvégén elutaznék valahova, talán Párizsba

A nyelvtanulók először a tanári előadás (és esetleg az azt kísérő fényképek, gesztusok) alapján felismerik, hogy mi a különbség a kétféle személyiség között.

A következő fázisban újabb rövid szakaszokat mond a tanár, a nyelvtanulók eldöntik, hogy melyik személy mondhatta ezeket.

Végül a tanár a szerkezetek tartalmi oldalára tereli a figyelmet, egymást követően elmondva először a kijelentő, majd a feltételes mondatot:

<i>A hétvégén elutazom Párizsba.</i>	<i>Ha lenne pénzem, a hétvégén elutaznék Párizsba.</i>
<i>Esténként is dolgozom, de így is járok színházba és moziba.</i>	<i>Ha nem dolgoznék esténként, biztosan többet járnék moziba és színházba ...</i>
...	

A nyelvtanulók esetleg már hallás után is felismerik a feltételes mód jelét.

Ezután írásban is megmutatjuk a mondatpárokat, majd a szövegeket.

Tudatos hallás kialakítása új nyelvtani szerkezet bevezetése során: a fókuszpozícióban álló mondatrész azonosítása: 2. kötet, 174/19 (hangfelvétel a honlapon)

A tanár hangsúlyozva olvas fel szöveget, párbeszédet, a nyelvtanulók megjelölik a fókuszos mondatrészt.

Majd a honlapon található hangfelvételt is meghallgatják.

19. Nyaralás. Mi van fókuszpozícióban? Húzza alá! Vacation. What is in the focus position? Underline it. **5. téma**

1. Hol nyaraltok az Idén? – Most már biztos, hogy Portugáliába megyünk.
2. Mivel mentek? – Szerintem kocsival megyünk.
3. Mikor indultok? – Két hét múlva indulunk, ha minden jól megy.
4. Meddig maradtok? – Öt napig leszünk Lisszabonban, aztán még egy hetet töltünk a tengerparton.
5. Hol alszotok? – Lisszabonban egy szállodában alszunk, a tengerparton pedig egy barátunknál.
6. Mikor jöttök vissza? – Augusztus 15-én érkezünk.

Grammatikai információ dekódolása hallás után: minimálpáros gyakorlás: a 2. kötet 125/4 gyakorlata alapján

Mondatpárokat hall. Melyik mondat többes számú?

4. Turisztikai kínálat. Tegye többes számba! Majd mondja az ellentétét! Tourist offer. Make it plural. Then say the opposite. **5. és 8. téma**

1. A szálloda drága. A szállodák drágák. ↔ olcsó: A szállodák olcsók.
2. A szoba nagy. ↔ kicsi:
3. A pincér udvarias. ↔ udvariatlan:
4. Az étel finom. ↔ elég rossz:
5. Az étterem nagyon jó. ↔ nagyon rossz:
6. A város szép. ↔ elég csúnya:

Grammatikai információ dekódolása hallás után: minimálpáros gyakorlás az 1. kötet, 172/40 alapján

Mondatpárokat hall. Az első vagy a második mondat fejez ki lehetőséget?

A gyógyüdülőben a vendégek pihenhetnek.	A gyógyüdülőben a vendégek pihennek.
A fiatalok a fesztiválon szórakoznak.	A fiatalok a fesztiválon szórakozhatnak.
A turisták az étteremben megkóstolhatják a magyar specialitásokat.	A turisták az étteremben megkóstolják a magyar specialitásokat.
...	

az eredeti gyakorlat:

40. Lehetőségek. Alakítsa át a mondatokat a minta alapján! Possibilities. Transform the sentences following the example.

1. (pihen) A gyógyüdülőben pihenni lehet.

a vendégek: *A gyógyüdülőben a vendégek pihenhetnek.*

2. (szórakozik) A zenei fesztiválon szórakozni lehet.

a fiatalok:

3. (megkóstol) Az étteremben meg lehet kóstolni a magyar specialitásokat.

a turisták:

4. (lát) Az állatkertben sokféle állatot lehet látni.

a gyerekek:

Grammatikai információ dekódolása hallás után: igei személyragra figyelni.

Az 1. kötet, 47/13 gyakorlat "hangzóvá tétele": a tanár a gyakorlat megoldása előtt vagy után szóban is mondja a mondatokat, a nyelvtanulók most hallás után gyakorolják a személyragok azonosítását.

13. Melyik személy ez? Which person is this?

1. Mindent értek. (.....)

Mindent értesz? (.....)

2. Dolgozni kezdek. (.....)

Dolgozni kezdtek. (.....)

3. Szöveget fordítanak. (.....)

Szöveget fordítok. (.....)

4. E-mailt küldünk. (.....)

E-mailt küldenek. (.....)

5. Mit mondanak? (.....)

Mit mondasz? (.....)

6. Segítenek? (.....)

Segítek. (.....)

7. Mit választasz? (.....)

Mit választotok? (.....)

8. Jól hallasz mindent? (.....)

Jól hall mindent? (.....)

Grammatikai információ dekódolása hallás után: diktálás
a 2. kötet, 22/7 gyakorlatot diktálással végeztetjük el

7. Adja meg a többes számot! Használhatja a szótárt is. Write the plural forms. You can use a dictionary.

gyár.....^{ak}, könyvtár....., munkatárs....., cél....., láb....., könyv....., fül....., hal....., szék....., színház.....,
gyógyszertár....., társ....., házfal....., sör....., bor.....

Diktálás: 2. kötet, 38/19 (tanári diktálás)

Mondatokat diktálok, írja le őket a füzetébe! Majd oldja meg a könyvben a gyakorlatot!

19. Foglalkozások. Alkosson mondatokat a minta alapján! Jobs. Form sentences following the example.

15. téma

1. (kolléga+én – férj) informatikus → A kolléganőm férje informatikus.
2. (kolléga+én – feleség) angoltanár →
3. (főnök+mi – lány) kozmetikus →
4. (barát+én – feleség) ügyvéd →
5. (lány+mi – barát) személyi edző →

A szerkezetek felidézése emlékezetből

Az ilyen gyakorlatok célja a szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével (kulcsszavak, toldalékolatlan szóalakok, a hanganyag meg-megállítása), esetleg átalakítással.

Példák:

A szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével: 1. kötet, 54/24

24. Kérdezzen tegezve (te) és magázva (Ön)! Majd alkossa meg a válaszokat! Ask informal (te) and formal (Ön) questions and answer them.

1. származik: Honnan származol? / Honnan származik? – Ausztriából származom.
2. dolgozik: Hol? / Hol? – Egy nagy multinacionális cégnél
3. foglalkozik: Mivel a szabadidőben? / Mivel a szabadidejében? /
– A kutyáimmal
4. utazik: Sokat? / Sokat? – Igen, elég sokat
5. játszik: valamilyen hangszeren? / valamilyen hangszeren?
– Zongorán

Oldja meg a feladatot hallás után is: hallgassa meg a kérdés egyik változatát, mondja hangosan a másik változatot!

A szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével: 1. kötet, 32/7

7. A családom és a barátaim. Mikor van szükség Igére? Van vagy vannak? My family and friends.

When do we need a verb? Van or vannak?

2. és 3. téma

1. a gyerekek: óvodások – az óvodában: *A gyerekek óvodások. Az óvodában vannak.*
2. a kislányom: 7 éves – az iskolában:
3. a fiam: gimnazista – a gimnáziumban:
4. a szüleim: nyugdíjasok – a kertben:
5. a nagylányom: egyetemista – előadáson:

Alkossa meg a szerkezeteket az elhangzó kulcsszavak alapján szóban is! (a kulcsszavakat a tanár mondja)

gyerekek: óvodás, óvoda
a kislányom: 7 éves, iskola
a fiam: gimnazista, a gimnázium

A szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével: 1. kötet, 172/39

39. Illessze be a -hat/-het megfelelő alakját a minta alapján! Add -hat or -het to the verb stem following the example.

1. a vendégek pihennek a szállodában: *A vendégek pihenhetnek a szállodában.*
2. a turisták megnézik a várat:
3. kapok egy tollat?: ?
4. használod a számítógépet:
5. megkóstolod a bort:
6. nem játszol a számítógépen:

Hallgassa meg a -hat/-het nélküli mondatokat, mondja szóban a -hat/-het-es alakokat! (a szavakat a tanár mondja)

A szerkezetek újbóli, szóbeli megalkotása hallott input segítségével: 1. kötet, 126/28

28. Mi történt azután? Fejezze be a mondatokat a minta szerint! What happened next? Complete the sentences following the example.

1. *elmegy dolgozni* – én: Reggel felkeltem, aztán *elmentem dolgozni*

2. *megiszik* – ő: Főzött egy kávé, aztán (a kávé).

3. *eszik* – te: Ebédet rendeltél, és

4. *ti* – *hazajön*: Dolgoztatok, aztán

5. *vesz* – *mi*: Bevásároltunk a boltban, aztán egy fagyit a cukrászdában.

6. *van* – *ők*: Hazaértetek, aztán otthon

Hallgassa meg a mondatok első felét, azután emlékezetből alkossa meg a második felét.

Komplex hallásértésfejlesztő gyakorlatok

A RMNY tematikus, kontextusba ágyazott gyakorlatai lehetővé teszik, hogy nagy részükkel „klasszikus” tartalmi hallásértési feladatot végezzük, vagy akár hasonló szerkezetekkel, alternatív szóanyaggal új hallásértési gyakorlatokat készítsünk belőlük.

Példák:

Tartalmi hallásértési feladat: 1. kötet, 41/4 gyakorlat kiegészítésével (hangfelvétel a honlapon)

4. Zsolt és egy finn ismerőse, Mikka találkoznak a Balatonnál. Húzza alá az igéket! Adja meg zárójelben a nyelvtani személyt! Zsolt and his Finnish friend Mikka meet at Lake Balaton. Underline the verbs.

Write the pronoun in brackets.

2. téma

– Zsolti, te vagy az? (*te*.....)

– Mikka! Mit csinálsz itt? (*te*.....)

– Itt nyaralunk a családdal. (.....) Pihenünk, kirándulunk, sétálunk, strandolunk, ilyesmi... (.....)

Mint a tipikus turisták...

– De örülök! (.....) Ráérsz egy kicsit? (.....) Beülünk ide a kávézóba? (.....)

...

Kire igaz? Mikkára, Mikka egész családjára, Sagára vagy Milanra? Hallgassa meg a hangfelvételt és írja a vonalra!

1. Nyaral a családjával. Mikka	7. Nem beszélnek magyarul: _____
2. Negyedik osztályba jár: _____	8. Gimnáziumba jár: _____
3. Éppen strandolnak: _____	9. jól beszél magyarul: _____
4. Egy eszpresszót kér: _____	10. Londonban élnek: _____
5. Jól beszél magyarul: _____	11. Nem beszélnek magyarul: _____
6. Londonban élnek: _____	12. Gimnáziumba jár: _____

A párbeszédből szövegkiegészítő gyakorlatot is készíthetünk, amelyet a hangfelvétel segítségével lehet megoldani.

Hallgassa meg újra a hangfelvételt, és írja az igéket a szövegbe!

Zsolt és Mikka találkozik a Balatonnál.

Mikka: Zsolt! Te vagy az?

Zsolt: Mikka! Hát te mit _____ itt?

Mikka: Itt nyaralunk a családdal. Pihenünk, kirándulunk, _____, strandolunk, ilyesmi ... Mint a tipikus turisták ...

Zsolt: De örülök! Ráérsz egy kicsit? _____ ide a kávézóba?

Mikka: Persze, nem sietek. A többiek éppen _____.

Zsolt és Mikka beülnek a kávézóba.

Zsolt: Mit _____?

Mikka: Egy eszpresszót kérek, köszí.

Zsolt: Mesélj! Mi van veled? Mit csinálsz mostanában, hol _____?

Mikka: Most éppen Londonban _____.

Zsolt: Még mindig nagyon jól _____ magyarul!

Mikka: Köszí! Egyébként most románul _____.

Zsolt: A gyerekek?

Mikka: Milan hetedikes, gimnáziumba _____, Saga pedig negyedikes.

Zsolt: Ők is _____ magyarul?

Mikka: Á, dehogy! De angolul már elég jól tudnak. _____ egy pár fényképet a telefonomon.

Zsolt: Nagyon szépek, _____! Meddig maradtok Magyarországon?

Mikka: Sajnos, holnap már _____.

Zsolt: De kár ... Majd _____ neked a Facebookon.

Mikka: Szuper!

Tartalmi hallásértési feladat: 2. kötet, 114/8. gyakorlat kiegészítésével (hangfelvétel a honlapon), fényképpel vagy Google Street View segítségével

8. Budapest belvárosában • Downtown Budapest

4. és 17. téma

a) Húzza alá a mutató névmásos szerkezeteket! Underline the expressions containing demonstrative pronouns.

Ez a tér, ahol állunk, a Deák tér. Ez egy nagyon forgalmas tér, mert három metróvonalnak is van itt állomása. Ezen a téren áll a Deák téri evangélikus templom és a Deák téri Evangélikus Gimnázium. Ebbe az iskolába járt Petőfi Sándor is. Petőfi híres költő volt a 19. században. Itt ez az utca a Károly körút. Látod azt az épületet? Az a Dohány utcai zsinagóga, Európa legnagyobb zsinagógája. Ez az utca a Bajcsy-Zsilinszky út. Az a magas épület a Szent István-bazilika. Ez pedig itt balra az Erzsébet tér. Ezen a téren van a Gödör. A Gödör egy szórakozóhely, sok fiatal jár ide. Ez itt jobbra a Deák téri metróállomás. Van itt egyébként egy nagyon jó könyvesbolt is. Na, itt jön a tizenhatos busz. Most ezzel a busszal átmegyünk Budára.

Hallgassa meg a leírás hangfelvételét, és azonosítsa a Google térképén a hallott épületeket, utcákat stb.

Tartalmi hallásértési feladat hasonló szerkezetekkel, alternatív szóanyaggal: 2. kötet, 44/29. feladat átalakításával (hangfelvétel a honlapon)

29. Körkérdés: Önnek mi okoz örömet? Egészítse ki a mondatokat! Survey: What makes you happy?

Complete the sentences.

14. téma

1. Léna, 21 éves, egyetemista: Az utazás a hobbim. A rokonaim (rokonok – én) külföldön élnek. Minden évben meglátogatom őket. (unokatestvérek, én) például Bostonban élnek, hozzájuk gyakran utazom. Az egzotikus helyeket is szeretem. (kedvenc országok – én) Vietnám és Kambodzsa. Szeretem a kultúrát, az embereket és a tájakat. A legközelebbi (úti célok – én) pedig Madagaszkár és India.
2. István, 37 éves, programozó és Melinda, 35 éves, könyvelő: Sok örömet szereznek (gyerekek – mi). (íkerlányok – mi) háromévesek, és nagyon édesek! Persze sok dolgunk van, de szerencsére (szülők – mi) is nagyon sokat segítenek.
3. Balázs, 19 éves, egyetemista: Nagyon élvezem az egyetemem. Nagyon érdekesek (órák – én), (tanárok – én) pedig fantasztikusak. (csoporttársak – én) szimpatikusak, sokat bulizunk. Most lesznek (első vizsgák – én), kíváncsi vagyok, milyen lesz.

1. Hallgassa meg a honlapon található hangfelvételeket is!
2. Hallgassa meg, mit mondanak mások arról, mi okoz nekik örömet! (tanári előadás, felvett beszélgetés)
- + 3. Önnek mi okoz örömet?

NYELVTAN ÉS ÍRÁS

[A kép forrása](#)

A Rendszerező magyar nyelvtan nagy része munkafüzetnek tekinthető, tehát természetes módon valósítja meg a nyelvtan elsajátítását és az íráskészség fejlesztését. Ugyanakkor a gyakorlatokkal szisztematikusan is fejleszthetjük diákjaink íráskészségének egyes összetevőit.

Hogyan fejleszthető tudatosan az íráskészség a RMNY-nal?

Az idetartozó feladat kategóriák a következők:

- Helyesírás fejlesztése
 - A kiejtés szerinti írásmód
 - A szóelemző írásmód
- Szintagma- és mondatalkotást gyakoroltató feladatok:
 - Gyakorlatok szintagmaalkotásra
 - Gyakorlatok egyszerű mondatok megalkotására:
 - Gyakorlatok mellérendelő összetett mondatok alkotására
 - Gyakorlatok alárendelő összetett mondatok alkotására
 - Gyakorlatok szövegbeli deiktikus szerkezetek használatára
- Szövegalkotás lehetőségei a RMNY segítségével
- Az írásbeli és a szóbeli nyelvhasználat különbségének tudatosítása

Helyesírás fejlesztése

A nyelvtani feladatok kellő tanári odafigyeléssel hozzájárulhatnak elsősorban a kiejtés szerinti és a szóelemző írásmód megértéséhez és elsajátításához.

A kiejtés szerinti írásmód elsajátítását segíti többek között a toldalékolás során megnyúló -a és -e tövéghangzók vagy -a/-e birtokosjelek írásának tudatosítása:

Kiejtés szerinti írásmód: *a* és *e* megnyúlása: 1. kötet, 20. old. ("A toldalékok hangrendi illeszkedése")

- A szó végi *a*-ból a toldalékolás során *á* lesz. A szó végi *e*-ből *é* lesz. When suffixing, the *a* at the end of a word becomes an *á*. The *e* at the end of a word becomes an *é*: *a táska* → *a táskában* (in the bag), *a bögre* → *a bögrében* (in the mug), *Róma* → *Rómából* (from Rome)
- Néhány (főleg egytagú), *i*, *í* vagy *é* magánhangzós szó „antiharmonikus”, vagyis mély hangrendű toldalékot kap. Some words (mostly one-syllable words) with *i*, *í* or *é* do not follow the rules of vowel harmony. They receive back vowel suffixes: *ír* – *írok*, *írunk*, *írnak* (write – I write, we write, they write), *hív* – *hívok* (call – I call), *nyit* – *nyitok* (open – I open), *iszik* – *iszom* (drink – I drink), *híd* – *hidak* (bridge – bridges), *cél* – *célok* (goal – goals)

5. Melyik toldalékváltozat illik a szavakhoz? Figyelem: *a* → *á*, *e* → *é*! Which suffix fits the word?

Attention: *a* → *á*, *e* → *é*!

1. -ban/-ben: Bécs^{ben}....., Brüsszel....., Japán....., Berlin....., London....., Peking....., München....., Svájc....., Varsó....., Róm.^ában, Kanada....., Prága....., Velence.....
2. -ba/-be: a garázs^{ba}....., a kert....., az autó....., a lakás....., a park....., az étterem....., a váza....., a bögre.....
3. -ból/-ből: a bank^{ből}....., a bolt....., az étterem....., a ház....., a kemping....., a kert....., a klub....., a lakás....., az ország....., a park....., a város....., a konyha....., a szoba....., a táska.....
4. -unk/-ünk: ad^{unk}....., áll....., beszél....., él....., használ....., hoz....., ismer....., kap....., segít....., hív....., ír....., nyit.....
5. -nak/-nek: kér^{nek}....., kérdez....., keres....., néz....., olvas....., szeret....., talál....., tanul....., tud....., ül....., vár....., hív....., ír....., nyit.....

Kiejtés szerinti írásmód: a birtokos jel *a* és *e* véghangzójának megnyúlása: 2. kötet, 47. old.

34. A városban. Egészítse ki a mondatokat a megadott szóval! In the city. Complete each sentence with the word in brackets.

4. téma

1. A legjobb parkban sétálok. (a város) *A város legjobb parkjában sétálok.*
2. A menzán ebédelek. (az egyetem)
3. A pénztárban jegyet veszek. (a mozi)
4. A bejáratnál várok a barátnőmre. (a múzeum)
5. A leghosszabb utcában lakom. (a város)
6. A parkolóban parkolok. (a pláza)
7. Az egyik kis kávézóban kávézom. (a belváros)
8. A könyvtárban tanulok. (az egyetem)

A hasonulások rendszerének elsajátítása is segít a kiejtés szerinti írásmód elsajátításában (az írásban jelölt ill. nem jelölt hasonulások különbségének gyakoroltatásával)

Kiejtés szerinti írásmód: írásban jelölt hasonulás a *-val/-vel* esetragban: 2. kötet, 81. old.

1. Cserélje ki a mondatokban az aláhúzott szót a lista szavaival! Replace the underlined word with the words in the list.

1. Dóra, András, Botond, Róbert, Zsuzsa, István: Dórával beszélgetek.
Andrással beszélgetek, Botonddal beszélgetek,

2. autó, villamos, vonat, busz, bicikli, metró: Autóval járok munkába.

3. tej, tejszín, cukor, méz: Tejjel iszom a kávét.

...

Kiejtés szerinti írásmód: írásban jelölt hasonulás az *-s/-sz/-z* tövű igék határozott ragozásában 1. kötet, 67 old.

A szóelemző írásmód elsajátítását segíti többek között a toldalékolás rendszerének, az írásban nem jelölt hasonulásoknak a világossá tétele. Ez egyébként jól hasznosítható a származásnyelvek helyesírásának fejlesztésében is. Feltárul ugyanis előttük a komplex szóalakok belső morfémaszerkezete, és ennek révén azok helyes írásmódja is tudatosulhat.

Példák:

Szóelemző írásmód: írásban nem jelölt hasonulás a “szabályos” igék határozott ragozásában: 1. kötet, 63. old.

Szóelemző írásmód: írásban nem jelölt hasonulás a -szor/-szer/-ször toldalék esetében, 2. kötet, 155/17

17. Élettapasztalatok. Válaszoljon a kérdésekre röviden, majd alkosson egész mondatokat! Life experience.
 Give short then long answers to the questions. 1. téma

1. Hányszor jártál már Magyarországon? – (4) Négyyszer. / Már négyyszer jártam Magyarországon.

2. Hányszor jártál már Budapesten? – (2)

3. Hányszor voltál a Balatonnál? – (0)

4. Hányszor voltál már kórházban az életedben? – (3)

5. Hányszor voltál már szerelmes? – (sok)

6. Hányszor váltottál munkahelyet? – (5)

7. Hányszor költöztél már életedben? – (csak egy)

Szintagma- és mondataלקotást gyakoroltató feladatok:

A produktív jellegű nyelvtani feladatokkal szóalakokat, szintagmákat, mondatokat és szövegeket alkotunk írásban, tehát nem túlzás azt állítani, hogy minden nyelvtani feladat az íráskészséget is fejleszti valamilyen szinten.

Példák:

Gyakorlatok szintagmaalkotásra

Szintagmaalkotás: *kell* módbeli segédigés szerkezetek: 1. kötet, 162/24

24. Mit kell csinálni, ha valaki egy másik országba költözik? Alkosson mondatokat a minta alapján! What does one have to do when moving abroad? Form sentences following the example.

1. lakást keresni: Lakást kell keresni.

2. bankszámlát nyitni:

3. iskolát keresni a gyerekeknek:

4. biztosítást kötni:

5. becsomagolni a bőröndökbe:

6. elintézni a papírokat:

7. megvenni a repülőjegyeket:

8. lemondani az internetet:

Gyakorlatok egyszerű mondatok megalkotására:

Mondatalkotás: birtoklásmondat alkotása: 2. kötet, 52/43

43. A nyári egyetemen. Egészítse ki a szöveget logikusan! At the summer university. Complete the text as appropriate.

15. téma

~~nagyon jó tanáraink vannak~~ – nagyon jó humora van – nincs barátja – nincs semmi dolga – óráink vannak – szabad programunk van

– Na, milyen a nyári egyetem?

– Szuper, nagyon jó tanáraink vannak. Délelőtt ,
délután pedig Ilyenkor is részt lehet venni valamilyen fakultatív
programon, klassz előadások vannak, lehet sportolni, ilyesmi. Ha ,
bemegyünk a városba. Van itt egy finn srác; , kedves, és azt hiszem,
.....

Mondatalkotás: fókuszos mondatok: 2. kötet, 177/25

25. Zoli az étkezési szokásairól beszél. A fő információt nem az Igék (eszik, iszik, reggelizik, ebédel, vacsorázik stb.) hordozzák, hanem az egyéb körülmények (mit, milyen gyakran, hol, mikor, kivel stb.). Alkossa meg a mondatokat a megadott szavakból! Zoli is talking about his eating habits. The most important information is not carried by the verb (eat, drink, have breakfast, have lunch, have dinner, etc.) but by one of the other elements (what, how often, where, when, with whom, etc.). Form sentences using the words in brackets.

1. téma

- Amikor dolgozni megyek, általában otthon készítek egy szendvicset, de csak a munkahelyemen reggelizem. (a munkahelyemen – csak – reggelizem)
- Hétvégén (reggelizem – a családommal együtt)
- (reggelizünk – későn – általában)
- (vajás kenyeret – sajtot – eszünk – szalámit – lekvárt)
- Én (iszom – fekete teát), a feleségem (iszik – zöld teát), a gyerekek pedig (kakaót – isznak)
- Ha van időm, (ebédelek – a munkahelyi menzán)

...

Gyakorlatok mellérendelő összetett mondatok alkotására

Mellérendelő összetett mondat alkotása: 1. kötet, 165/29

29. Egy egyetemista hétvégéje. Alkosson mondatokat én alakban! Több megoldás is lehetséges. A student's weekend. Form sentences in the first person singular (én). More than one solution is possible. **15. téma**

~~kitakarítom a lakást~~ – elkészítem a prezentációt – elmegyek a könyvtárba – elolvasom a tankönyvet – felkészülök a tesztre – letöltöm az anyagokat az internetről – meglrom a referátumomat – megtanulom a magyar szavakat

1. Ki kell takarítanom a lakást....., mert jönnek a szüleim.
2., mert hétfőn van a határidő.
3., mert hétfőn tesztet írunk a szavakból.
4., mert még semmit nem tanultam.
5., mert minden anyag az interneten van.
6., mert vissza kell adnom a könyvtári könyveket.
7., mert hétfőn vizsgázom.
8., mert hétfőn prezentációt kell tartanom.

Gyakorlatok alárendelő összetett mondatok alkotására

Alárendelő összetett mondat alkotása: vonatkozó mellékmondat: 2. kötet, 225/5

5. Luca lakótársat keres. Mit mond? Luca is looking for a flat mate. What is she saying?

2. és 4. téma

1. a lakótárs hétvégén a barátjánál alszik:
Olyan lakótársat keresek, aki hétvégén a barátjánál alszik.
2. a lakótárs szeret mosogatni:
Olyan
3. a lakótársat nem zavarja a hangos zene:
.....
4. a lakótárs szigorú diétát tart:
.....
ezért örül, ha én eszem meg, amit a nagymamája főzött.
5. a lakótársnak van humorérzéke:
....., és hangosan nevet minden viccemen.

Alárendelő összetett mondat alkotása: idézett kijelentő mondatok: 2. kötet, 219/3

3. Ki miért szeret a fővárosban lakni? Idézzé a véleményeket az *azt mondja* vagy az *úgy gondolja* szerkezetekkel!

Why do these people like to live in the capital? Quote their views by using *azt mondja* or *úgy gondolja*.

4. téma

1. Anna: „A kulturális programok miatt szeretek a fővárosban lakni.” (*mond*)

Anna azt mondja, hogy a kulturális programok miatt szeret a fővárosban lakni.

2. Béla: „Sok mozi és színház van itt.” (*mond*)

3. Csilla: „A fővárosban sokkal jobb az infrastruktúra, mint vidéken.” (*gondol*)

4. Dénes: „Egy nagy cégnél dolgozom, és a fővárosban van az irodánk.” (*mond*)

5. Erika: „Több pénzt tudok keresni, mint vidéken.” (*gondol*)

6. Ferenc: „Régen egy kisvárosban laktam, és az nagyon unalmas volt.” (*mond*)

7. Gabriella: „Tavaly költöztem a fővárosba, és nagyon jó döntés volt.” (*mond*)

...

Gyakorlatok szövegbeli deiktikus szerkezetek használatára

Előre- és visszautalás szövegben: 2. kötet, 233/2

2. A lakóhelyem: jó dolgok, rossz dolgok. Melyik kifejezés illik a mondatba? My hometown: good things, bad things. Which expression fits the sentence?

4. téma

1. ez nagyon jó – az a jó, hogy

a) Elég csendes a környék, ahol lakom. *Ez nagyon jó.*

b) *Az a jó, hogy* elég csendes a környék, ahol lakom.

2. ez elég rossz – az a rossz, hogy

a) Az utcánkban nagy a zaj.

b) az utcánkban mindig nagy a zaj, és nem tudunk pihenni.

3. ez szerencse – az a szerencse, hogy

a) jó a közlekedés.

b) Jó a közlekedés. , mert nincs autóm.

4. az a baj, hogy – ez baj

a) a városomban alig van munkalehetőség.

b) A városomban alig van munkalehetőség. , mert a szomszéd városba kell járni dolgozni.

Szövegalkotás lehetőségei a RMNY segítségével

A tematikus kontextusokba ágyazott feladatok gyakran adnak lehetőséget különböző szövegtípusokba tartozó rövidebb-hosszabb szövegek alkotására is.

Példák:

Rövid üzenetek írása az 1. kötet, 50/19 gyakorlat alapján

19. Rövid üzenetek. Írja a mondatba az ige megfelelő alakját! Short messages. Complete each sentence with the correct form of the verb.

7. téma

1. Szervezel (szervez – te) bulit a születésnapodra?
2. Hol vagy? – Moziban. – Mit (néz – te)?
3. Ha mész ma boltba, (hoz – te) nekem csokit? – Na jó!
4. (vesz – te) kenyeret? Elfogyott. – Oké!
5. (tervez – te) már valamit hétvégére? – Még semmit. Valami ötlet?
6. Mama, zseniális volt a vacsora! Fantasztikusan (főz – te). – Örülök, kislányom!
7. Anya, ha (mos – te) ma, ott van a farmerem is. Köszí, puszi!
8. Tibi, (fényképez – te) az esküvőn? Nálam nem lesz fényképezőgép. – Rendben!

Válaszoljon másképpen az üzenetekre!

Szövegalkotás: a 2. kötet, 230/16 gyakorlat alapján

16. Változások az életben. Vonja össze a mondatokat a jeleknek és a mintáknak megfelelően: → **miután**, ← **mielőtt**, = **amikor**. Life changes. Join the two sentences according to the signs (→ **miután**, ← **mielőtt**, = **amikor**) following the examples.

1. Megszűnt a munkahelyem. → Egy évig munkanélküli voltam.
Miután megszűnt a munkahelyem, egy évig munkanélküli voltam.
2. Sok pályázatot írtam. ← Új állást találtam.
Sok pályázatot írtam, mielőtt új állást találtam.
3. Megszületett az első gyerekem. = Nagyon boldog voltam.
.....
4. Megszületett a második gyerekem. → Egy fél évig otthon voltam.
.....
5. Elváltam. → Megismerkedtem a mostani partneremmel.
.....
6. Két évig éltünk együtt. ← Összeházasodtunk.
.....

Írja meg a “szubjektív” önéletrajzát!

Szövegalkotás a 2. kötet, 190/45 gyakorlat alapján (szöveg újra megalkotása, majd adaptálása)

45. Zsófi egyetemista Szegeden. Zsófi is a university student in Szeged.

1. és 2. téma

a) Olvassa el, mit írt magáról! Read what she has written about herself.

Bognár Zsófia vagyok. 24 éves vagyok, és Szegeden élek. Szeged Dél-Magyarországon van. Egyetemista vagyok. Politológia és szociológia szakos vagyok. Az anyanyelvem természetesen a magyar. A családom nem Szegeden él, hanem egy kisvárosban, Hódmezővásárhelyen. A szüleim Hódmezővásárhelyen dolgoznak. Az apukám vállalkozó, az anyukám pedig óvónő. Sokat dolgoznak. A húgom még csak 17 éves, gimnazista. A hódmezővásárhelyi gimnáziumban tanul. Nagyon kreatív lány, nagyon jól rajzol, és szépen énekel. Nagyon tetszik az egyetem. Sokat tanulok, sokat vagyok a könyvtárban, nagyon sokat olvasok. De ez nem baj, mert nagyon szeretek olvasni. Az idegennyelvi központban németül tanulok. Sok barátnőm van az egyetemen. Gyakran beszélgetünk és kávézunk együtt. Most van egy barátom is: Gergőnek hívják, nagyon jóképű fiú. Ő is egyetemista, német és angol szakos. Tud segíteni a németben. Szegeden egy kollégiumban lakom. A szobatársam egy szerb lány, de jól beszél magyarul. Elég vicces lány, de sajnos kicsit rendetlen. A szoba elég kicsi, két ágy, két szekrény, két kis íróasztal van itt, és persze sok-sok könyv.

b) Rekonstruálja a szöveg néhány mondatát! Reconstruct some sentences from the text.

1. élek – Szegeden: Szegeden élek.
2. van – Szeged – Dél-Magyarországon:
3. vagyok – politológia és szociológia szakos:
4. él – a családom – egy kisvárosban – hanem – nem Szegeden:
5. dolgoznak – a szüleim – sokat:
6. vagyok – sokat – a könyvtárban:
7. szeretek – nagyon – olvasni:
8. tanulok – németül – az idegennyelvi központban:
9. az egyetemen – van – sok barátnőm:
10. egy barátom – most – van – is:
11. hívják – Gergőnek:
12. lakom – egy kollégiumban – Szegeden:

Írjon Ön is egy bemutatkozó e-mailt egy magyar tandempartnernek!

Az írásbeli és a szóbeli nyelvhasználat különbségének tudatosítása

A RMNY koncepciója szerint nem csupán az írott sztenderd nyelvváltozaton alapul, hanem figyelembe veszi a szóbeli sztenderd nyelvváltozat bizonyos jellemzőit is. Így kapott például külön fejezetet a birtokosjelölés is.

Írásbeli és szóbeli nyelvhasználat különbsége: a jelöletlen és jelölt birtokos: 2. kötet, 55/50

50. A munkahelyen. Alakítsa át a mondatokat! Jelölje a birtokost, a birtokot pedig távolítsa el tőle, és tegye a mondat végére! At work. Transform the sentences. Mark the possessor and move the possession to the end of the sentence.

15. téma

1. A főnök irodája az első emeleten van. *A főnöknek az első emeleten van az irodája.*
2. A titkárnő irodája a második emeleten van.
3. Az informatikus szobája a földszinten van.
4. Nóra irodája teljesen új.
5. A főnök autója az irodaház előtt áll.
6. Lajos íróasztala elég rendetlen.
7. Judit munkaideje 5-ig tart.
8. A cég központja Szegeden van.

...

NYELVTAN ÉS OLVASÁS

[A kép forrása](#)

Mint minden nyelvi készség, az olvasási kompetencia is alapvetően kétféleképpen javítható: fejleszthetjük egyrészt külön-külön az olvasási készség részkompetenciáit, másrészt minél több jó minőségű és a nyelvtanulót nem lehetetlen kihívás elé állító szöveggel egészséges megközelítéssel is javulni fog a diákok olvasási készsége. A RMNY mindkét megközelítéshez segítséget nyújt, ha tanárként hajlandóak vagyunk erre a célra is „újrachasznosítani” a gyakorlatokat. A részkészségeket a nyelvtani szerkezetekhez kapcsolódó ún. olvasási műveletek tudatosításával fejleszthetjük, a receptív feladatok vagy az általunk a produktív gyakorlatokból átalakított receptív feladatok pedig összefüggő és elemezhető olvasnivalót kínálnak.

Nyelvtani kompetencia és olvasási műveletek

A szerkezetek és a szövegek kohéziós tényezőit többek között a nyelvtan szintjén találjuk meg. Más szóval: vannak olyan jellemző olvasási „problémák”, amelyek megoldása során kifejezetten támaszkodhatunk a tudatosított nyelvtani ismeretekre:

- A mondatban explicit módon megjelenő alany azonosítása: az alanyesetben álló szavak azonosítása, ezek közül azok kiválasztása, amelyek nem tölthetnek be alanyi szerepet: ilyenek a névutós szerkezetek, a névszói állítmány részei, a birtokos szerkezetekben a birtokos.
- A mondatban implicit módon megjelenő alany azonosítása: az igei személyragok biztos felismerése.
- Konkrét vagy általános alany?
- Állítmány azonosítása: igei vagy névszói állítmánnyal van dolgunk?

- Amennyiben igei állítmányról van szó, az ige vonzatszerkezetének ismerete segít a szintaktikai viszonyok feltérképezésében: Milyen bővítmények várhatók a mondatban, ha ez az ige az állítmány? Ezek hogyan realizálódnak? Realizálódik-e valamennyi lehetséges vonzat? Keressük meg először az ige bővítményeit realizáló esetragos névszókat!
- Szintagmatikusan összetartozó szavak felismerése:
 - jelző-jelzett szó viszony azonosítása
 - melléknévi igeneves szerkezetek
 - birtokos szerkezetek, birtoklásmondatok azonosítása
 - módbeli segédigés szerkezetek azonosítása
- Szövegbeli deiktikus elemek referenciaviszonyainak azonosítása
- Összetett mondatok szerkezetének felismerése
- Beékelte toldalékok (jelek) keresése igéknél: igeidő vagy igemód azonosítása
- Beékelte toldalékok (jelek) keresése főneveknél: a főnév száma
- Képzett szavak felismerése
- Igeköötős igék azonosítása elvált igekötő esetében is
- Az implicit tárgy azonosítása
- Névmasok referenciaviszonyainak azonosítása

Az olvasási műveletek gyakorlását segítő receptív feladatok

Az RMNY számos szöveges, olvasnivaló receptív feladattal segíti az adott nyelvtani jelenségre való felfigyelést, ennek tudatosítását, sőt, némelyik kompetencia (a birtokos szerkezetek felismerése szövegben) külön alfejezetet kapott.

Szóalakok szegmentálásának gyakorlása

Szóalak gyors szegmentálása olvasás során: ragozott ige számának és személyének megállapítása

1. kötet, 47/13

13. Melyik személy ez? Which person is this?

1. Mindent értek. (.....)	Mindent értesz? (.....)
2. Dolgozni kezdek. (.....)	Dolgozni kezdtek. (.....)
3. Szöveget fordítanak. (.....)	Szöveget fordítok. (.....)
4. E-mailt küldünk. (.....)	E-mailt küldenek. (.....)
5. Mit mondanak? (.....)	Mit mondasz? (.....)
6. Segítetek? (.....)	Segítek. (.....)
7. Mit választasz? (.....)	Mit választotok? (.....)
8. Jól hallasz mindent? (.....)	Jól hall mindent? (.....)

Szóalak gyors szegmentálása olvasás során: feltételes mód jelének felismerése

1. kötet, 181/3

3. Ha... Húzza alá a feltételes módú mondatot! If... Underline the sentence in the conditional mode. **14. téma**

1. <u>Frida énekelni tanulna, ha lenne ideje.</u>	Frida énekelni tanul egy énektanárnál.
2. Ha lenne egy kis időnk, végre rendbe tennénk a lakást.	Hétvégén végre rendbe tesszük a lakást.
3. Karcsi és Levente sokat sportolnak.	Karcsi és Levente többet sportolnának, ha nem kellene olyan sokat tanulniuk.
4. Ágnes többet járna moziba és színházba, ha nem dolgozna esténként.	Ágnes ritkán jár moziba és színházba.
5. Keveset alszom.	Délután mindig aludnék egy félórát, ha nem dolgoznék.
6. Elutaznátok valahova hétvégén, ha lenne pénzetek?	Elutaztok valahova hétvégén?
7. Ha ráérnék, sokat foglalkoznék a hobbimmal.	Keveset foglalkozom a hobbimmal.
8. A szüleim minden hétvégén színházba mennek.	A szüleim minden hétvégén színházba mennének, ha nem lennének olyan drágák a színházjegyek.

Szintagmák felismerésének gyakorlása

Szintagmák felismerésének gyakorlása: folyamatos melléknévi igeneves jelzős szerkezet azonosítása

1. kötet, 229/1

1. A budapesti Keleti pályaudvaron. Egészítse ki a táblázatot a minta alapján! At the Eastern Railway Station in Budapest. Complete the table following the example. **5. téma**

	Milyen?	Mi?
1. A Miskolcra 16 óra 15 perckor érkező gyorsvonat tizenöt perccel késik.	Miskolcra 16 óra 15 perckor érkező	gyorsvonat
2. A Berlinbe közlekedő Euronight gyorsvonat azonnal indul.		
3. A Krakóba 19 óra 10 perckor induló Cracovia nemzetközi gyorsvonatra helyjegy váltása kötelező.		
4. Tájékoztatjuk átszálló utasainkat, hogy a Venezia Euronight 17 óra 30 perckor indul a hatos vágányról.		
5. A Szegedről érkező Napfény Intercity 20 perccel késik.		
6. A mozgó vonatra ne szálljanak fel!		

Szintagmák felismerésének gyakorlása: folyamatos és befejezett melléknévi igeneves jelzős szerkezetek azonosítása

1. kötet, 235/12

12. A vizekben gazdag Magyarország. Húzza alá a melléknévi igeneves szerkezeteket! A Hungary rich in water.
Underline the constructions with participles.

4., 9. és 17. téma

1. **A Balaton** • A Balaton Közép-Európa legnagyobb tava. A vízben és a vízparton egész évben élmények várják a látogatókat. A Balatonnál nyaraló turisták és családok több mint hetven strandon fürödhetnek. A tó körül vezető 210 kilométeres bicikliút nagyon jó sportolási lehetőséget kínál. Kényelmes megoldás a Balaton mellett működő kerékpárkölcsönző rendszer, mert a bérelt biciklit minden turisztikai irodában felvehetjük és leadhatjuk. A Balaton kedvelt vitorláshelyszín is.
2. **A Dunakanyar** • Ha a gyönyörű Dunakanyart szeretnénk megismerni, érdemes hajóra szállni. Nagy élmény egy hajóról látni a mindig változó tájat. Útközben szép hegyeket, gyönyörű kisvárosokat és a hegyeken álló várakat láthatunk. A Budapestről rendszeresen közlekedő hajókkal fedezhetjük fel a Dunakanyart. A busszal, vonattal érkező turisták pedig Visegrádon, Vácon vagy Esztergomban szállhatnak fel a sétahajókra.
3. **A Tisza-tó** • A Tisza-tó Magyarország második legnagyobb tava. Különleges ökoszisztémája van. Az itt élő sokféle madár nagy része védett fajhoz tartozik. A tó északi részén található madárrezervátum a világörökség része. Gyerekekkel nagyon jó program a Tisza-tavi Ökocentrum, amely a vízben és a vízparton élő állatokat mutatja be. Az egész évben nyitva tartó komplexum legérdekesebb része az egymillió literes akvárium. Az Ökocentrumhoz tartozó szabadidőpark is sok érdekes programot kínál a családoknak.
4. **Termálforrások** • Magyarországon nagyon sok termálforrás van. A gyógyvízre épülő egészségturizmus nagyon fontos gazdasági szektor. A termálvízben lévő anyagok erősítik az immunrendszert, és gyógyító folyamatokat indítanak el a szervezetben. A termálvízben végzett lassú mozgás oldja a stresszt is. Európa legnagyobb fürdőkomplexuma a kelet-magyarországi Hajdúszoboszlón található. A mediterrán hangulatú fürdőváros nyolcvan éve várja a gyógyulni és pihenni vágyó vendégeket.

(Forrás: csodasmagyarorszag.hu)

A *Birtokos szerkezetek felismerése* című fejezet kifejezetten a receptív kompetenciákat fejleszti.

Szintagmák felismerésének gyakorlása: A birtokos és a birtokos személyjel azonosítása

2. kötet, 58/53

53. Szeged. Húzza alá a birtokost és a birtokos személyjelet! Szeged. Underline the possessor and the possessive marker. **17. téma**

Szeged egy nagyváros Dél-Magyarországon. A Tisza folyónál, Budapesttől körülbelül 170 kilométerre fekszik.

Szeged klímája szubmediterrán: a tél enyhe, a nyár nagyon meleg.

Szeged Magyarország harmadik legnépesebb városa. Körülbelül 162 ezer ember él itt.

A régió legfontosabb városa, egyetemi város. A lakosság 97 százaléka magyar, a többi roma, német, szerb, román, szlovák és horvát.

Szeged tömegközlekedése nagyon jó: villamossal, busszal és trolibusszal is lehet közlekedni. Nagyon szép a Tisza folyó partja, a folyónál és a városi parkokban lehet sétálni.

Szeged a régió kulturális centruma. Nagyon sok kulturális program van a városban. Szeged múzeuma, a Móra Ferenc Múzeum évente körülbelül 350 ezer látogatót vonz. Vannak itt galériák, mozik, színházak.

A Szegedi Szabadtéri Játékokra nagyon sok turista jön a városba. A Szegedi Jazz Napok a régió legfontosabb dzsesszfesztiválja.

A Szegedi Tudományegyetem Magyarország egyik legnagyobb egyeteme. Körülbelül 25 ezer diák tanul itt.

Az egyetem könyvtára az ország egyik legnagyobb tudományos könyvtára.

Szeged egyik legszebb látnivalója a Dóm tér a gyönyörű dómmal. A belvárosban van még többek között a Széchenyi tér a városházával, a zsinagóga és több templom is.

Szeged a dél-magyarországi régió sportcentruma. Híres a szegedi kajak- és kenusport.

Szintagmák felismerésének gyakorlása: Az (implicit) birtokos és a birtokos személyjel azonosítása

2. kötet 60/58

58. Magyar városok. Jelölje meg a birtokost és a birtokot! Majd alakítsa át a mondatokat a minta alapján!
Hungarian cities. Mark the possessor and the possession. Then, transform the sentences following the example.

17. téma

1. Orfű egy kis falu Dél-Magyarországon. Környékén hegyek és tavak vannak.

Orfű környékén hegyek és tavak vannak.

2. Pécs Dél-Magyarországon van. Mediterrán hangulatát sok turista szereti.

3. Debrecen Kelet-Magyarországon van. Egyetemén külföldi diákok is tanulnak.

4. Sopron egy nyugat-magyarországi város. Belvárosában kávézók, éttermek, cukrászdák vannak.

5. Szentendre egy nagyon szép kisváros a Duna mellett. Múzeumaiban sok festményt lehet látni.

6. Szeged egy dél-magyarországi nagyváros. Egyetemére több mint húszezer diák jár.

7. Hévíz Nyugat-Magyarországon van. Gyógyfürdőjét sok vendég látogatja.

8. Tokaj egy észak-magyarországi kisváros. Borait egész Európába exportálják.

Mondatszerkezet áttekintésének gyakorlása

Mondatszerkezet áttekintésének gyakorlása: Birtoklásmondatok azonosítása, majd újbóli megalkotása

2. kötet, 61/60

60. Életkörülmények • Living conditions

a) **Húzza alá a birtoklást kifejező mondatokat! Figyelje meg a szórendet!** Underline the sentences indicating that someone has something. Observe the word order. **1., 3., 15. téma**

Zalán: A barátom elég jó módú. Ismert ügyvédi irodája van a belvárosban. Természetesen a barátomnak és a feleségének is saját autója van. Sok pénzük van a bankban. Két gyerekük van. Az egyik már felnőtt, neki is van már két gyereke. A kisebbik még gimnazista, most van egy barátnője. A barátomnak és a feleségének tehát két unokája van. Természetesen van nyaralójuk is Horvátországban. Ha van néhány szabad napjuk, lemennek a horvát tengerpartra.

Feri: Munkanélküli vagyok. Sajnos már egy éve nincs állásom. Jó munkám volt, de megszűnt a munkahelyem. Munkanélküli-segélyt kapok. Sok helyre pályázom, de egyelőre nincs szerencsém. Hál'istennek van lakásom, és a családom is sokat segít. Két diplomám van, mégsem kapok állást a szakmámban. Bolti eladóként vagy biztonsági őrként pedig nincs kedvem dolgozni.

Balázs: Nem vagyunk túl gazdagok, de szegények sem. Van egy házunk egy kisvárosban, és van egy autónk. A gyerekeink jó iskolába járnak. A feleségemnek van egy fodrászüzlete. Van egy kétmillió forintos banki hitelünk is, de a fizetésem elég jó. Szeretünk utazni, sok tervünk van. Idén Spanyolországba szeretnénk elmenni. Igazából nincsenek anyagi gondjaink.

b) **Alkossa meg újra a birtoklásmondatokat!** Reconstruct the possessive sentences.

Zalán: A barátom elég jó módú. (ő – ismert ügyvédi iroda) ismert ügyvédi irodája van a belvárosban.
Természetesen (a barátom és a felesége – saját autó)
(ők – sok pénz) a bankban. (ők – két gyerek)
Az egyik már felnőtt, (ő is – már két gyerek) A kisebbik még gimnazista, most
(ő – barátnő) (a barátom és a felesége – két unoka)
Természetesen (ők – nyaraló) is Horvátországban. Ha (ők – néhány szabad nap)
....., lemennek a horvát tengerpartra.

Feri: Munkanélküli vagyok. Sajnos már egy éve (én – nem állás) nincs állásom Jó munkám volt, de megszűnt a munkahelyem. Munkanélküli-segélyt kapok. Sok helyre pályázom, de egyelőre (én – nem szerencse)
..... Hál'istennek (én – lakás) , és a családom is sokat segít. (én – két diploma) , mégsem kapok állást a szakmámban. Bolti eladóként vagy biztonsági őrként pedig (én – nem kedv) dolgozni.

Balázs: Nem vagyunk túl gazdagok, de szegények sem. (mi – egy ház) egy kisvárosban, és van egy autónk. A gyerekeink jó iskolába járnak. (a feleségem – egy fodrászüzlet)
..... (mi – egy kétmillió forintos banki hitel)
..... , de a fizetésem elég jó. Szeretünk utazni, (mi – sok terv) Idén Spanyolországba szeretnénk elmenni. Igazából (mi – nem anyagi gondok)

Összetett mondatok szerkezetének felismerése

Összetett mondat szerkezetének felismerése: alárendelő összetétel
referenciaszerkezetének azonosítása

2. kötet, 225/4

4. Emberi kapcsolatok. Húzza alá, melyik kifejezésre vonatkozik a mellékmondat! Human relations. Underline the expression to which the clause refers to.

2. téma

1. Olyan zenét hallgatok, amiktől jó kedvem lesz.
2. Tegnap találkoztam azzal a lánnyal, akibe évekig szerelmes voltam.
3. Olyan szomszédom van, aki soha nincs otthon.
4. Hol találkoztál azzal a fiúval, aki elkérte a telefonszámomat?
5. Délelőtt felhívtam azt a barátnőmet, aki Indiában él.
6. Olyan filmet választottam, ami a barátomnak is tetszik.
7. Olyan tanárait vannak, akiknek sok tapasztalatuk van.
8. Azt a ruhát veszem fel, amit anyukámtól kaptam karácsonyra.

Produktív gyakorlatok átalakítása receptív feladattá

A gyakorlatok nagy részét - például a megoldókulcs segítségével - olvasnivaló feladattá alakíthatjuk, amellyel aztán elemző-felismertető, vagyis végső soron olvasásikészség-fejlesztő tréninget végezhetünk.

Szóalakok szegmentálása

Szóalakok szegmentálásának gyakorlása: ragozott igealakok számának és személyének azonosítása

1. kötet, 45/9 feladat átalakításával receptíven gyakoroltatjuk az igei személyragok felismerését (használguk a honlapon található megoldókulcsot!), majd az eredeti gyakorlattal az igeragozást.

Milyen személyben vannak a szövegek mondatai?

45/9. A családom kétnyelvű. Angliában élünk, én angol vagyok. Minden nyáron két hétig Magyarországon vagyunk. A férjem szülei Tiszafüreden élnek. A gyerekek nagyon szeretnek ott lenni. Gyakran járunk a strandra, sétálunk a folyóparton. Meglátogatunk sok ismerőst, barátot és rokont. A gyerekek természetesen beszélnek magyarul, de angolul persze jobban tudnak. Én még csak most tanulok magyarul, a gyerekekkel együtt. Néha azért már magyarul is beszélgetek a rokonokkal és a barátokkal. Sok magyar fiatal beszél angolul, így tudunk kommunikálni.

Az eredeti gyakorlat:

9. Egy kétnyelvű család. Írja az ige megfelelő alakját a mondatba! A bilingual family. Complete the sentences with the correct form of the verb.

1. téma

A családom kétnyelvű. Angliában élünk (él – mi), én angol vagyok. Minden nyáron két hétig Magyarországon vagyunk. A férjem szülei Tiszafüreden (él). A gyerekek nagyon (szeret) ott lenni. Gyakran (jár – mi) a strandra, (sétál – mi) a folyóparton. (meglátogat – mi) sok ismerőst, barátot és rokont. A gyerekek természetesen (beszél) magyarul, de angolul persze jobban (tud – ők). Én még csak most (tanul) magyarul, a gyerekekkel együtt. Néha azért már magyarul is (beszélget – én) a rokonokkal és a barátokkal. Sok magyar fiatal (beszél) angolul, így tudunk kommunikálni.

Igekötős ige azonosítása elvált igekötő esetében is

Az igekötős ige teljes alakjának “megtalálása” megszakított szórend esetében is.

1. kötet, 153/7 gyakorlat megoldókulcsa alapján

Keresse meg a mondatok igéit! Ügyeljen arra, hogy ezek igekötős igék is lehetnek!

153/7. 2. Tudsz segíteni egy kicsit? (Tudsz egy kicsit segíteni?) 3. Meg tudod adni a nyelviskola telefonszámát? 4. Ki tudsz nyomtatni nekem egy dokumentumot? 5. Fel tudsz hívni holnap? 6. Szólsz reggel? 7. Fel tudsz ébresztetni reggel? 8. Meg tudod mondani, hol találkozunk holnap? 9. Ki tudsz vinni a repülőtérre?

Az eredeti gyakorlat:

7. Alkosson kéréseket te alakban! Ügyeljen a ragozás típusára! Form polite requests using the te form.
Pay attention to the type of conjugation.

1. visszavinni azt a könyvet: Vissza tudod vinni azt a könyvet?
2. segíteni egy kicsit:
3. megadni a nyelviskola telefonszámát:
4. kinyomtatni nekem egy dokumentumot:
5. felhívni (engem) holnap:
6. szólni (nekem) reggel:
7. felébresztetni (engem) reggel:
8. megmondani, hol találkozunk holnap:
9. kivinni (engem) a repülőtérre:

Ige és vonzatkeretének azonosítása

Ige és vonzatkeret azonosítása, ezzel a mondat szemantikai vázának felismerése.

1. kötet. 85/4 megoldókulcsa alapján

Húzza alá a mondat igéjét és a vonzatait. Írja le az igéket a vonzataikkal együtt: pl. *megoszt vmit vkivel* stb.

85/4. A tanár feltölti az internetre a szövegeket / a szövegeket az internetre. 3. A tanár letölti az anyagokat az internetről / az internetről az anyagokat. 4. A tanár feltesz egy kérdést a diákoknak / a diákoknak egy kérdést. 5. A tanár megosztja a képernyőt a diákokkal / a diákokkal a képernyőt. 6. Egy diák elkészít a videokonferenciáról. 7. A diákok készül a vizsgára. 8. A diák vizsgázik az anyagból. 9. A diák nem emlékszik az anyagra.

Az eredeti gyakorlat:

4. Online tanítás. Egészítse ki a mondatokat! Online teaching. Complete the sentences.

15. téma

1. magyaráz vmit vkinek – az anyag – a diákok: A tanár magyarázza az anyagot a diákoknak.
2. feltölt vmit az internetre – a szövegek: A tanár feltölti
3. letölt vmit az internetről – az anyagok: A tanár letölti
4. feltesz egy kérdést vkinek – a diákok: A tanár feltesz egy kérdést
5. megoszt vmit valakivel – a képernyő – a diákok: A tanár megosztja
6. elkészít vmiről – a videokonferencia: Egy diák elkészít
7. készül vmire – a vizsga: A diákok készül
8. vizsgázik vmiből – az anyag: A diák vizsgázik
9. emlékszik vmire – az anyag: A diák nem emlékszik

Névmások referenciaviszonyainak azonosítása

Névmások referenciaviszonyainak azonosítása

1. kötet, 86/8 átalakításával

A párbeszéd első mondatának melyik szavára vonatkozik a második mondat aláhúzott szava?

- Honnan ismered a sztorit? - Olvastam róla egy cikket az interneten.
- Honnan tudod Adél telefonszámát? - Kaptam tőle egy névjegyet.
- Honnan ismered ezt a színészt? - Márton bemutatott neki.
- Honnan ismered Gábort? - Egy workshopon találkoztam vele.
- ...

Az eredeti gyakorlat

8. Honnan ismered? Egészítse ki a válaszokat a megfelelő névmással! How do you know this? Complete the answers with the correct pronoun.

1. (olvas vmit vmiről) Honnan ismered a sztorit? – Olvastamróla..... egy cikket az interneten.
2. (kap vmit vkitől) Honnan tudod Adél telefonszámát? – Kaptam egy névjegyet.
3. (bemutat vkit vkinek) Honnan ismered ezt a színészt? – Márton bemutatott
4. (találkozik vkivel) Honnan ismered Gábort? – Egy workshopon találkoztam
5. (küld vkinek vmit) Honnan ismer téged a főnök? – Küldtem egy önéletrajzot.
6. (lát egy filmet vmiről) Honnan ismered a témát? – Láttam egy dokumentumfilmet.
7. (mesél vmiről) Honnan ismered a várost? – Apám sokat mesélt

Szövegbeli deiktikus viszonyok azonosítása

Deiktikus viszonyok azonosításának gyakorlása: hova “mutatnak” a mutató névmások?

2 kötet, 234/4 feladat megoldásával a deiktikus viszonyok felismerésének gyakorlása, majd egy második fázisban, a könyvben a megfelelő mutató névmások kiválasztása (ismétlés, rögzítés)

Szemléltesse nyilakkal, hogy az az vagy ez a következő mellékmondatra vagy az előző mondatra utal-e.

- 234/4. 1. Azt hiszem, hogy egész életemben sportolni fogok.
2. Melinda: Én nagyon aktív ember vagyok. Ez azt jelenti, hogy rengeteget sportolok: futok, kajakozom, biciklizem, kosárlabdázom. Azt gondolom, hogy a sport nagyon fontos.
3. Teri: Persze, tudom, hogy a sport milyen fontos, én is mindennap olvasok erről. De az a baj, hogy tényleg egyáltalán nem érek rá.

Lehetséges feldolgozás: 1. Első fázisban egy tartalmi, globális szövegértési feladat, pl. képeket rendelni az egyes személyekhez. 2. A második fázisban a mutató névmásokat kell megkeresni, és nyilakkal jelölni, hogy melyik melyik irányba mutat.

Az eredeti gyakorlat:

4. Ki mit sportol? Ez vagy az? Ügyeljen a toldalékolásra! Who is doing which sport? Ez or az? Pay attention to the case endings.

12. téma

1. András: Én gyerekkorom óta sportolok. *Ez* az életem része. hiszem, hogy egész életemben sportolni fogok.
2. Melinda: Én nagyon aktív ember vagyok. Ez jelenti, hogy rengeteget sportolok: futok, kajakozom, biciklizem, kosárlabdázom. gondolom, hogy a sport nagyon fontos.
3. Teri: Persze, tudom, hogy a sport milyen fontos, én is mindennap olvasok De a baj, hogy tényleg egyáltalán nem érek rá.